MØTEINNKALLING

Kommunestyret

Dato: 08.02.2018 kl. 10:00
Sted: Kommunestyresalen
Arkivsak: 14/00584
Arkivkode:

Mulige forfall meldes snarest til ordføreren.

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
1/18	18/00013-3	Endringer i "Forskrift om rammer for vannforvaltningen"	2
2/18	17/00330-6	Økonomiplan 2019-2021 - balanse	6
3/18	16/00141-13	Utredning gravsted, Ibestad.	9
4/18	14/00046-106	Forskuttering av Engenes fiskerihavn	14
5/18	12/00027-70	Interkommunalt plansamarbeid om rullering av kystsoneplan for Midt- og Sør- Troms.	20
6/18	18/00033-1	Orienteringer, spørsmål m.m. - Kommunestyremøte 08.02.2018	27

Hamnvik, 01.02.2018

Dag Sigurd Brustind
ordfører

Saker til behandling

1/18 Endringer i "Forskrift om rammer for vannforvaltningen"

Arkivsak-dok. 18/00013-3
Arkivkode. B
Saksbehandler Trond Hanssen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	25.01.2018	8/18
2 Kommunestyret	08.02.2018	1/18

Formannskap har behandlet saken i møte 25.01.2018 sak 8/18

Møtebehandling

Votering
Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak
Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret i Ibestad kommune mener det er sterkt beklagelig at det nå legges opp til statlig overstyring og «avpolitisering» av vannforvaltningen. Vannressursene er våre felles ressurser og forvaltningen av disse bør ikke defineres som et rent statlig sektoransvar. Dagens organisering sikrer politisk forankring, engasjerte lokalsamfunn og aktiv deltakelse fra alle berørte parter. Dette er avgjørende for å oppnå vannforskriftens mål.

2. Kommunestyret i Ibestad kommune anser frakopling av vannforvaltningsarbeidet fra plan- og bygningsloven som svært uheldig. Plan- og bygningsloven er et godt egnet, felles redskap som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn for samfunnets samlede behov. Planprosessene er demokratiske, og sikrer at alle lokale parter deltar aktivt både i planfase og planoppfølging.

3. Kommunestyret i Ibestad kommune mener at departementenes forslag til endring medfører et brudd med de prinsipper som vannrammedirektivet bygget på – nemlig beslutningsmyndighet nærmest de som er berørt.

4. Kommunestyret i Ibestad kommune mener det vil svekke arbeidet at det ikke lenger skal være en lovfestet samordningsarena regionalt (vannregionutvalg). Ved å fjerne denne felles samordningsarenaen er

det en risiko for at vannforvaltningsarbeidet blir mer sektorisert og fragmentert, og den lokale medvirkningen betydelig svekket.

5. Arbeidet i vannområdene har generert kunnskap og kompetanse, og etablert velfungerende samarbeidsformer som er viktige å videreføre. For å sikre fortsatt lokal (kommunal) forankring i vannområder må staten gå inn med forutsigbar finansiering av vannområdenes drift. Det er brukt mye tid og ressurser på å bygge opp kunnskap og kompetanse lokalt, og det er vesentlig for det videre arbeidet at denne kompetansen beholdes.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

2. Kommunestyret i Ibestad kommune mener det er sterkt beklagelig at det nå legges opp til statlig overstyring og «avpolitisering» av vannforvaltningen. Vannressursene er våre felles ressurser og forvaltningen av disse bør ikke defineres som et rent statlig sektoransvar. Dagens organisering sikrer politisk forankring, engasjerte lokalsamfunn og aktiv deltakelse fra alle berørte parter. Dette er avgjørende for å oppnå vannforskriftens mål.

3. Kommunestyret i Ibestad kommune anser frakopling av vannforvaltningsarbeidet fra plan- og bygningsloven som svært uheldig. Plan- og bygningsloven er et godt egnet, felles redskap som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn for samfunnets samlede behov. Planprosessene er demokratiske, og sikrer at alle lokale parter deltar aktivt både i planfase og planoppfølging.

4. Kommunestyret i Ibestad kommune mener at departementenes forslag til endring medfører et brudd med de prinsipper som vannrammedirektivet bygget på – nemlig beslutningsmyndighet nærmest de som er berørt.

5. Kommunestyret i Ibestad kommune mener det vil svekke arbeidet at det ikke lenger skal være en lovfestet samordningsarena regionalt (vannregionutvalg). Ved å fjerne denne felles samordningsarenaen er det en risiko for at vannforvaltningsarbeidet blir mer sektorisert og fragmentert, og den lokale medvirkningen betydelig svekket.

6. Arbeidet i vannområdene har generert kunnskap og kompetanse, og etablert velfungerende samarbeidsformer som er viktige å videreføre. For å sikre fortsatt lokal (kommunal) forankring i vannområder må staten gå inn med forutsigbar finansiering av vannområdenes drift. Det er brukt mye tid og

ressurser på å bygge opp kunnskap og kompetanse lokalt, og det er vesentlig for det videre arbeidet at denne kompetansen beholdes.

Vedlegg:

1. Høring – Endringer i vannforskriften
2. Høringsnotat - KLD & OED
3. Høringsuttalelse Troms fylkeskommune
4. Pressemelding- Vannregionene
5. Høringssvar Ibestad kommune (administrativt)

Kort beskrivelse av saken

Klima- og miljødepartementet (KLD) og Olje- og energidepartementet (OED foreslår for øyeblikket endringer i «forskrift om rammer for vannforvaltningen» (vannforskriften) og naturmangfoldloven. Hovedsakelig går endringen ut på å endre organiseringen av vannforvaltningsarbeidet i Norge.

Fakta i saken

Departementene mener at dagens vannforvaltning bør være et statlig ansvar dersom forvaltningen skal løses på en god måte.

De vil derfor avvikle fylkeskommunen som vannregionmyndighet og erstatte de med fylkesmannen.

De vil også fjerne Plan- og bygningsloven som en av de tre hjemmelslovene for vannforskriften, og erstatte den med naturmangfoldloven.

Som en følge av dette vil vannforvaltningsplanene ikke lengre ha status som regionale planer etter plan- og bygningsloven.

Vurdering

Administrasjonen mener at dette ansvaret skal ligge lokalt, noe som vil sikre politisk forankring, engasjerte lokalsamfunn og aktiv deltakelse fra alle berørte parter.

Arbeidet i vannområdene har generert kunnskap og kompetanse, og etablert velfungerende samarbeidsformer som er viktige å videreføre. For å sikre fortsatt lokal (kommunal) forankring i vannområder må staten gå inn med forutsigbar finansiering av vannområdenes drift. Det er brukt mye tid og ressurser på å bygge opp kunnskap og kompetanse lokalt, og det er vesentlig for det videre arbeidet at denne kompetansen beholdes.

Høringsforslaget kom til kommunen via Lenvik kommune 4. januar 2018, og departementene har satt høringsfrist til 15. januar 2018. Dette er en meget kort frist, og det antas at svært få kommuner vil rekke å behandle saken i et ordinært kommunestyremøte innen den tid.

Rådmannen har derfor sendt høringssvar som samsvarer forslag til vedtak.
Hvis kommunestyret ikke godkjenner, eller endrer forslaget, så ettersendes det nye kommunestyrevedtaket.

Om forslaget blir stående etter innstillingen, vil administrasjonen sende det offisielle vedtaket til KMD.

Helse og miljø
Kan få store konsekvenser om kommunen ikke har kontroll på vedtak som kan bli gjort sentralt for egen kommune

Personell
Ikke vurdert

Økonomi
Kan få negative økonomiske konsekvenser

Rådmannens konklusjon
Rådmannen mener at det skal og må være regionene og kommunene selv som forvalter egne vannressurser, det være seg fersk- eller sjøvann.
Vannressursene er våre felles ressurser og forvaltningen av disse bør ikke defineres som et rent statlig sektoransvar. Det er meget uheldig om denne forvaltningen blir lagt til departementsnivå da vi i så fall vil bli fratatt råderetten over lokale vannressurser.

Vedlegg til sak

Høring - Endringer i vannforskriften

Tilleggsdokumenter

VS_ Takk for ditt høringssvar til Høring

SAK 1/18 - V1

HØRING - ENDRINGER I VANNFORSKRIFTEN

TILBAKEFØRING AV VANNREGIONMYNDIGHET FRA FYLKESKOMMUNEN TIL STATEN

Bakgrunn:

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Klima- og miljødepartementet (KLD) og Olje- og energidepartementet (OED) (heretter kalt departementene) foreslår endringer i «forskrift om rammer for vannforvaltningen» (vannforskriften) og naturmangfoldloven. Høringsfristen er 15. januar 2018.

I Norge og resten av Europa foregår det nå et storstilt arbeid med å bedre vannmiljøet. EUs vanndirektiv ble gjort gjeldene i Norge i form av vannforskriften som trådte i kraft i januar 2007. Hovedformålet med vannforskriften er å sikre beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet. Dette skal skje ved å fremskaffe et nødvendig kunnskapsgrunnlag, og at det utarbeides regionale vannforvaltningsplaner med miljømål og tilhørende tiltaksprogrammer som har hensikt å beskytte, forbedre og gjenopprette miljøtilstanden i ferskvann, grunnvann og kystvann. Det skal også legges til rette for aktiv medvirkning og deltakelse fra frivillige organisasjoner og samfunnet for øvrig.

Frem til 2010 lå ansvaret for disse oppgavene hos fylkesmennene, men ble som del av forvaltningsreformen i 2010 overført til fylkeskommunene. Troms fylkeskommune ble dermed vannregionmyndighet for vannregion Troms.

Departementenes høringsnotat:

Departementene foreslår endringer i vannforskriften som hovedsakelig gjelder organiseringen av vannforvaltningsarbeidet. Departementene mener at utarbeidelsen av planer etter plan- og bygningsloven, med fylkeskommuner som vannregionmyndigheter, har vært omfattende, omstendelig og ressurskrevende, men at det forventes en mindre omfattende prosess for revisjon av planene.

A. Organisering

Departementene gir uttrykk for at arbeidet etter vannforskriften innebærer stor grad av deltakelse fra lokale og regionale myndigheter, samt bred deltakelse fra allmennheten. Imidlertid mener departementene at vannforvaltning er en oppgave som staten bør ha helhetsgrep på for at denne oppgaven løses på en god måte. Departementene vil med denne endringen derfor avvikle fylkeskommunen som vannregionmyndighet, og erstatte de med fylkesmannen.

Fylkesmannen har som miljøfaglig myndighet allerede i dag et betydelig ansvar og god kompetanse i arbeidet etter vannforskriften. Samtidig er fylkesmannen også statens representant og samordningsorgan for staten på regionalt nivå. Etter departementenes syn vil dermed fylkesmannen på en god måte kunne tilrettelegge for deltakelse fra lokale og regionale aktører i vannforvaltningsarbeidet etter vannforskriften.

Imidlertid mener departementene at organiseringen og prosessen på regionalt og lokalt nivå ikke skal fastsettes i vannforskriften. Fylkesmannen kan dermed avgjøre om lokale og regionale utvalg eller samarbeidsorganer i det hele tatt skal opprettes, og eventuelt hvilke lokale myndigheter og organisasjoner som vil bli representert i disse organene.

Departementene foreslår videre at Miljødirektoratet får det formelle ansvaret for å utarbeide og sende utkast til oppdaterte planer på høring, mens den praktiske gjennomføringen av høring og sammenstilling av høringsinnspill vil bli fylkesmannenes oppgave. Dette skal baseres på innspill til endringer fra vannregionene og egne vurderinger. Imidlertid utdyper departementene ikke hvem som er ment når de viser til «vannregionene». Selve bearbeidelse, avveiing og implementering av høringsinnspillene gjøres av direktoratene i fellesskap og sendes til endelig godkjenning til KLD.

B. Endring i lovverket

Departementene mener at arbeidet med å revurdere og oppdatere gjeldende vannforvaltningsplaner bør forenkles og ikke vedtas som regionale planer etter plan- og bygningsloven. De vil derfor avvikle plan- og bygningsloven som en av de tre hjemmelslovene for vannforskriften, og erstatte den med naturmangfoldloven. Konsekvensene blir dermed at vannforvaltningsplanene ikke lengre vil ha status som regionale planer, og fylkeskommunene som i dag er vannregionmyndigheter vil ikke lengre ha noen formell rolle i vannforvaltningsarbeidet.

Kommunene i Troms oppfordres til å komme med høringsinnspill i denne saken før høringsfristen går ut 15. januar 2018. Høringsinnspill fra kommuner bør ikke undervurderes, da det kan være med på å avgjøre utfallet av lovendringsforslaget.

Ettersom tidsfristen nærmer seg med stormskritt har vi laget en mal som kan fylles ut av den enkelte kommune dersom det er av interesse å komme med høringssvar til dette lovendringsforslaget.

Høringssvar sendes til https://svar.regjeringen.no/nb/registrer_horingsuttalelse/H2576526/

For mer detaljert informasjon angående saken, se tilleggsdokumenter.

SAK 1/18 - V2

Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet

Høringsnotat

Forslag til endringer i naturmangfoldloven og vannforskriften

Innhold

1. Innledning 3

2. Departementenes forslag til endringer i organiseringen av vannforvaltningsarbeidet 3

2.1 Bakgrunnen for forslaget 3

2.2 Departementenes forslag til ny organisering 4

3. Endringer for bedre samsvar med direktivet, retting av feil og strukturelle endringer 11

4. Økonomiske og administrative konsekvenser 13

Vedlegg I – forslag til endringsforskrift 15

Vedlegg II – forslag til lov om endringer i naturmangfoldloven 36

1. Innledning

Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet foreslår endringer i forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften).

Vannforskriften ble fastsatt i 2006 som en gjennomføring i norsk rett av EUs rammedirektiv for vann fra 2000 (vanndirektivet). Vannforskriftens formål er å beskytte, og om nødvendig forbedre, tilstanden i ferskvann, grunnvann og kystnære områder og gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. For å oppfylle miljømålene, skal det utarbeides tverrsektorielle forvaltningsplaner og tiltaksprogram.

De første vannforvaltningsplanene som Norge var forpliktet til å utarbeide i henhold til vanndirektivet ble godkjent av Klima- og miljødepartementet 1. juli 2016, etter vedtakelse av planene i fylkestingene. Planene representerer et løft for vannmiljøet, og bidrar til å oppfylle norske miljømål for naturmangfold og forurensning, og gjennomføring av Meld. St. 14 (2015-2016) *Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold* i vassdrag og kystvann. Ifølge vanndirektivet skal vannforvaltningsplanene revurderes og oppdateres hvert sjette år.

På bakgrunn av erfaringene fra arbeidet med gjeldende forvaltningsplaner, og fordi disse i fremtiden kun skal revurderes og oppdateres, foreslår Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet (etter dette "departementene") endringer i vannforskriften. Endringene gjelder hovedsakelig organiseringen av vannforvaltningsarbeidet etter vannforskriften, men det foreslås også endringer for å bringe vannforskriften mer i samsvar med vanndirektivet. Forslaget innebærer blant annet at vannforvaltningsplanene ikke lenger skal gis som regionale planer etter plan- og bygningsloven, og at naturmangfoldloven erstatter plan- og bygningsloven som en av de tre hjemmelslovene for vannforskriften. Departementene foreslår at en hjemmel for dette tas inn i naturmangfoldloven ved en endring av loven.

2. Departementenes forslag til endringer i organiseringen av vannforvaltningsarbeidet

2.1 Bakgrunnen for forslaget

Det fremgår av Prop. 1 S (2016-2017) for Klima- og miljødepartementet at det på grunnlag av en gjennomført evaluering vil bli vurdert om det er behov for endringer i vannforskriften og i organiseringen av arbeidet med å følge opp vanndirektivet. I dette høringsnotatet foreslår Klima- og miljødepartementet i samarbeid med Olje- og energidepartementet en rekke endringer i forskriften som i hovedsak er knyttet til organiseringen.

Departementenes forslag til endringer er først og fremst begrunnet i erfaringene fra arbeidet med gjeldende planer. Utarbeidelse av planer etter plan- og bygningsloven, med utvalgte fylkeskommuner som vannregionmyndigheter var omfattende, omstendelig og ressurskrevende. For neste planperiode skal det bare skje en revurdering og oppdatering av de vedtatte planene. Dette tilsier en mindre omfattende prosess enn for utarbeidelsen av de første planene.

Departementene viser til at det i retningslinjer for oppgavefordeling i *Meld. St. 22 (2015-2016) Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver* slås fast at staten bør ha

ansvaret for oppgaver som gjør krav på sentrale beslutninger, og som forutsetter et nasjonalt helhetsgrep for god oppgaveløsning.

Arbeidet etter vannforskriften er et eksempel på en slik oppgave, selv om dette arbeidet også innebærer stor grad av deltakelse fra lokale og regionale myndigheter, samt bred deltakelse fra allmennheten. Departementene viser til at forsyningssikkerhet for elektrisk kraft er et nasjonalt ansvar. Departementene viser videre til at vannforvaltningsplanene utgjør Norges oppfølging av et EU-direktiv. Det er et nasjonalt ansvar å oppfylle direktivets krav, og etter direktivet skal det i vannforvaltingsplanene fastsettes konkrete miljømål for alle Norges ca. 30 000 vannforekomster. Disse miljømålene skal rapporteres til ESA, og Norge er i utgangspunktet forpliktet til å nå miljømålene. Dette kan få stor betydning for viktige nasjonale interesser som vannkraft, landbruk, drikkevann, miljø mv. Det er derfor viktig at Norge vedtar og rapporterer velbegrunnede og realistiske mål som er vurdert også i et nasjonalt perspektiv.

Etter en lovendring av plan- og bygningsloven i 2016 er det ikke andre regionale planer enn vannforvaltningsplanene som fortsatt skal godkjennes sentralt. Dette underbygger at vannforvaltningsplanene krever større grad av nasjonale helhetsgrep enn andre regionale planer.

På denne bakgrunn mener departementene at arbeidet med å revurdere og oppdatere gjeldende vannforvaltningsplaner bør forenkles og ikke vedtas som regionale planer etter plan- og bygningsloven. En slik frakobling fra plan- og bygningsloven medfører også at de fylkeskommunene som i dag er vannregionmyndigheter med ansvar for å koordinere arbeidet på regionalt nivå, ikke lenger kan pålegges noen formell rolle i arbeidet.

2.2 Departementenes forslag til ny organisering

Ved departementenes vurdering av ny organisering har særlig tre spørsmål stått sentralt:

- Hvem er best egnet til å lede det forberedende regionale arbeidet og legge til rette for at lokale og regionale aktører skal kunne gi innspill til endringer i gjeldende forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer?
- Hvem er best egnet til å koordinere innspill til endringer fra lokale og regionale aktører og fremstille disse på en konsistent og oversiktlig måte?
- Hvem er best egnet til å vurdere lokale og regionale endringsforslag i et nasjonalt perspektiv, og sikre at de oppdaterte vannforvaltningsplanene og tiltaksprogrammene ligger innenfor direktivets krav?

Ansvaret for det forberedende regionale arbeidet

Fylkesmannen er miljøfaglig myndighet, og har hatt det overordnede ansvaret for å vurdere miljøtilstand og påvirkningsfaktorer i vannforekomstene, og det overordnede ansvaret for den løpende oppdateringen av kunnskapsgrunnlaget. Fylkesmannen er også ansvarlig myndighet for flere av virkemidlene for å gjennomføre miljøforbedrende tiltak for å nå miljømålene, og har ansvaret for deler av overvåkningen etter forskriften.

Fylkesmannen har med dette et betydelig ansvar også i dag, med god faglig og praktisk kompetanse og kjennskap til arbeidet etter vannforskriften. Fylkesmannen er også statens representant i fylkene, med ansvar for å følge opp vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og regjeringen, og er underlagt departementenes faglige instruksjonsmyndighet.

Videre har fylkesmannen allerede en sentral rolle som samordningsorgan for staten på regionalt nivå, også overfor kommunene. Etter departementenes syn vil dermed fylkesmannen på en god måte kunne tilrettelegge for deltakelse fra lokale og regionale aktører i vannforvaltningsarbeidet etter vannforskriften.

Departementene viser også til at fylkesmannen tidligere har vært ansvarlig regional koordinerende myndighet i den såkalte pilotfasen, før ansvaret ble overført til de 11 utvalgte fylkeskommunen i 2010.

Etter departementenes syn har fylkesmannen etter dette gode forutsetninger for å lede det forberedende arbeidet med å innhente innspill og koordinere disse, jf. de to første spørsmålene over. I realiteten er fylkesmannen også det eneste reelle alternativet til fylkeskommunene som ansvarlig koordinator for det forberedende arbeidet på regionalt nivå.

Det foreslås på denne bakgrunn at fylkesmannen, i tillegg til de oppgaver fylkesmannen allerede har etter vannforskriften, får ansvar for å koordinere det forberedende regionale arbeidet for å revurdere og oppdatere gjeldende planer, og eventuelt også tiltaksprogrammene, for kommende planperioder. Dette vil omfatte utarbeidelse og høring av utkast til fremdriftsplan og arbeidsprogram for oppdateringen, samt utarbeidelse og høring av foreløpig oversikt over vesentlige spørsmål. Det foreslås også at fylkesmannen får ansvaret for å innhente begrunnede innspill til forslag til nødvendige endringer i gjeldende forvaltningsplan, og eventuelt i tiltaksprogram, fra lokale og regionale aktører i forbindelse med høringen av fremdriftsplan, arbeidsprogram og vesentlige spørsmål, og å samordne de ulike innspillene til forslag til endringer.

Det foreslås også at fylkesmannen skal ha ansvar for å legge til rette for deltakelse fra lokale og regionale myndigheter og andre berørte parter innenfor vannregionen i forbindelse med utarbeidelsen av utkast til fremdriftsplan og arbeidsprogram. Alle interesserte skal gis anledning til å delta aktivt i gjennomføringen av vannforvaltningsplanarbeidet, og særlig ved å komme med innspill til oppdateringen av forvaltningsplan. For lokale og regionale myndigheter vil det være viktig å synliggjøre bruk av egne virkemidler og peke på eventuelle behov for unntak fra miljømålene. Direktoratene vil på dette stadiet kunne bidra med råd og veiledning om behov for, virkning og kostnad av aktuelle tiltak innenfor deres sektor.

Departementene mener at den nærmere organiseringen og prosessen på regionalt og lokalt nivå bør kunne tilpasses behov og ønsker i den enkelte vannregion, og at den nærmere organiseringen derfor ikke skal fastsettes i vannforskriften. Eksempelvis kan fylkesmannen, dersom det er hensiktsmessig, utpeke et vannregionutvalg og eventuelt også vannområder. Det vises i denne sammenheng til forskriftsforslaget § 22 siste ledd. Det foreslås videre at fylkesmannen i tillegg til å gjennomføre egne oppgaver, følger opp myndigheter som har oppgaver i henhold til forskriften. Departementene understreker at det i dag skjer mye godt samarbeid på vannområdenivå for å bedre vannmiljøet. Den foreslåtte nye organiseringen av arbeidet åpner for fortsatt samarbeid på lokalt nivå, og det er viktig også framover å legge til rette for nye lokale initiativ for å bedre vannmiljøet.

I tråd med de oppgaver det er redegjort for, foreslås det at fylkesmannen som regional koordinator får betegnelsen "regional vannkoordinator", og ikke "vannregionmyndighet" som er den betegnelsen de utpekte fylkeskommunene har i dag.

Det foreslås at Kongen i eget vedtak utpeker hvilket fylkesmannsembete som skal være regional vannkoordinator for den enkelte vannregion, i lys av den vedtatte strukturen for fylkesmannsembetene som skal gjelde fra 1. januar 2019. På denne bakgrunn foreslår departementene at gjeldende vedlegg I i forskriften, som i dag angir vannregioner og vannregionmyndigheter, utgår og erstattes av et eget vedtak som utpeker fylkesmenn som regionale vannkoordinatorer for de enkelte vannregioner. Dette gjelder også for grensene for de ulike vannregionene.

For å sette de fylkesmennene som utpekes som regionale vannkoordinatorer i stand til å løse de nye oppgavene, foreslås det at en stor del av midlene som i dag går til forvaltningsaktiviteter på fylkeskommunalt nivå overføres til de fylkesmannsembetene som får økt ansvar som regional vannkoordinator.

Bestemmelser som angir fylkesmannens oppgaver som regional vannkoordinator, er foreslått tatt inn i nye §§ 20-22 i nytt kapittel 4 om "Organisering av arbeidet" (se vedlagte forslag til endringsforskrift). Disse bestemmelsene erstatter i stor grad gjeldende §§ 26-28.

Ansvaret for utarbeidelse, høring og godkjenning av oppdatert vannforvaltningsplan

Planene må bygge på nasjonale føringer, kalibreres i sammenheng på nasjonalt nivå og ligge innenfor vanndirektivets og vannforskriftens juridiske rammer. Disse hensynene skal etter departementenes syn legges til grunn i utkast til oppdatert vannforvaltningsplan før høring Dette peker mot et klarere ansvar for nasjonale myndigheter.

Departementene har vurdert om regional vannkoordinator også bør få ansvaret for å utarbeide forslag til oppdatert vannforvaltningsplan, og på bakgrunn av høringsinnspill bearbeide forslaget. Etter departementenes syn blir kalibrering av endringsforslagene på et nasjonalt nivå krevende, slik det også er med dagens organisering. Dette ville igjen kunne føre til at det må gjennomføres store endringer i planene i forbindelse med departementets godkjenning. Å angi konkret hva de nasjonale føringene betyr for den enkelte vannregion kan være vanskelig før utkast til alle de oppdaterte planene og tiltaksprogrammene kan ses i sammenheng. Et alternativ med å kvalitetssikre et utkast til oppdatert forvaltningsplan og tiltaksprogram på nasjonalt nivå før høring, ville forsinke og komplisere prosessen.

Den mest effektive løsning synes etter dette å være at Miljødirektoratet, i samråd med berørte direktorater, utarbeider utkast til oppdatert vannforvaltningsplan og eventuelt tiltaksprogram, basert på innspillene til endringer fra vannregionene og egne vurderinger. Forslaget vil kunne bidra til mer treffsikre miljømål for neste periode, og kunne sikre at oppdaterte planer og tiltaksprogram får en mer enhetlig form. Dette alternativet vil også gi en god samordning med de formelle rapporteringskravene som er Norges forpliktelser etter vanndirektivet.

Forslaget vil også sikre at utkastene som sendes på høring blir sett i et helhetlig perspektiv, reflekterer nasjonale føringer og ligger innenfor det handlingsrommet som direktivet åpner for. Det er rimelig å anta at utkastene som da sendes på høring vil gi grunnlag for mer presise og relevante høringsinnspill.

På denne bakgrunn foreslår departementene at Miljødirektoratet i samråd med berørte direktorater får ansvar for å vurdere de regionale forslagene til endringer som vannkoordinatorene har innhentet, og basert på disse forslagene og direktoratenes egne faglige vurderinger, utarbeide utkast til oppdatert vannforvaltningsplan og eventuelt

tiltaksprogram. Direktoratenes forslag til endringer i gjeldende planer og tiltaksprogram kan være begrunnet i nasjonale hensyn og i direktivets krav, herunder endret kunnskapsgrunnlag, feil eller uheldige prioriteringer i gjeldende planer, endrede rammebetingelser knyttet til miljømålene og kravene til innholdet i de oppdaterte vannforvaltningsplanene. Det enkelte direktorat bør i denne sammenheng ha et særlig ansvar for å vurdere behovet for endringer av miljømål, og behov for unntak som angår eget ansvarsområde. Direktoratenes forslag til endringer innarbeides i høringsforslag til oppdatert plan.

Det foreslås at Miljødirektoratet får det formelle ansvaret for å utarbeide og sende utkast til oppdaterte planer på høring. Miljødirektoratet kan overlate den praktiske gjennomføringen av høring og sammenstilling av høringsinnspill til fylkesmannen (regional vannkoordinator), mens avveining av innspillene skal gjøres av direktoratene i fellesskap.

Etter at Miljødirektoratet og de berørte direktoratene har bearbeidet høringsinnspillene, foreslås det at direktoratene oversender sin tilrådning til oppdatert vannforvaltningsplan til Klima- og miljødepartementet for endelig godkjenning. Dersom direktoratene ikke oppnår enighet om tilrådningen, skal uenighet gjengis i utkast til oppdatert plan, og avklares ved departementets godkjenning.

I forbindelse med departementets godkjenning foreslås det å videreføre bestemmelsen om at departementet kan gjøre slike endringer som finnes påkrevd ut fra hensynet til rikspolitiske interesser.

Forslag til bestemmelser som angir oppgavene til Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementets godkjenning og virkningene av de endelig godkjente oppdaterte planene, er foreslått tatt inn i nye §§ 20, 23 og 24 i forslaget til nytt kapittel 4 om "Organisering av arbeidet" (se vedlagte forslag til endringsforskrift). Disse bestemmelsene erstatter i stor grad gjeldende §§ 28 og 29.

Forslag til ny hjemmel for vannforskriften i naturmangfoldloven

Forslaget om at de oppdaterte vannforvaltningsplanene ikke lenger skal gis som regionale planer etter plan- og bygningsloven, innebærer at plan- og bygningsloven utgår som en av hjemmelslovene for vannforskriften. Når vannforskriften ikke lenger skal hjemles i plan- og bygningsloven, vil de øvrige hjemmelslovene for vannforskriften - vannressursloven og forurensningsloven - ikke i tilstrekkelig grad dekke alle områder som direktivet regulerer. Departementene foreslår derfor at vannforskriften, i tillegg til å være hjemlet i vannressursloven og forurensningsloven, hjemles i naturmangfoldloven som erstatning for plan- og bygningsloven.

Departementene mener at det bør vedtas en egen forskriftshjemmel (§ 26 a) i naturmangfoldloven for å oppfylle forpliktelsene etter vanndirektivet, og at den nye bestemmelsen plasseres i lovens kapittel III. Vannforskriften favner videre enn artsforvaltning, og det foreslås derfor en tilføyelse i overskriften i lovens kapittel III ("mv."). Forslag til endringer i naturmangfoldloven fremgår av vedlegg II til dette høringsnotatet.

Som en følge av forslaget vil ikke vannforvaltningsplanene lenger ha status som regionale planer etter plan- og bygningsloven, men de vil fremdeles være nedbørfeltbaserte vannforvaltningsplaner ("river basin management plans") slik vanndirektivet krever. Grenseverdier for tillatt forurensning eller kvalitetsmål for vassdrag vil fortsatt gis etter

henholdsvis forurensningsloven og vannressursloven, jf. naturmangfoldloven § 13 annet ledd. Ved å innføre en hjemmel i naturmangfoldloven, vil det blir klarere at bestemmelsene i vannforskriften også gjelder for kystvannforekomster som utsettes for annen påvirkning enn det som klart kan anses som forurensning. I tillegg vil hjemmelen sikre en klarere forankring av bestemmelser om organisering av planarbeidet.

Rettsvirkningen av endelig godkjent plan følger av gjeldende vannforskrift § 29: "*Godkjente forvaltningsplaner skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen, jf. plan- og bygningslovens § 8-2.*" Departementene foreslår at denne bestemmelsen videreføres, men uten henvisningen til plan- og bygningsloven § 8-2 som en følge av forslaget om at plan- og bygningsloven ikke lenger skal være en av hjemmelslovene for vannforskriften. Det må foreligge endringer i forutsetningene, som oppdatert kunnskap, endrede rammevilkår, eller andre særlige grunner, for å fravike en vedtatt plan.

For øvrig foreslår departementene at forarbeidene til plan- og bygningsloven § 8-2 fremdeles skal gjelde for tolkning av bestemmelsen i vannforskriften om virkningene av endelig godkjent forvaltningsplan.

Endringer knyttet til at gjeldende planer og tiltaksprogram kun skal revurderes og oppdateres

Vannforskriften er utformet med tanke på første planperiode. Det skal ikke vedtas nye vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram for kommende planperioder. Gjeldende forvaltningsplaner skal kun revurderes og oppdateres, mens tiltaksprogrammene kun skal oppdateres dersom det anses nødvendig. Dette er bakgrunnen for at det flere steder er foreslått endringer i forskriften.

Det foreslås videre at samtlige datoer i forskriften fjernes, og at datoene gjennomgående erstattes av henvisninger til "planperioder", slik at forskriften ikke skal kreve endringer kun fordi datoene må oppdateres. Det foreslås også en tilhørende definisjon av begrepet "planperiode", se vedlagte forslag til endringsforskrift.

Tabellarisk oversikt over forslag til ny organisering av arbeidet - med den andre landsdekkende planperioden (2022-2027) som eksempel for fristene:

Oppgave	Ansvarlig myndighet	Frist
Utarbeide utkast til fremdriftsplan og arbeidsprogram (tidligere "planprogram")	Fylkesmannen som regional vannkoordinator i samråd med berørte aktører	Før høring av dokumentet, se under
Utarbeide utkast til oppdatert foreløpig oversikt over vesentlige spørsmål vedrørende vannforvaltning i vannregionen	Fylkesmannen som regional vannkoordinator i samråd med berørte aktører - Fortsatt regional og lokal deltakelse gjennom hhv. vannregionutvalg og vannområdeutvalg (med vannområdekoordinator) der det er behov og ønske om det	Før høring av dokumentet, se under
Sende utkast til fremdriftsplan og arbeidsprogram på offentlig høring	Fylkesmannen som regional vannkoordinator	Senest 1. januar 2019 (frist 1. aug. 2019)
Sende foreløpig oversikt over vesentlige spørsmål vedrørende vannforvaltning i vannregionen på høring. I høringen ber fylkesmannen også om begrunnede forslag til nødvendige endringer i gjeldende forvaltningsplaner og tiltaksprogram, både fra relevante myndigheter og andre interessenter	Fylkesmannen som regional vannkoordinator	Senest 1. januar 2019 (frist 1. aug. 2019) (Opprinnelig 2 år før 2022 jf. WFD, men Norge velger å høre samtidig med fremdriftsplan og arbeidsprogram for å unngå mange høringer samt ha bedre tid til å utarbeide gode oppdateringer av planene)
På bakgrunn av innspillene under høringen over, utarbeide forslag med begrunnelse til nødvendige endringer i forvaltningsplan og tiltaksprogram, og sende	Fylkesmannen som regional vannkoordinator etter innspill fra berørte aktører - ved hjelp av vannregionutvalg og	Senest 1. januar 2020

forslaget til Miljødirektoratet, der det er mulig sammen med en rangering av forslag til endringer i miljømål ut fra viktighet. Det skal arbeides for at det oppnås enighet om innspill til nødvendige endringer og eventuell rangering av disse. Eventuell uenighet kan kreves gjengitt i innspillene til Miljødirektoratet.	vannområdeutvalg (med vannområdekoordinator) der det regionalt er behov og ønske om det	
Utarbeide eventuelle nasjonale føringer	Departementene	Senest 1. januar 2020
Utarbeide utkast til oppdatert forvaltningsplan og tiltaksprogram. Den enkelte sektormyndighet på sentralt nivå har et særlig ansvar for å vurdere miljømål, tiltak og unntak som angår eget ansvarsområde. Forslaget sendes på høring	Miljødirektoratet i samråd med andre berørte direktorater	Senest 1. juli 2020 (frist 1. januar 2021) [1]
Utarbeide endelig tilrådning til oppdatert forvaltningsplan på bakgrunn av høringsinnspillene Oversende tilrådningen til Klima- og miljødepartementet for godkjenning. Eventuell uenighet gjengis i planen	Direktoratsgruppen for vannforskriften koordinert av Miljødirektoratet	Frist for oversendelse til departementet 1. juli 2021

[1] Vi har fremskyndet denne fristen til 1. juli 2020, med frist for høringsinnspill 1. januar 2021, slik at vi rekker prosessene både regionalt, i direktoratsgruppen og departementets godkjenning.

Godkjenning av oppdatert plan	Klima- og miljødepartementet i samråd med andre berørte departementer *(ingen endringer)*	Senest 31. desember 2021
Tiltakene skal være operative senest tre år etter at tiltaksprogrammet er fastsatt	Sektormyndighetene *(ingen endringer)*	Senest 3 år etter at tiltaksprogrammet er vedtatt – 1. januar 2025

3. Endringer for bedre samsvar med direktivet og strukturelle endringer

3.1. Endringer for bedre samsvar med direktivet

Flere av endringene foreslås for å bringe vannforskriften mer i samsvar med vanndirektivets ordlyd. Departementene viser for øvrig til den planlagte evalueringen av vanndirektivet i EU som etter planen skal skje i 2019. Departementene vil avvente denne prosessen før det eventuelt foreslås ytterligere endringer i vannforskriften på bakgrunn av revideringen av direktivet.

Departementene foreslår nå følgende endringer:

Beskyttede områder (§ 3, ny § 6 a, § 16 og vedlegg IV)

Beskyttede områder er ikke definert i vanndirektivet, men i gjeldende vannforskrift § 3 bokstav s. Departementene foreslår en endring i definisjonen for å klargjøre denne.

Miljømålet for beskyttede områder er beskrevet i vanndirektivets artikkel 4.1(c). Vannforskriften har ingen tilsvarende bestemmelse. I utgangspunktet skal også beskyttede områder nå de miljømål som stilles i vannforskriften til grunnvann eller overflatevann. I tillegg skal beskyttede områder oppfylle eventuelle andre miljømål som fremgår av grunnlaget for beskyttelsen (hjemmelen). Departementene foreslår en ny § 7 for å presisere dette.

For å klargjøre hvilken myndighet som har ansvar for å holde registeret over beskyttede områder oppdatert, foreslår departementene en endring i vannforskriften § 16. Miljødirektoratet skal sørge for løpende oppdatering av registeret. Det foreslås også en presisering i § 16 om at det er ansvarlig sektormyndighet skal angi områdene som skal inn i registeret. Det foreslås også enkelte endringer i forskriftens vedlegg IV.

Miljømål for prioriterte stoffer (§§ 7 og 8)

Vannforskriften § 7 angir miljømålet for prioriterte stoffer. Tiltak for å nå målene skal gjennomføres umiddelbart og for prioriterte farlige stoffer innen utgangen av 2020, jf. § 8 tredje ledd. Gjeldende bestemmelse tar sikte på å gjennomføre målsetningen i vanndirektivets artikkel 4(1) (iv) som pålegger medlemslandene å implementere tiltak i henhold til artikkel

16(1) og (8), for å gradvis redusere utslipp av prioriterte stoffer og fase ut utslipp av prioriterte farlige stoffer.

Den måten artikkel 4(1) (iv) i vanndirektivet er gjennomført på i vannforskriften § 7, gir et feilaktig inntrykk av at det i planprosessen skal foreslås tiltak med sikte på å stanse og fase ut disse stoffene. Miljømålet knyttet til prioriterte stoffer og prioriterte farlige stoffer i dag fremgår som et krav om god kjemisk tilstand i vannforskriften §§ 4-6, basert på fastsatte miljøkvalitetsstandarder i forskriftens vedlegg VIII. Departementene foreslår derfor at vannforskriften § 7 og § 8 tredje ledd slettes. Dette vil ikke innebære noen realitetsendring.

Unntak fra miljømål (§§ 9, 10, 11 og 12)

Departementene foreslår en tilføyelse i vannforskriften § 9 siste ledd for å bringe bestemmelsen i samsvar med artikkel 4.4 d) i vanndirektivet. Det foreslår også enkelte tilføyelser i forskriften § 10 for bedre samsvar med direktivets artikkel 4.5.

Flere av vilkårene for å kunne tillate midlertidige endringer i eller forringelse av miljøtilstanden i henhold til vanndirektivets artikkel 4.6 bokstavene d) til e) er ikke gjennomført i vannforskriften § 11. Departementene foreslår at disse vilkårene tas inn i forskriften § 11 som forutsetninger for å innvilge midlertidige unntak som følge av naturgitte omstendigheter.

Departementene foreslår en tilføyelse om begrunnelse i forvaltningsplanen i § 12 siste ledd, som en følge av at § 14 foreslås slettet og i stedet innlemmes i §§ 9-12.

Drikkevann (§ 17)

Det foreslås enkelte presiseringer i § 17 for å bringe bestemmelsen mer i samsvar med direktivet.

Overvåkingsprogram (§ 18)

Departementene foreslår enkelte endringer i § 18 for å bringe bestemmelsen mer i samsvar med direktivet. Det foreslås også en tilføyelse om at overvåkingsprogrammet skal revurderes og om nødvendig oppdateres hvert sjette år.

Forvaltningsplan (§ 26)

I tillegg til endringsforslag om organisering av vannforvaltningen, som beskrevet over, foreslås det enkelte presiseringer i vannforskriften § 26 for å bringe bestemmelsen mer i samsvar med vanndirektivet.

3.2. Strukturelle endringer

Departementene foreslår også enkelte strukturelle endringer i vannforskriften:

§ 24 om miljømål

Departementene foreslår en ny § 4 i vannforskriften som erstatter nåværende § 24. I forslaget til ny § 4 presiseres det at alle vannforekomster skal ha miljømål, og at miljømålene skal være i samsvar med bestemmelsene i forskriften og nasjonale føringer. Det foreslås også en presisering om sektormyndighetenes og kommunenes ansvar for å revurdere miljømålene innenfor eget ansvarsområde i forbindelse med oppdateringen av planene.

§ 30 om første planperiode

Bestemmelsen omhandler arbeidet med planlegging av første planperiode ("pilotperioden"), som gjaldt 20% av vannforekomstene. Ettersom dette er nå et tilbakelagt stadium, er bestemmelsen blitt overflødig og foreslås slettet.

3.3 Språklige endringer

Departementene foreslår for øvrig enkelte språklige endringer i vannforskriften. Alle endringsforslag fremgår av vedlagte forslag til endringsforskrift.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget vil gi noe økte økonomiske og administrative kostnader for de fylkesmennene som blir regional vannkoordinator og for Miljødirektoratet. Samtidig vil de administrative og økonomiske kostnadene arbeidet har for de fylkeskommunene som i dag er vannregionmyndigheter, reduseres betydelig.

Bevilgningen over Klima- og miljødepartementets budsjett over de siste ti årene til statlige vannmiljøtiltak utgjør over 740 millioner kroner, og en del av dette har gått til å finansiere forvaltningsaktiviteter på kommunalt eller fylkeskommunalt nivå.

De administrative og økonomiske konsekvensene for Miljødirektoratet og øvrige berørte direktorater vil dekkes innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettrammene. I denne sammenheng viser departementene til at arbeidet i direktoratsgruppen som følge av forslaget i mindre grad vil gjelde utarbeidelse av veiledere om prosessen med å oppdaterte vannforvaltningsplaner og tiltaksprogrammer, ettersom direktoratene i stor grad selv skal stå for oppdateringen av disse dokumentene.

At vannforvaltningsplanene og tiltaksprogrammene etter forslaget ikke lenger skal vedtas regionalt i fylkestingene, vil bidra til reduserte kostnader. Forslaget vil også bidra til at det i Klima- og miljødepartementets godkjenning av direktoratenes tilrådning til oppdaterte vannforvaltningsplaner kreves mindre omfattende vurderinger og endringer, ettersom direktoratene allerede har vurdert planene og tiltaksprogrammene i et nasjonalt perspektiv.

Å gjennomføre de foreslåtte endringene i organiseringen ved endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven, vil få økonomiske og administrative konsekvenser særlig for Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet. Disse vil dekkes innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettrammer.

I sum forventes forslaget å gi en betydelig reduksjon i økonomiske og administrative konsekvenser.

Endringene som foreslås for å få bedre samsvar med direktivet og de strukturelle endringene, vil etter departementenes vurdering i all hovedsak kun medføre administrative og økonomiske konsekvenser i forbindelse med gjennomføringen av endringene, først og fremst for Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet. De økonomiske kostnadene vil dekkes innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettrammer.

Det tas sikte på ikrafttredelse av de foreslåtte endringene 1. juli 2018. Departementene mener at det er mulig å gjennomføre endringene i organiseringen før arbeidet med revurderingen og oppdateringen av gjeldende planer og tiltaksprogram tar til for fullt.

Vedlegg I – forslag til endringsforskrift

Forskrift om endringer i forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften)

I

I forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) gjøres følgende endringer:

Kapittel 1 overskriften skal lyde:

Kapittel 1 Innledende bestemmelser (fra § 1 til og med § 3)

§ 1 overskriften skal lyde:

§ 1 *Formål*

§ 1 annet ledd skal lyde:

Forskriften skal sikre at *vedtatte vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer revurderes og oppdateres hvert sjette år.*

§ 2 overskriften skal lyde:

§ 2 *Vedlegg*

§ 3 overskriften skal lyde:

§ 3 *Definisjoner*

§ 3 bokstav g, q, r, s, u, x, z og æ skal lyde:

g) *Sterkt modifisert vannforekomst*: En forekomst av overflatevann som på grunn av fysiske endringer som følge av menneskelig virksomhet i vesentlig grad har endret karakter, og som er utpekt som sterkt modifisert i medhold av § 5.

q) *Vannregion*: Ett eller flere tilstøtende nedbørfelt med tilhørende grunnvann og kystvann som til sammen utgjør *et hensiktsmessig planområde inndelt ved eget vedtak i medhold av § 20.*

r) *Vannområde*: *En valgfri avgrenset* del av en vannregion som *kan bestå* av ett enkelt, deler av eller flere nedbørfelt med tilhørende grunnvann og eventuelt kystvann, *jf. § 22.*

s) *Beskyttet område*: *Områder som er angitt som beskyttet i samsvar med § 16 og vedlegg IV og som inngår i registeret opprettet i henhold til § 16.*

u) *Regional vannkoordinator*: *Fylkesmannsembete med ansvar for å koordinere de oppgavene som skal gjennomføres på vannregionnivå utpekt ved eget vedtak i medhold av § 20.*

x) *I*nnblandingssone(r): Område(r) i en vannforekomst, i direkte tilknytning til et punktutslipp, hvor de fastsatte miljøkvalitetsstandardene i vedlegg VIII kan overskrides, så lenge dette ikke påvirker resten av vannforekomsten.

z) Planperiode: Periode på seks år som vannforvaltningsplan gjelder for. Første planperiode er 1.1.2016-31.12.2021, andre planperiode er 1.1.2022-31.12.2027, tredje planperiode er 1.1.2028-31.12.2033, og planperiodene fortsetter deretter på samme vis hvert sjette år.

æ) Vann-Nett: Database som inneholder informasjon om vannforekomstene.

Kapittel 2 overskriften skal lyde:

Kapittel 2 Miljømål (fra § 4 til og med § 14)

§ 4 skal lyde:

§ 4 *Miljømål*

Alle vannforekomster skal ha miljømål etter bestemmelsene i §§ 4 - 7. Miljømålene skal være i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften og nasjonale føringer.

Sektormyndigheter og kommuner har et særlig ansvar for å revurdere miljømålene innenfor eget ansvarsområde i forbindelse med oppdateringen av gjeldende planer og tiltaksprogrammer. Revurderingen skal ta utgangspunkt i gjennomførte karakteriseringer og analyser, jf. § 15 og tiltaksvurderinger, jf. § 25.

Nåværende § 4 blir § 4 a. § 4 a overskriften skal lyde:

§ 4 a *Miljømål for overflatevann*

§ 5 overskriften skal lyde:

§ 5 *Miljømål for kunstige og sterkt modifiserte vannforekomster*

§ 5 fjerde ledd skal lyde:

En slik utpeking, og begrunnelsen for den, skal *fremgå av forvaltningsplanen, og* revurderes hvert sjette år.

§ 6 skal lyde:

§ 6 *Miljømål for grunnvann*

Tilstanden i grunnvann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes og balansen mellom uttak og nydannelse sikres med sikte på at vannforekomstene *minst* skal *ha god* kjemisk og kvantitativ tilstand, i samsvar med klassifiseringen i vedlegg V, jf. terskel- og vendepunktverdiene gitt i vedlegg IX.

§ 7 skal lyde:

§ 7 *Miljømål for beskyttede områder*

Beskyttede områder som inngår i registeret i henhold til § 16 skal oppfylle miljømålene i §§ 4 - 6 og eventuelle miljømål som følger av grunnlaget for beskyttelse.

§ 8 overskriften skal lyde:

§ 8 *Frister for å nå miljømålene*

§ 8 første og annet ledd skal lyde:

Miljømålene i *§§ 4 - 7* skal i utgangspunktet nås innen *utgangen av den til enhver tid gjeldende planperiode.*

Hvis vesentlige kostnader eller andre tungtveiende hensyn vanskeliggjør oppfyllelse av miljømålene innen fristen i første ledd, kan *det besluttes* at fristen for å nå *miljømålene* utsettes til neste planperiode.

Nåværende § 8 fjerde ledd blir tredje ledd.

§ 9 overskriften skal lyde:

§ 9 *Utsatte frister for å nå miljømålene*

§ 9 annet og tredje ledd skal lyde:

Ytterligere fristforlengelse ut over det som følger av første ledd, kan bare gis dersom det foreligger slike naturforhold at miljømålene i *§§ 4 - 7* ikke kan oppfylles innenfor denne perioden.

*Fastsettelsen av utsatte frister og begrunnelsen for det, samt e*t sammendrag av tiltak som er nødvendig for å gradvis bringe miljøtilstanden i overensstemmelse med miljømålet innen den forlengede fristen, årsaken til at tiltakene er vesentlig forsinket, og en forventet tidsplan for gjennomføring av tiltak, skal fremgå av forvaltningsplanen. *En revurdering av gjennomføringen av tiltakene og en oppsummering av eventuelle nye tiltak skal inkluderes i forvaltningsplanen når den oppdateres.*

§ 10 skal lyde:

§ 10 *Mindre strenge miljømål*

Når en vannforekomst er så påvirket av menneskelig virksomhet at det er umulig eller uforholdsmessig kostnadskrevende å nå målene i *§§ 4 - 7*, kan det fastsettes mindre strenge miljømål dersom følgende vilkår er oppfylt:

a) de miljømessige og samfunnsøkonomiske behov som denne menneskelige virksomheten tjener, ikke uten uforholdsmessige kostnader kan oppfylles på andre måter som er miljømessig vesentlig gunstigere,

b) det sikres en *best* mulig *økologisk og kjemisk* tilstand for overflatevann og *minst mulig avvik fra god kvantitativ tilstand for* grunnvann *gitt påvirkningene* som er til stede, *og som ikke med rimelighet kan unngås sett hen til typen av menneskelig virksomhet eller forurensning*, og

c) det ikke forekommer ytterligere forringelse av tilstanden i den berørte vannforekomsten.

Fastsettelsen av mindre strenge miljømål og begrunnelsen for den skal fremgå av forvaltningsplanen, og skal revurderes hvert sjette år.

§ 11 skal lyde:

§ 11 *Midlertidig forringelse som følge av utforutsette omstendigheter*

Midlertidig forringelse av tilstanden i en vannforekomst er ikke i strid med miljømålene i §§ 4-7, dersom forringelsen skyldes ekstraordinære eller uforutsette naturlige omstendigheter, særlig ekstrem flom og langvarig tørke, eller ulykke som ikke med rimelighet kunne forutses, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:

> *a) alle praktisk gjennomførbare tiltak treffes for å forhindre ytterligere forringelse av tilstanden og for å unngå forringelse av tilstanden i andre vannforekomster enn de som er berørt,*

b) forvaltningsplanen må redegjøre for de forhold som gjør at omstendighetene er ekstraordinære eller at de ikke med rimelighet kunne forutses,

c) tiltakene som skal treffes i slike tilfeller skal inngå i tiltaksprogrammet, og skal ikke begrense mulighetene for å gjenopprette tilstanden så snart den uforutsette situasjonen er over, og

d) tilstanden i vannforekomsten vurderes årlig med sikte på å vurdere alle praktisk gjennomførbare tiltak for å gjenopprette tilstanden i vannforekomsten så raskt som praktisk mulig.

Ved oppdatering av forvaltningsplanen skal det tas inn en beskrivelse av virkningene av de utforutsette omstendighetene på vannforekomsten og de tiltak som er gjennomført eller planlagt gjennomført.

§ 12 overskriften skal lyde:

§ 12 *Ny aktivitet eller nye inngrep*

§ 12 første ledd (før bokstav a) skal lyde:

Ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst kan gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i *§§ 4 - 7* ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes

§ 12 annet ledd skal lyde:

Der ny aktivitet eller nye inngrep er gjennomført i planperioden, skal begrunnelsen for dette gjengis i *oppdatert* forvaltningsplan. *Dersom det er gitt tillatelse til nye aktiviteter eller nye inngrep, skal dette også fremgå av forvaltningsplanen.*

§ 13 overskriften skal lyde:

§ 13 *Forholdet til andre miljøbestemmelser*

§ 14 skal lyde:

§ 14 *Vann-Nett*

Miljømålene i gjeldende plan, i tillegg til andre relevante data om vannforekomstene, skal fremgå av Vann-Nett. Vann-Nett skal understøtte deltakelse og informasjon til offentligheten. Miljødirektoratet har ansvar for Vann-Nett.

Kapittel 3 overskriften skal lyde:

Kapittel 3 Kunnskapsgrunnlaget (fra § 15 til og med § 18)

§ 15 skal lyde:

§ 15 *Karakterisering, vurdering av miljøpåvirkning og økonomisk analyse*

Følgende analyse og vurdering skal revurderes og om nødvendig oppdateres *hvert sjette år, og foreligge senest to år før påfølgende planperiode:*

a) vannforekomstenes *egenskaper skal være beskrevet* i samsvar med vedlegg II,

b) *miljøeffekten* av *menneskeskapt påvirkning for* vannforekomstene *skal* være vurdert, og

c) en økonomisk analyse *av vannbruk skal* være utarbeidet i samsvar med vedlegg III.

§ 16 skal lyde:

§ 16 *Register over beskyttede områder*

Miljødirektoratet skal sørge for løpende oppdatering av registeret over beskyttede områder i Vann-Nett, i samsvar med vedlegg IV. Registeret *skal inneholde alle overflatevannforekomster og grunnvannsforekomster som har status som beskyttet etter sektorlovverk.*

Ansvarlig sektormyndighet skal angi områdene som skal inn i registeret.

§ 17 skal lyde:

§ 17 *Vann som brukes til uttak av drikkevann*

Alle *vannforekomster som* brukes til uttak av drikkevann og hvor uttaket er mer enn 10 m³ vann per dag i gjennomsnitt eller forsyner flere enn 50 personer, skal *identifiseres*. Dette gjelder også vannforekomster som er *planlagt for* slik bruk i fremtiden.

Forekomster av overflatevann utpekt som drikkevannskilder og som gir mer enn 100 m³ per dag i gjennomsnitt, skal overvåkes i samsvar med vedlegg V.

Vannforekomster identifisert som drikkevannskilder etter denne bestemmelsen skal *oppfylle miljømålene i §§ 4 - 7 og kravene til råvann for drikkevann i annet regelverk*, slik at omfanget av rensing ved produksjon av drikkevann reduseres.

§ 18 skal lyde:

§ 18 *Overvåkningsprogram*

Det skal *være etablert* tilstrekkelige regionale programmer *for å sikre* en helhetlig overvåkning av tilstanden i vann*regionen. Disse skal revurderes og om nødvendig oppdateres hvert sjette år, i samsvar med kravene i vedlegg V. Overvåkningsprogrammene* skal

a) For overflatevann omfatte *økologisk og kjemisk tilstand og økologisk potensial, og i tillegg vannføring og/eller vannstand, i den grad det er relevant for økologisk og kjemisk tilstand og økologisk potensial.*

b) For grunnvann omfatte kjemisk og kvantitativ tilstand.

c) For beskyttede områder suppleres overvåkningsprogrammene med krav fra regelverket som hvert enkelt område er opprettet i henhold til.

Kapittel 4 overskriften skal lyde:

Kapittel 4 Organisering av arbeidet (fra § 19 til og med § 24)

§ 20 skal lyde:

§ 20 *Vannregioner og myndigheter med særskilte oppgaver*

Landet deles inn i nedbørfeltvise vannregioner. Ett fylkesmannsembete innenfor hver vannregion skal utpekes som regional vannkoordinator. Kongen fastsetter vannregioninndelingen og utpeker de regionale vannkoordinatorene.

Regional vannkoordinator har ansvar for å koordinere det forberedende regionale arbeidet med å revurdere og oppdatere gjeldende forvaltningsplaner og tiltaksprogram i samsvar med § 21 for de vannregioner eller deler av internasjonale vannregioner som ligger i Norge.

Miljødirektoratet utarbeider og sørger for høring av oppdaterte vannforvaltningsplaner etter innspill om nødvendige endringer fra regional vannkoordinator, og oversender tilrådning til Klima- og miljødepartementet i samsvar med § 23.

Klima- og miljødepartementet godkjenner de oppdaterte vannforvaltningsplanene i samsvar med § 24.

§ 21 skal lyde:

§ 21 *Regional vannkoordinators oppgaver*

Regional vannkoordinator skal koordinere det forberedende regionale arbeidet med å revurdere og oppdatere gjeldende forvaltningsplaner og tiltaksprogram i samsvar med denne forskriften, herunder

a) oppdatere kunnskapsgrunnlaget sammen med andre berørte fylkesmannsembeter i samsvar med bestemmelsene i kapittel 3,

b) utarbeide utkast til fremdriftsplan og arbeidsprogram for det regionale planarbeidet, og foreløpig oversikt over vesentlige spørsmål vedrørende vannforvaltning i vannregionen,

c) gjennomføre offentlig høring på minst 6 måneder av utkast til fremdriftsplan og arbeidsprogram og foreløpig oversikt over vesentlige spørsmål vedrørende vannforvaltningen senest tre år før påfølgende planperiode,

d) legge til rette for begrunnede innspill fra lokale og regionale aktører til nødvendige endringer i gjeldende forvaltningsplan i forbindelse med høringen nevnt i bokstav c,

e) på bakgrunn av høringsinnspillene, sammenstille en oversikt over vesentlige spørsmål vedrørende vannforvaltningen i vannregionen og begrunnede forslag til endringer i gjeldende forvaltningsplan og eventuelle forslag til endringer i tiltaksprogram, som oversendes til Miljødirektoratet senest to år før påfølgende planperiode, der det er mulig sammen med en rangering av forslag til endringer i miljømål ut fra viktighet.

I forbindelse med oppgavene etter første ledd skal regional vannkoordinator legge til rette for deltakelse og samarbeid innenfor vannregionen etter § 22 og samordne de ulike bidragene. Regional vannkoordinator skal arbeide for at det oppnås enighet om innspill til nødvendige endringer og eventuell rangering av disse. Eventuell uenighet kan kreves gjengitt i innspillene til Miljødirektoratet. Regional vannkoordinator skal i tillegg til å gjennomføre egne oppgaver følge opp myndigheter som har oppgaver i henhold til forskriften.

§ 22 skal lyde:

§ 22 *Organiseringen av arbeidet i vannregionen*

I forbindelse med utarbeidelsen av utkast til fremdriftsplan og arbeidsprogram skal regional vannkoordinator legge til rette for en hensiktsmessig organisering og prosess for det regionale arbeidet. Organiseringen skal sikre deltakelse fra relevante sektormyndigheter, og tilgang til informasjon og mulighet til deltakelse fra alle berørte parter og interesserte, særlig ved oppdateringen av forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer.

Det bør i særlig grad legges vekt på å sikre deltakelse fra de myndigheter og interessegrupper som ikke er representert på direktoratsnivå.

Der det er hensiktsmessig kan regional vannkoordinator innenfor den enkelte vannregion opprette et vannregionutvalg og dele hele eller deler av vannregionen i vannområder.

§ 23 skal lyde:

§ 23 *Miljødirektoratets oppgaver*

Basert på innspill og eventuell rangering oversendt fra vannregionene, jf. § 21, skal Miljødirektoratet i samarbeid med berørte direktorater

a) i samsvar med vedlegg V utarbeide utkast til oppdaterte forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer for samtlige vannregioner i samsvar med kravene i denne forskriften,

b) ha gjennomført offentlig høring i minst 6 måneder av utkast til oppdatert forvaltningsplan senest ett år før påfølgende planperiode,

c) ha sendt tilrådning til oppdatert forvaltningsplan som er i samsvar med vedlegg V til Klima- og miljødepartementet senest et halvt år før påfølgende planperiode.

Det enkelte direktorat har et særlig ansvar for å revurdere og oppdatere de delene av gjeldende forvaltningsplaner og tiltaksprogram som angår eget ansvarsområde før og etter høring.

Direktoratene skal arbeide for at det oppnås enighet om tilrådningen. Eventuell uenighet blant direktoratene skal gjengis i utkast til oppdatert plan, og avklares i forbindelse med departementets godkjenning.

§ 24 skal lyde:

§ 24 *Godkjenning og virkning av forvaltningsplaner*

Utkastet til oppdatert forvaltningsplan skal godkjennes av Klima- og miljødepartementet før neste planperiode begynner. I forbindelse med godkjenningen kan departementet gjøre slike endringer i direktoratets tilrådning som finnes påkrevd ut fra hensynet til rikspolitiske interesser.

Godkjent forvaltningsplan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen.

Kapittel 5 overskriften skal lyde:

Kapittel 5 Innholdet i tiltaksprogram og forvaltningsplaner (fra § 25 til og med § 26)

§ 25 overskriften skal lyde:

§ 25 *Tiltaksprogram*

§ 25 første ledd skal lyde:

Tiltaksprogrammet skal være sektorovergripende og skal bygge på gjennomførte analyser og vurderinger. Tiltaksprogrammet skal være i overensstemmelse med nasjonale *føringer.*

§ 25 siste ledd skal lyde:

Oppdatert tiltaksprogram utarbeides og fastsettes av Miljødirektoratet i samarbeid med berørte direktorater, og skal foreligge sammen med oppdatert forvaltningsplan hvert sjette år. Tiltakene skal være operative senest tre år etter at tiltaksprogrammet er *fastsatt.*

§ 26 skal lyde:

§ 26 *Forvaltningsplanen*

Forvaltningsplanen skal *være* i samsvar med vedlegg VII og blant annet

a) angi miljømål for vannforekomstene,

b) sammenfatte karakteristika i vannregionen,

c) gi en analyse av menneskeskapte påvirkninger i vannregionen,

d) gi en oversikt over beskyttede områder,

e) gjøre rede for overvåkning og resultatene av denne,

f) sammenfatte tiltaksprogrammet.

Forvaltningsplanen kan suppleres med mer *detaljerte planer utarbeidet* for deler av vannregionen, sektorer, *påvirkningstyper, vann*typer *eller vannforekomster.*

Oppdatert forvaltningsplan skal foreligge hvert sjette år.

Kapittel 6 overskriften skal lyde:

Kapittel 6 Internasjonale vannregioner (fra § 27 til og med § § 28)

Nåværende § 31 blir § 27, som skal lyde:

§ 27 *Internasjonale vannregioner innenfor EØS-området*

Når et nedbørfelt strekker seg inn på en annen EØS-stats territorium, skal den aktuelle vannregionen defineres som en internasjonal vannregion. *Regional vannkoordinator* skal samarbeide med den ansvarlige myndigheten i den tilgrensende EØS-staten med sikte på å etablere felles løsninger, slik at ønsket miljøtilstand kan oppnås for hele nedbørfeltet.

Regional vannkoordinator skal sørge for å utveksle relevant informasjon med den ansvarlige myndigheten i den tilgrensende EØS-staten. Tiltaksprogrammer og forvaltningsplaner for det berørte nedbørfeltet skal være koordinert med de tilgrensende EØS-statene.

Reglene om offentlig informasjon og høring gjelder i denne forbindelse tilsvarende overfor den ansvarlige myndigheten i den tilgrensende EØS-staten.

Nåværende § 32 blir § 28, som skal lyde:

§ 28 Internasjonalt samarbeid utenfor EØS-området

Når et nedbørfelt strekker seg utenfor EØS-området, skal det tas initiativ til internasjonalt samarbeid med sikte på å oppnå ønsket miljøtilstand for hele nedbørfeltet.

Kapittel 7 overskriften skal lyde:

Kapittel 7 Avsluttende bestemmelser (fra § 29 til og med § 31)

Nåværende § 32 a blir § 29, som skal lyde:

§ 29 *Rapportering*

Sektormyndigheter og kommuner skal fremskaffe de opplysninger som departementet trenger for å oppfylle rapporteringsforpliktelser i henhold til direktiv 2000/60/EF.

§ 30 oppheves.

Nåværende § 31 blir § 27.

Nåværende § 32 blir § 28.

§ 33 blir § 30, som skal lyde:

§ 30 Endring av forskriften

Forskriften kan endres av Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet.

Vedlegg Va og VIII kan endres av Miljødirektoratet.

§ 34 blir § 31, som skal lyde:

§ 31 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2007.

Forskriftens vedlegg I Vannregioner og vannregionmyndigheter oppheves.

I forskriftens vedlegg II gjøres følgende endringer:

Vedlegg II overskriften skal lyde:
Vedlegg II. Karakterisering, *identifisering av påvirkninger og vurdering av miljøvirkninger*

Punkt 1.1 Karakterisering av typer av forekomster av overflatevann nr. v) skal lyde:
Økoregioner og den geografiske fordelingen til vanntypene *skal foreligge i Vann-Nett som* kart (i et GIS-format).

Punkt 1.2 Fastsettelse av typespesifikke referanseforhold for typer av overflatevannforekomster nr. iii) og iv) skal lyde:

iii) Typespesifikke vilkår for formålene i nr. i) og ii) og typespesifikke biologiske referanseforhold kan bygge på målte verdier, eller på modellering, eller kan utledes ved en kombinasjon av disse metodene. Dersom det ikke er mulig å bruke disse metodene, kan *det* utvises skjønn for å fastsette slike vilkår. Ved definisjon av svært god økologisk tilstand med hensyn til konsentrasjoner av bestemte syntetiske forurensende stoffer er deteksjonsgrensene de som kan oppnås ved hjelp av tilgjengelig teknikk på tidspunktet for fastsettelse av typespesifikke vilkår.

iv) For typespesifikke biologiske referanseforhold som baserer seg på måleverdier, skal *det* utvikles et referansenettverk for hver type overflatevannforekomst. Nettverket skal inneholde tilstrekkelig mange referansesteder med svært god tilstand til å gi tilstrekkelig høy grad av pålitelighet for verdiene for referanseforholdene, gitt variasjonen i verdiene til kvalitetselementene som tilsvarer svært god økologisk tilstand for typen overflatevannforekomst og modelleringsteknikkene som anvendes i henhold til nr. v).

Punkt 1.3 Identifisere belastninger, første avsnitt, skal lyde:

Opplysninger om type og omfang av vesentlige menneskeskapte belastninger som forekomster av overflatevann i hver vannregion kan bli utsatt for skal samles inn og *registeres* og oppbevares i *Vann-Nett*. Dette gjelder særlig følgende opplysninger:

Punkt 1.4 Vurdering av miljøvirkninger skal lyde:
1.4. Vurdering av *miljøeffekten av på*virkninger

Det skal vurderes hvor påvirkelig overflatevannforekomstenes tilstand er for belastningene nevnt ovenfor.

Opplysningene innsamlet i tråd med beskrivelsen ovenfor og eventuelle andre opplysninger skal brukes, herunder eksisterende miljøovervåkningsdata, til å vurdere *sannsynligheten* for at forekomster av overflatevann innen vannregionen ikke vil oppfylle miljømålene. Det kan brukes modelleringsteknikker til hjelp ved vurderingen.

Vannforekomster som *vurderes til* ikke å kunne nå miljømålene, skal eventuelt karakteriseres ytterligere for å optimalisere utformingen av overvåkningsprogram og tiltaksprogram.

Forskriftens vedlegg III Økonomisk analyse skal lyde:

Vedlegg III. Økonomisk analyse

Den økonomiske analysen skal *bygge på solid dokumentasjon med nødvendige* opplysninger, *herunder at hensyn skal tas* til kostnadene forbundet med innsamling av relevante *data slik* at det kan foretas:

a) relevante beregninger som er nødvendige for å ta hensyn til prinsippet om kostnadsdekning for vanntjenester, idet det tas hensyn til langsiktige prognoser for tilbud og etterspørsel etter vann i vannregionen og, om nødvendig
- overslag over mengde, pris og kostnader forbundet med vanntjenester, og
- overslag over relevante investeringer *fremover*,

b) vurdering av den mest kostnadseffektive kombinasjonen av tiltak med hensyn til vannbruk som skal inngå i tiltaksprogrammet på grunnlag av overslag over potensielle kostnader ved slike tiltak.

Forskriftens vedlegg IV Beskyttede områder skal lyde:

Vedlegg IV. Beskyttede områder

1. Registeret over beskyttede områder som kreves i henhold til § 16, skal omfatte følgende typer beskyttede områder *som har status som beskyttet etter sektorlovverk*:

   i) områder utpekt eller tiltenkt for uttak av drikkevann i samsvar med § 17,

   ii) områder utpekt *til beskyttelse* av økonomisk betydelige akvatiske arter,

   iii) vannforekomster utpekt til rekreasjonsformål,

   iv) områder følsomme for næringsstoffer, herunder områder utpekt som sårbare soner i henhold til forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav § 24 og områder utpekt som følsomme områder i henhold til forskrift om begrensning av forurensning kapittel *11* om *generelle bestemmelser om avløp*, og

   v) områder utpekt *til* beskyttelse av *naturtyper som består av eller er i vann eller arter som lever i vann*, der *opprettholdelse* eller forbedring av vannets tilstand *er viktig* for *å beskytte habitatet eller arten.*

2. Sammendraget av registeret, som kreves som en del av forvaltningsplanen for vannregionen, skal omfatte kart som viser beliggenheten til hvert beskyttet område og en beskrivelse av de bestemmelser eller vedtak som ligger til grunn for *beskyttelsen av området.*

I forskiftens vedlegg V Klassifisering og overvåking gjøres følgende endringer:

I punkt 1. Overflatevann, 1.1 Kvalitetselementer for klassifisering av økologisk tilstand, oppheves tredje strekpunkt ("Ferskvannsgjennomstrømming") i fjerde kolonne under Kystvann.

Punkt 1. Overflatevann, 1.1 Kvalitetselementer for klassifisering av økologisk tilstand, første strekpunkt i siste kolonne under Elver, skal lyde:

- Forurensning fra alle prioriterte stoffer som er påvist *tilført* i vannforekomsten

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.1 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i elver, første avsnitt i tredje kolonne under Moderat tilstand i tabellen om biologiske kvalitetselementer, skal lyde:

Sammensetning og *mengde* av fiskearter avviker moderat fra de typespesifikke samfunnene som følge av menneskelig påvirkning på fysisk-kjemiske eller hydromorfologiske kvalitetselementer.

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.1 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i elver, første avsnitt i første kolonne under God tilstand i tabellen om fysisk-kjemiske kvalitetselementer, skal lyde:
Temperatur, oksygen*konsentrasjon*, pH, syrenøytraliserende kapasitet og ledningsevne (ioneinnhold) når ikke nivåer som er utenfor intervallet som er fastsatt for å sikre at det typespesifikke økosystemet fungerer, og for at verdiene ovenfor for biologiske kvalitetselementer oppnås.

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.2 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i innsjøer, første avsnitt i andre kolonne under God tilstand i tabellen om biologiske kvalitetselementer, skal lyde:
Det er små endringer i sammensetning og mengder av makrofytt- og bunnvegetasjonstaksa sammenlignet med typespesifikke samfunn. Disse endringene innebærer ikke økt vekst av bunnvegetasjon eller høyere former for planteliv som medfører uønskede forstyrrelser i balansen mellom organismene i vannforekomsten eller i den fysisk-kjemiske kvaliteten til *vannet*.

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.2 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i innsjøer, andre avsnitt i første kolonne under God tilstand i tabellen om fysisk- kjemiske kvalitetselementer, skal lyde:
Konsentrasjonene av næringsstoffer overstiger ikke nivåene fastsatt for å sikre at økosystemet fungerer, og at verdiene angitt ovenfor for biologiske kvalitetselementer oppnås.

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.3 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i brakkvann, andre avsnitt i første kolonne under God tilstand i tabellen med biologiske kvalitetselementer, skal lyde:
Det er små endringer i biomasse sammenlignet med typespesifikke forhold. Disse endringene innebærer ikke økt algevekst som medfører uønskede forstyrrelser i balansen mellom organismene i vannforekomsten eller i *den fysisk-kjemiske kvaliteten til vannet.*

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.4 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i kystvann, første avsnitt i første kolonne under Svært god tilstand i tabellen om biologiske kvalitetselementer, skal lyde:
Sammensetningen av planteplankton*taksa* tilsvarer uberørte forhold.

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.4 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i kystvann, første, andre og tredje avsnitt i første kolonne under God tilstand i tabellen om biologiske kvalitetselementer, skal lyde:
Sammensetning og mengde av planteplanktontaksa *viser små tegn på forstyrrelser.*

Disse endringene *indikerer* ikke *akselerert* algevekst som medfører uønskede forstyrrelser i balansen mellom organismene i vannforekomsten eller *vannkvaliteten.*

En liten økning i frekvensen *og* intensiteten til typespesifikke planktonoppblomstringer kan forekomme.

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.4 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i kystvann, nytt andre avsnitt i andre kolonne under God tilstand i tabellen om biologiske kvalitetselementer, skal lyde:
Dekningsgraden for makroalger og mengden av angiospermer viser små tegn til forstyrrelser.

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.4 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i kystvann, andre og tredje avsnitt i første kolonne under Svært god tilstand i tabellen om fysisk-kjemiske kvalitetselementer, skal lyde:
Konsentrasjonen av næringsstoff er innenfor et område som normalt forbindes med uberørte forhold.

Temperatur, oksygen*konsentrasjon* og siktedyp viser ikke tegn på menneskeskapte forstyrrelser, og er innenfor området som normalt forbindes med uberørte forhold.

Punkt 1. Overflatevann, 1.2.4 Definisjoner for svært god, god og moderat økologisk tilstand i kystvann, første kolonne under God tilstand i tabellen om fysisk-kjemiske kvalitetselementer, skal lyde:
Temperatur, oksygen*konsentrasjon* og siktedyp når ikke nivåer som er utenfor intervallet som er fastsatt for å sikre at det typespesifikke økosystemet fungerer, og betyr at verdiene ovenfor for biologiske kvalitetselementer kan oppnås.

Konsentrasjonen av næringsstoff overstiger ikke nivåene fastsatt for å sikre at økosystemet fungerer, og betyr at verdiene angitt ovenfor for biologiske kvalitetselementer kan oppnås.

Punkt 1. Overflatevann, 1.3 Overvåkning av økologisk og kjemisk tilstand i overflatevann, første og andre avsnitt, skal lyde:

Overvåkingsnett*verket* for overflatevann skal opprettes i samsvar med kravene i § 18. Overvåkingsnett*verket* skal utformes slik at det gir en sammenhengende og omfattende oversikt over den økologiske og kjemiske tilstanden i hver vannregion, og skal gjøre det mulig å klassifisere vannforekomster i fem klasser etter de normative definisjonene i nr. 1.2. Det skal utarbeides ett eller flere kart som viser overvåkningsnett*verket* for overflatevann i forvaltningsplanen for vannregionen.

På grunnlag av karakteriseringen og vurderinger av miljøvirkninger utført i samsvar med § 15 og vedlegg II skal det *i hver planperiode* som forvaltningsplanen for vannregionen gjelder for, utarbeides et *program for basisovervåkning* og et *program for tiltaksorientert overvåking*. Det kan i enkelte tilfeller også være behov for å utarbeide problemkartleggingsprogrammer.

Punkt 1. Overflatevann, 1.3.1 Utforming av basisovervåking, andre avsnitt under første overskrift Mål, skal lyde:

Resultatene av denne overvåkningen skal *vurderes og* brukes, sammen med *vurdering av påvirkninger som* beskrevet i vedlegg II, til å fastsette krav til overvåkningsprogrammene i eksisterende og framtidige forvaltningsplaner for vannregionen.

Punkt 1. Overflatevann, 1.3.1 Utforming av basisovervåking, andre overskrift, skal lyde:

Valg av overvåkningslokaliteter

Punkt 1. Overflatevann, 1.3.1 Utforming av basisovervåking, første avsnitt under overskriften Valg av kvalitetselementer (før strekpunktene), skal lyde:

Basisovervåkingen skal utføres for *hver* overvåknings*lokalitet* i et tidsrom på ett år i løpet av forvaltningsplanens gyldighetsperiode for vannregionen for

Punkt 1. Overflatevann, 1.3.2 Utforming av tiltaksorientert overvåking, andre avsnitt, skal lyde:

Programmet kan endres i løpet av gyldighetstiden for en forvaltningsplan for vannregionen på grunnlag av opplysninger innsamlet i *henhold til* kravene i vedlegg II *eller dette* vedlegg, særlig for å muliggjøre en reduksjon i frekvensen dersom virkningen ikke er vesentlig eller den relevante belastningen er fjernet.

Punkt 1. Overflatevann, 1.3.2 Utforming av tiltaksorientert overvåking, avsnittet før strekpunktene under overskriften *Valg av overvåkningslokaliteter*, skal lyde:

Tiltaksorientert overvåking skal utføres på alle vannforekomster som på grunnlag av virkningsvurderingen i henhold til vedlegg II eller basisovervåkingen anses å stå i fare for ikke å nå miljømålene, og for vannforekomster som det slippes ut prioriterte stoffer i. Det skal velges overvåkningslokaliteter som angitt i regelverket som fastsetter den relevante miljøkvalitetsnorm. I alle andre tilfeller, herunder i forbindelse med prioriterte stoffer når det ikke er gitt spesifikk veiledning i regelverket, skal overvåknings*lokalitetene* velges som følger:

Punkt 1. Overflatevann, 1.3.2 Utforming av tiltaksorientert overvåking, første strekpunkt under overskriften Valg av overvåkningslokaliteter, skal lyde:

- for vannforekomster som er i fare som følge av betydelige punktkildebelastninger, skal det være tilstrekkelig mange overvåkningspunkter innen hver vannforekomst til at omfang og konsekvenser av punktkildebelastningene kan vurderes. Dersom en vannforekomst er *utsatt* for en rekke punktkildebelastninger, kan overvåkningspunktene velges slik at omfang og konsekvenser av belastningene kan vurderes i sin helhet,

Punkt 1. Overflatevann, 1.3.4 Overvåkningsfrekvens, tredje avsnitt, skal lyde:

For tiltaksorientert overvåking skal overvåkningsfrekvensen som er nødvendig for hver parameter, *fastsettes på* en slik måte at det framkommer tilstrekkelige data til en pålitelig vurdering av tilstanden til det relevante kvalitetselement. Som retningslinje bør overvåkningen finne sted med intervaller som ikke overstiger dem som er angitt i tabellen nedenfor, med mindre større intervaller er berettiget ut fra tekniske kunnskaper og ekspertvurderinger.

Punkt 1. Overflatevann, 1.3.5 Ytterligere overvåkningskrav for beskyttede områder, første setning i første avsnitt under overskriften *Uttakssteder for drikkevann*, skal lyde:
Forekomster av overflatevann utpekt som drikkevannskilder jf. § 17, som gir mer enn 100 m³ per dag i gjennomsnitt, utpekes som overvåkningslokaliteter og underkastes den ytterligere overvåkning som er nødvendig for å oppfylle kravene i *§ 17*.

Punkt 1. Overflatevann, 1.3.5 Ytterligere overvåkningskrav for beskyttede områder, første punktum under overskriften *Habitat- og artsvernområder*, skal lyde:

Vannforekomster som utgjør slike områder, skal tas med *i programmet for tiltaksovervåking* nevnt ovenfor dersom de på grunnlag av virkningsvurderingen og basisovervåkingen anses å stå i fare for ikke å nå miljømålene.

I punkt 1. Overflatevann, 1.4.1 Biologiske overvåkningsresultaters sammenlignbarhet nr. i), ii) og iii), skal "overvåkningssystemer" endres til "klassifiseringssystemer".

I punkt 1. Overflatevann, 1.4.2 Presentasjon av overvåkingsresultater og klassifisering av økologisk tilstand og økologisk potensial nr. i) og ii), og i punkt 1.4.3. Presentasjon av overvåkingsresultater og klassifisering av kjemisk tilstand andre avsnitt, skal "hvert nedbørfeltdistrikt" endres til "hver vannregion".

Punkt 2. Grunnvann, 2.2.1 Overvåkningsnett for grunnvannsstand, skal lyde:
2.2.1 Overvåkningsnett*verk* for grunnvannsstand

Et overvåkingsnettverk for grunnvann skal opprettes i samsvar med kravene i § 18. Overvåkningsnettverket skal utformes slik at det gir pålitelig vurdering av alle grunnvannsforekomsters eller grupper av grunnvannsforekomsters kvantitative tilstand, herunder vurdering av tilgjengelige grunnvannsressurser. Det skal utarbeides et kart som viser grunnvannsovervåkningsnettverket i forvaltningsplanen for vannregionen.

Punkt 2. Grunnvann, 2.2.2 Overvåkningsstedenes tetthet, skal lyde:
2.2.2. Overvåknings*lokalitetenes* tetthet

Nett*verket* skal omfatte tilstrekkelig representative overvåkningslokaliteter til at grunnvannsstanden kan vurderes i hver grunnvannsforekomst eller gruppe av grunnvannsforekomster, idet det tas hensyn til kortsiktige og langsiktige variasjoner i nydannelse av grunnvann; det skal særlig sikres

- for grunnvannsforekomster som anses å stå i fare for ikke å nå miljømålene, at overvåknings*lokalitetene* ligger tilstrekkelig tett til at virkningene av uttak og utslipp på grunnvannsstanden kan vurderes,
- for grunnvannsforekomster der grunnvann strømmer over en lands grenser, at det er tilstrekkelig mange overvåkningslokaliteter til at grunnvannets strømningsretning og vannføring over landets grense kan vurderes.

Punkt 2. Grunnvann, 2.2.4 Tolkning og presentasjon av grunnvannets kvantitative tilstand, første setning, skal lyde:
Resultatene fra overvåkningsnett*verket* for en grunnvannsforekomst eller gruppe av grunnvannsforekomster skal brukes til å vurdere vannforekomsten(e)s kvantitative tilstand.

Overskriften i punkt 2.4.1 Grunnvannsovervåkingsnett, skal lyde:
2.4.1. *Overvåkingsnettverk for grunnvann*

Punkt 2. Grunnvann, 2.4.1 Overvåkning av grunnvannets kjemiske tilstand, første avsnitt, skal lyde:

Et overvåkingsnettverk for grunnvann skal opprettes i samsvar med kravene i § 18. Overvåkningsnett*verket* skal utformes slik at det gir en sammenhengende og omfattende oversikt over grunnvannets kjemiske tilstand innen hver vannregion, og slik at vesentlige og vedvarende økende trender når det gjelder forurensninger blir oppdaget.

Overskriften i punkt 2.4.3 Tiltaksorientert overvåking, skal lyde:
2.4.3 *Tiltaksovervåking*

Punkt 2. Grunnvann, 2.4.3 Tiltaksorientert overvåking, avsnittet under overskriften Mål og før punktlisten, skal lyde:

Tiltaksovervåking skal utføres i periodene mellom basisovervåkingsprogrammene for å fastslå

Punkt 2. Grunnvann, 2.4.3 Tiltaksorientert overvåking, første setning i avsnittet under overskriften Valg av overvåkningslokaliteter og før punktlisten, skal lyde:

Tiltaksovervåking skal utføres for alle grunnvannsforekomster eller grupper av grunnvannsforekomster som på grunnlag av *en vurdering av effekten av påvirkninger* utført i henhold til vedlegg II, og som ved basisovervåkingen anses å stå i fare for ikke å nå miljømålene.

Punkt 2. Grunnvann, 2.4.3 Tiltaksorientert overvåking, avsnittet under overskriften Overvåkningsfrekvens, skal lyde:

Tiltaksovervåking skal utføres for tidsrommene mellom basisovervåkingsprogrammene med en frekvens som er tilstrekkelig til å oppdage virkningene av relevante belastninger, men minst én gang i året.

Punkt 2. Grunnvann, 2.4.4 Identifikasjon av trender for konsentrasjoner av forurensende stoffer, tredje setning, skal lyde:
Det skal brukes data fra basis- og *tiltaksovervåking* til å identifisere vesentlige og vedvarende økende trender i konsentrasjoner av forurensende stoffer, og til å snu slike trender.

Punkt 2. Grunnvann, 2.4.5 Tolkning og presentasjon av grunnvannets kjemiske tilstand, første setning, skal lyde:
Ved vurderingen av tilstand samles resultater fra individuelle overvåknings*lokaliteter* innen en grunnvannsforekomst for grunnvannsforekomsten som helhet.

I forskriftens vedlegg VII Krav til forvaltningsplaner i vannregionene gjøres følgende endringer:

Vedlegg VII overskriften skal lyde:

Vedlegg VII. Krav til *vannforvaltningsplaner*

Vedlegg VII del A nr. 5, 7, 7.3, 7.4, 7.5, 7.7, 7.9, 7.11 og 12 skal lyde:

5. en liste over miljømål fastsatt for overflatevann, grunnvann og beskyttede områder, herunder særlig identifikasjon av tilfeller der § 9 - § 12 er anvendt, samt tilhørende opplysninger som påkrevd *i disse bestemmelsene*,

7. et sammendrag av tiltaksprogrammet eller -programmene *utarbeidet* i henhold til § 25, herunder mål miljømålene *fastsatt i henhold til § 4* er ment å skulle nås:

7.3 et sammendrag av tiltak truffet for å oppfylle kravene *til drikkevann* i § 17,

7.4 et sammendrag av kontrolltiltakene for uttak og magasinering av vann, *jfr. § 25 bokstav e)*,

7.5 et sammendrag av kontrolltiltak vedtatt for punktkildeutslipp og annen virksomhet som påvirker van tilstand, i samsvar med § 25 *bokstav f)*,

7.9 et sammendrag av tiltak som er truffet dersom overvåking eller andre data tyder på at tiltaksprogram ikke er tilstrekkelig for å nå miljømålene i vannforekomsten, *jfr. § 25*,

7.11 nærmere opplysninger om tiltak som er truffet for å unngå økning i forurensningen av marine farvan samsvar med *§ 25*,

11. kontaktpunkter og framgangsmåter som gir adgang til bakgrunnsdokumentasjonen og -informasjonen omtalt i § 27 og § 28, og særlig nærmere opplysninger om kontrolltiltakene vedtatt i henhold til § 25 *bokstav* f) og g) og de faktiske overvåkningsdataene samlet inn i henhold til § 18 og vedlegg V.

12. For alle typer register- og kartdata som kreves i forvaltningsplanen kan det vises til Vann-Nett.

Vedlegg VII del B overskriften skal lyde:
En oppdatering av forvaltningsplanen *skal i tillegg inneholde*

Vedlegg VII del B nr. 4 skal lyde:

4. et sammendrag av eventuelle ytterligere midlertidige tiltak som er truffet i henhold til *§ 25 på* grunn av vansker med å nå miljømålene etter offentliggjøringen av forrige versjon av forvaltningsplanen.

II

Forskriften trer i kraft 1. juni 2018.

Vedlegg II – forslag til lov om endring i naturmangfoldloven

Lov om endring i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

I

I lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) gjøres følgende endring:

Lovens kapittel III overskriften skal lyde:

Kapittel III. Artsforvaltning *mv.*

Ny § 26 a skal lyde:

§ 26 a *Gjennomføring av vanndirektivet*

Kongen kan fastsette de forskrifter som er nødvendige for å oppfylle Norges forpliktelser som følge av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om fastsettelse av rammer for fellesskapstiltak for vannpolitikk (vanndirektivet).

II

Loven trer i kraft 1. juni 2018.

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

SAK 1/18- V3

SAKSFRAMLEGG - FYLKESTINGET

Sak: 110/17

Arkivsaksnr.: 17/14400-5
Løpenr.: 73568/17
Arkiv: M10&00 SAKSARKIV
Ansvarlig fylkesråd: Sigrid I. Simonsen

HØRING - ENDRINGER I VANNFORSKRIFTEN OG NATURMANGFOLDLOVEN - TILBAKEFØRING AV VANNREGIONMYNDIGHET FRA FYLKESKOMMUNEN TIL STATEN

Innstilling til vedtak:

:::

Næring -, kultur - og helsekomiteens innstilling vil bli lagt inn som vedlegg til saken når saksprotokollen er klar.

:::

...

Vedlegg til saken:

- Næring-, kultur- og helsekomiteens innstilling.
- Høringsnotat til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Saksutredning:

Bakgrunn

Klima- og miljødepartementet (KLD) og Olje- og energidepartementet (OED) (heretter kalt 'departementene') foreslår endringer i «forskrift om rammer for vannforvaltningen» (vannforskriften) og naturmangfoldloven. Høringsfristen er 15.1.2018.

Vannforskriften ble fastsatt i 2006 som en gjennomføring av EUs rammedirektiv for vann fra 2000 (vanndirektivet) i norsk rett. Formål med vannforskriften er å beskytte, og om nødvendig forbedre, tilstanden i ferskvann, grunnvann og kystnære områder og å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. For å oppfylle miljømålene, skal det utarbeides tverrsektorielle forvaltningsplaner samt tiltaksprogram. Frem til 2010 lå ansvaret for denne oppgaven hos

fylkesmennene, men ble som del av forvaltningsreformen i 2010 overført til fylkeskommunene og Troms fylkeskommune ble dermed vannregionmyndighet for vannregion Troms.

Etter vedtakelse av *Regional forvaltningsplan for vannregion Troms 2016-2021* i fylkesting 15.12.2015 ble planen godkjent med endringer av KLD 1. juli 2016. Endringene ble kunngjort først 28.04.2017 (se for øvrig egen orienteringssak). Planen representerer et løft for vannmiljøet, og bidrar til å oppfylle norske miljømål for naturmangfold og forurensning. I henhold til vanndirektivet skal vannforvaltningsplanene revurderes og oppdateres hvert sjette år.

Departementenes høringsnotat

Departementene foreslår, på bakgrunn av erfaringene fra arbeidet med gjeldende forvaltningsplaner, og fordi disse i fremtiden kun skal revurderes og oppdateres, endringer i vannforskriften. Endringene gjelder hovedsakelig organiseringen av vannforvaltningsarbeidet. Det foreslås også endringer som ifølge departementene skal bringe vannforskriften mer i samsvar med vanndirektivet.

Departementene mener at utarbeidelsen av planer etter plan- og bygningsloven, med fylkeskommuner som vannregionmyndigheter, har vært omfattende, omstendelig og ressurskrevende. Departementene anfører at for neste planperiode skal det bare skje en revurdering og oppdatering av de vedtatte planene noe som betyr en mindre omfattende prosess enn for utarbeidelsen av de første planene.

Departementene gir uttrykk for at arbeidet etter vannforskriften innebærer stor grad av deltakelse fra lokale og regionale myndigheter, samt bred deltakelse fra allmennheten. Imidlertid mener departementene at vannforvaltning er en oppgave som staten bør ha helhetsgrep på for at denne oppgaven løses på en god måte, og viser til *Meld. St. 22 (2015-2016) Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver*.

Departementene viser til at både forsyningssikkerhet for elektrisk kraft og oppfyllelse av EU-direktivet samt rapportering til EU er nasjonale ansvar. Departementene mener at dette kan få stor betydning for viktige nasjonale interesser som vannkraft, landbruk, drikkevann, miljø mv. Frem til en endring av plan- og bygningsloven i 2016 var det to regionale planer som måtte godkjennes sentralt. Nå er det bare vannforvaltningsplanene som fortsatt trenger sentral godkjenning, og departementene mener at dette underbygger at vannforvaltningsplanene krever større grad av nasjonale helhetsgrep enn andre regionale planer. På denne bakgrunn mener departementene at arbeidet med å revurdere og oppdatere gjeldende vann-forvaltningsplaner bør forenkles og ikke vedtas som regionale planer etter plan- og bygningsloven. Dette vil også medføre at de fylkeskommunene som i dag er vannregion-myndigheter med ansvar for å koordinere arbeidet på regionalt nivå, ikke lenger skal ha noen formell rolle i vannforvaltningsarbeidet.

A. Organisering

I høringsnotatet opplyses at det er tre spørsmål som stod sentralt da departementene vurderte behovet for en ny organisering av vannforvaltningsarbeidet:

1. Hvem er best egnet til å lede det forberedende regionale arbeidet og legge til rette for at lokale og regionale aktører skal kunne gi innspill til endringer i gjeldende forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer?
2. Hvem er best egnet til å koordinere innspill til endringer fra lokale og regionale aktører og fremstille disse på en konsistent og oversiktlig måte?
3. Hvem er best egnet til å vurdere lokale og regionale endringsforslag i et nasjonalt perspektiv, og sikre at de oppdaterte vannforvaltningsplanene og tiltaksprogrammene ligger innenfor direktivets krav?

1. Ansvaret for det forberedende regionale arbeidet

Fylkesmannen har som miljøfaglig myndighet allerede i dag et betydelig ansvar og god kompetanse i arbeidet etter vannforskriften og er samtidig også statens representant og samordningsorgan for staten på regionalt nivå. Etter departementenes syn vil dermed fylkesmannen på en god måte kunne tilrettelegge for deltakelse fra lokale og regionale aktører i vannforvaltningsarbeidet etter vannforskriften. På denne bakgrunn foreslår departementene at fylkesmannen, i tillegg til de oppgaver fylkesmannen allerede har etter vannforskriften, får ansvar for å koordinere det forberedende regionale vannforvaltningsarbeidet. Departementene understreker at det i dag skjer mye godt samarbeid på vannområdenivå for å bedre vannmiljøet og at den foreslåtte nye organiseringen åpner for fortsatt samarbeid på lokalt nivå, og det er viktig også framover å legge til rette for nye lokale initiativ for å bedre vannmiljøet.

Imidlertid mener departementene at organiseringen og prosessen på regionalt og lokalt nivå ikke skal fastsettes i vannforskriften og at fylkesmannen dermed kan avgjøre om lokale og regionale utvalg eller samarbeidsorganer opprettes i det hele tatt og hvilke lokale myndigheter og organisasjoner eventuelt vil bli representert i disse organene. For å sette de fylkesmennene som utpekes som regionale vannkoordinatorer i stand til å løse de nye oppgavene, foreslås det at en stor del av midlene som i dag går til forvaltningsaktiviteter på fylkeskommunalt nivå overføres til fylkesmennene. Departementene har ikke gjort noen tilsvarende vurdering av fylkeskommunenes arbeid i første planperiode, og dermed ikke gjennomgått fordeler eller ulemper med eksisterende modell opp mot det de foreslår.

2. Ansvaret for utarbeidelse, høring og godkjenning av oppdatert vannforvaltningsplan

Planene må bygge på nasjonale føringer, kalibreres i sammenheng på nasjonalt nivå og ligge innenfor vanndirektivets og vannforskriftens juridiske rammer. Disse hensynene skal etter departementenes syn legges til grunn i utkast til oppdatert vannforvaltningsplan før høring og at dette peker mot et klarere ansvar for nasjonale myndigheter. Videre synes departementene at den mest effektive løsning vil være at Miljødirektoratet, sammen med andre berørte direktorater, utarbeider utkast til oppdatert vannforvaltningsplan og eventuelt tiltaksprogram. Dette skal baseres på innspillene til endringer fra vannregionene og egne vurderinger. Imidlertid utdyper departementene ikke hvem som er ment når de viser til «vannregionene».

Departementene foreslår at Miljødirektoratet får det formelle ansvaret for å utarbeide og sende utkast til oppdaterte planer på høring, mens den praktiske gjennomføringen av høring og sammenstilling av høringsinnspill vil bli fylkesmennenes oppgave. Selve bearbeidelse, avveiing og implementering av høringsinnspillene gjøres av direktoratene i fellesskap og sendes til endelig godkjenning til KLD. Dersom direktoratene ikke oppnår enighet om tilrådningen, skal uenighet gjengis i utkast til oppdatert plan, og avklares ved departementets godkjenning. Den foreslåtte godkjenningsprosessen er dermed den samme som etter dagens vannforskrift.

3. Forslag til ny hjemmel for vannforskriften i naturmangfoldloven

Når deler av vannforskriften ikke lenger hjemles i plan- og bygningsloven, slik departementene foreslår vil de øvrige hjemmelslovene for vannforskriften - vannressursloven og forurensningsloven - ikke dekke alle områder som direktivet regulerer. Departementene foreslår derfor at vannforskriften delvis hjemles i naturmangfoldloven. Som en følge av dette vil vannforvaltningsplanene ikke lenger ha status som regionale planer etter plan- og bygningsloven. Departementene mener at ved å innføre en hjemmel i naturmangfoldloven vil det blir klarere at bestemmelsene i vannforskriften også gjelder for kystvannforekomster som utsettes for annen påvirkning enn det som klart kan anses som forurensning. Imidlertid fremgår det ikke av departementenes høringsnotat hvorfor den foreslåtte hjemmel i naturmangfoldloven er bedre egnet til dette enn nåværende hjemmel i plan- og bygningsloven.

Departementene foreslår at dagens rettsvirkning, nemlig at *godkjente forvaltningsplaner skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen* videreføres etter gjeldende vannforskrift.

B. Endringer for bedre samsvar med direktivet

Departementene uttrykker at de ønsker med de foreslåtte endringene å bringe vannforskriften mer i samsvar med vanndirektivets ordlyd. I denne sammenheng viser departementene til at EU planlegger å evaluere og deretter eventuelt vil endre vanndirektivet i EU i 2019. Departementene ønsker likevel å endre vannforskriften til nåværende tidspunkt, men vil avvente EUs evaluering og en revidering av direktivet før det eventuelt foreslås ytterligere endringer i vannforskriften.

Departementene foreslår også endringer i vannforskriften som gjelder viktige bestemmelser i henhold til muligheten til å gi unntak fra miljømål. Det fremgår av endringsforslaget at disse bestemmelse i gjeldende vannforskrift etter departementenes vurdering ikke er i samsvar med vanndirektivet. Videre foreslåes det en rekke mindre endringer som gjelder blant annet frister og tekniske forhold.

C. Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementene mener at deres forslaget vil gi noe økte økonomiske og administrative kostnader for fylkesmennene og for Miljødirektoratet. Samtidig vil de administrative og økonomiske kostnadene som arbeidet har for de fylkeskommunene reduseres betydelig. KLD anfører at departementet har bevilget over 740 millioner kroner til statlige vannmiljøtiltak de

siste ti årene, og at *en del av dette har gått til å finansiere forvaltningsaktiviteter på kommunalt eller fylkeskommunalt nivå*. Imidlertid spesifiserer departementene i høringsnotatet ikke hvor mye av bevilgningen har gått til kommunalt og fylkeskommunalt vannforvaltningsarbeid og hvor mye som er overført til de statlige etater sentralt og regionalt.

Departementene mener også at de økte administrative og økonomiske kostandene for de berørte direktorater vil dekkes innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettrammene. At vannforvaltningsplanene og tiltaksprogrammene etter forslaget ikke lenger skal vedtas regionalt i fylkestingene, vil etter departementenes syn, bidra til reduserte kostnader.

Departementene regner også med økte kostander for KLD og OED grunnet i de foreslåtte endringene. Imidlertid mener departementene at disse økte kostandene vil dekkes innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettrammer. Likevel forventer departementene at forslaget i sum vil gi en betydelig reduksjon i økonomiske og administrative konsekvenser, uten å tallfeste dette.

Avslutningsvis foreslår departementene at det tas sikte på ikrafttredelse av de foreslåtte endringene 1. juli 2018. Departementene mener at det er mulig å gjennomføre endringene i organiseringen før arbeidet med revurderingen og oppdateringen av gjeldende planer og tiltaksprogram tar til for fullt.

Næringsetatens vurdering

Etter at forrige planperiode ble avsluttet og vannforvaltningsplanene ble godkjent av KLD ble det ferdigstilt og publisert en rekke evalueringer og undersøkelser:

- *Riksrevisjonens undersøkelse av Klima- og miljødepartementets arbeid med å sikre godt vannmiljø og bærekraftig bruk av vannressursene* (oktober 2016).
- Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) har levert rapporten *Sammen om vannet? Erfaringer fra vannforvaltningen etter EUs vanndirektiv* (januar 2017).
- Norsk institutt for naturforskning (NINA) har levert rapporten *Vannforvaltningsplaner i Norge - opp som en løve, ned som en skinnfell? En dokumentanalyse av planprosessen i regulerte vassdrag som følge av regjeringens godkjenninger i 2016* (august 2017).
- Menon Economics har på oppdrag fra Kommunenes sentralforbund undersøkt kommunesektorens kostnader med vannforskriften og laget rapporten *Kommunesektorens kostnader med vannforskriften* (september 2017).
- Norsk institutt for vannforskning (NIVA) har i samarbeid med NIBR og Høyskolen i Oslo og Akershus utarbeidet rapporten *Helhetlig planlegging i vannregion Glomma. Erfaringer fra planprosessen 2010-2016 og innspill til neste planperiode* (oktober 2017).

At det ble gjennomført så mange undersøkelser og evalueringer av prosessene som gjaldt vannforvaltningen i Norge danner et bredt og objektivt grunnlag for å vurdere det videre vannforvaltningsarbeidet. Det er derfor svært oppsiktsvekkende at departementene åpenbart ikke har lagt resultatene fra noen av disse evalueringene til grunn for sitt forslag til endringer i vannforskriften. Departementene baserer seg i sin argumentasjon kun på sin subjektive oppfatning og henviser ikke til noen av disse evalueringene for å belegge sine påstander.

Frem til lovendringsforslaget ble sendt på høring i oktober d.å. har KLD forespeilet at fylkeskommunene vil ha en sentral rolle i vannforvaltningsarbeidet i nåværende planperiode. Senest i sitt forventningsbrev i forhold til helhetlig vannforvaltning til fylkeskommunene, datert 1.6.2017, skriver KLD at *fylkeskommunen som ansvarlig for regional planlegging etter plan- og bygningsloven, og den viktigste utviklingsaktøren regionalt, har [...] en sentral rolle i å veie ulike interesser mot hverandre innenfor rammen av den nasjonale arealpolitikken, hvor sikring av friluftsområder, helhetlig vannforvaltning og ivaretakelse av vassdrags- og kystnatur er viktige elementer.* Det er overraskende at departementene på så kort tid kan ta en helomvending av sitt syn som gjelder organisering av vannforvaltningsarbeidet i nåværende planperiode. De argumenter som fremføres i høringsnotatet er heller ikke presentert i noen fora der fylkeskommunene deltar.

Foreslåtte endringer i vannforskriften gjeldende organisering

Kommunene står helt sentralt i vannforvaltningen siden kommunene er nærmest både vannet og dets brukere, nemlig menneskene og næringslivet. Rapportene fra NINA, NIBR, NIVA og Riksrevisjonen understrekker viktigheten av at vannforvaltning har en sterk lokalpolitisk forankring og at kommunenes engasjement og kunnskap om vann benyttes i vannforvaltningen. Vannforskriften er et sentralt verktøy for kommunene til å forvalte og ta i bruk sine vannressurser. Kommunene er dessuten en sentral sektormyndighet med virkemidler innen viktige påvirkningsområder (vannverk, avløp, landbruk, arealbruk). Kommunene er også vant til å forholde seg til regionale planprosesser og planer, og har fylkeskommunen som en naturlig medspiller og veileder i eget planarbeid. For å sikre god lokal forankring og måloppnåelse er det viktig at alle involveres. Vannområder er håndterlige nedbørsfelt som både kommuner, frivillige organisasjoner og innbyggere kjenner og kan identifisere seg med. Dagens organisering av vannforvaltningen sikrer en «bottom-up» forvaltning av arbeidet som Norge har fått internasjonal anerkjennelse for.

Stortinget ønsker å styrke fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler og at fylkesmannens ansvar knyttes til tilsyn, kontroll og beredskap. Derimot er departementenes forslag om fjerning av oppgaver fra fylkeskommunen en åpenbar svekkelse av regional folkevalgt styring. Stortinget forutsetter at regionreformen skal gi regionene et større ansvar for samfunnsutviklingen. Og godt vannmiljø står helt sentralt i lokal og regional samfunns- og næringsutvikling. Forskningsrapporten fra NIBR beskriver at *den regionale arenaen er i stand til å gjøre avveiningene på en god måte og med en regional følsomhet som ikke det nasjonale nivået har. Mange gir derfor uttrykk for at vannforvaltningen* ***styrker*** *det regionale og lokale demokratiet.*

- Riksrevisjons undersøkelse konkluderer også med at *denne formen for organisering* [etter dagens vannforskrift] *gir kommunale og regionale plan- og sektormyndigheter anledning til å samarbeide og ta viktige avgjørelser om vannmiljøet og hvordan vannressursene skal brukes.*
- NIVA anbefaler i sin rapport blant annet at de offentlige aktørene skal *legge til rette for bedre og bredere medvirkning fra brukerinteresser og den generelle befolkningen* og videre *å engasjere det politiske nivå i kommunene i ny planperiode, samtidig som administrativ ledelse og rådmenn mobiliseres for arbeidet med tiltaksgjennomføringen.*

Departementene foreslår at vannforvaltningsplanene med miljømål og tiltak skal utarbeides sentralisert på direktoratsnivå og uten noen politisk lokal eller regional medvirkning. Forslaget innebærer at departementene kan instruere direktoratene, som igjen har myndighet til å instruere fylkesmennene når det gjelder prioriteringer og avveininger mellom lokale/regionale og nasjonale interesser. Dette er statlig direktoratsstyring og «avpolitisering» av vannforvaltningen. Videre er det oppsiktsvekkende og uheldig at endringsforslaget er sendt på høring før regjeringens ekspertutvalg får gjort sine vurderinger av nye oppgaver til regionene.

Mindre omfattende prosess i neste planperiode

Departementene viser til at utarbeidelsen av vannforvaltningsplanene etter plan- og bygningsloven var omfattende, omstendelige og ressurskrevende. Da fylkeskommunene overtok ansvaret for regional vannforvaltning i 2010 måtte det bygges opp en god organisering og gode samarbeidsprosesser som skulle inkludere alle involverte. Dette var nybrottsarbeid som tok tid og ressurser. Til tross for ikke tilstrekkelig statlig finansiering fikk Troms fylkeskommune utarbeidet en regional vannforvaltningsplan som ble vedtatt av fylkestinget og senere godkjent av KLD. Troms fylkeskommune har nå også fått på plass to vannområdekoordinatorer i vannregionen som vil være en bærebjelke for det lokale vannforvaltningsarbeidet i kommende planperiode. Regionale og nasjonale samarbeidsprosesser og nettverk er blitt etablert og innarbeidet i løpet av den forrige planperioden. Dette vil føre til en mindre ressurskrevende og mer effektiv prosess i neste planperiode. Derimot vil en omorganisering av arbeidet som foreslått av departementene føre til at prosesser, strukturer og nettverk må etableres på nytt. Dette vil føre til forsinkelser og mindre effektivitet. De foreslåtte endringene innebærer at fylkesmennene kan bestemme hvordan den regionale og lokale vannforvaltningen organiseres, noe som vil føre til usikkerhet som gjør at vi mister kompetanse og kontinuitet i vannforvaltningsarbeidet.

Departementene påpeker at det i neste planperiode bare skal skje en revurdering og oppdatering av vedtatte vannforvaltningsplaner, og at dette tilsier en mindre omfattende prosess enn for utarbeidelsen av de første planene. En rullering av en plan blir enklere enn utarbeidelsen av førstegenerasjons planer. Fylkeskommunene og etablerte samarbeidsorganer kjenner de lokale forholdene, planene og deres innholdet godt. Det minst ressurskrevende vil være at nåværende organisering revurderer og oppdaterer vedtatte vannforvaltningsplaner.

En hovedårsak til at planprosessen og vedtakelse av planene er ble forsinket er grunnet i til dels manglende oppfølging og veiledning i form av veiledningsdokumenter og sentrale føringer som kom svært sent i planarbeidet. Ovenfor nevnte evalueringsrapporter anfører også manglende deltakelse fra regionale, statlige myndigheter som grunn for utfordringer og forsinkelser i planarbeidet. Manglende nasjonale avklaringer mellom motstridende sektorer har også bidratt til at det regionale arbeidet er blitt komplisert og tidskrevende. Flere av evalueringsrapportene viser til samordning og veiledning fra nasjonale organer var mangelfull eller i noen tilfeller fraværende. For eksempel viser Riksrevisjonens undersøkelse at mangelfull deltagelse a av sektormyndigheter *har svekket regionale myndigheters mulighet til å planlegge de mest effektive tiltakene, og tiltak rettet mot de store påvirkningene*. Rapporten fra NIBR anfører at *ofte er det det nasjonale leddet av sektormyndigheten som trekkes frem som minst i stand til å la seg samordne, og som dermed hindrer regional samordning.*

Fylkeskommunen kan overhodet ikke se en effektiviseringsgevinst av endringsforslaget. Med mindre planrulleringen mer eller mindre skal skje på kontorene i direktoratene og ikke lokalt og regionalt i vannregionene. I praksis foreslås det at mye av det lokale og regionale arbeidet i forrige planperiode flyttes opp i systemet til direktoratsnivå. Det kan virke som den vesentligste endringen er å fjerne den politiske dimensjonen lokalt og regionalt. Videre registreres at den foreslåtte godkjenningsprosessen er ikke grunnleggende endret i forhold til dagens vannforskrift. Dette betyr at en ikke kan regne med en effektivisering av dette arbeidet på direktorats- og departementsnivå.

Det er bekymringsfullt at departementene mener at det i de neste planperiodene bare skal gjøres mindre endringer av eksisterende planer. Fylkeskommunen har arbeidet som vannregionmyndighet og mener basert erfaringene fra de siste syv årene at det er et stort etterslep på områder som kunnskapsinnhenting, overvåking og forankring og gjennomføring av tiltak. Fylkeskommunen ser med bekymring at det nå legges opp til et for lavt ambisjonsnivå når det kommer til måloppnåelse for våre vannressurser. I tillegg setter nåværende høringsprosess og en eventuell etterfølgende omorganisering hele arbeidet med vannforvaltningen på vent eller i hvert fall forsinker det.

Foreslåtte endringer i vannforskriften gjeldende lovhjemmel

Departementenes forslaget om å erstatte hjemmelen i plan- og bygningsloven med en hjemmel i naturmangfoldloven synes å være unødvendig og uheldig. Plan- og bygningsloven er et felles redskap som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn. Hjemmelen i denne loven sikrer at det tas gode og helhetlige avveininger og prioriteringer om samfunnets samlede behov innen vannforvaltning. Planprosessene etter plan- og bygningsloven er demokratiske, og sikrer en aktiv deltagelse av at alle berørte parter. Dette inkluderer også deltagelse og medvirkning og sørger for at statlige etater og kommunene både har rett og plikt til å delta i regionale planprosesser. Selv om departementene antyder i sitt forslag at dette prinsippet videreføres når vannforskriften ikke lenger hjemles i plan- og bygningsloven, er det uklart hvilken juridisk virkning en plan hjemlet i naturmangfoldloven vil ha. Dette medfører risiko for at både kommuner og sektormyndigheter i større grad vil distansere seg fra aktiv deltakelse med sine negative følger for planarbeidet.

Foreslåtte endringer i vannforskriften for å bedre samsvar med vanndirektivet

Departementene opplyser at en ønsker med forslaget å få vannforskriften i bedre samsvar med EUs vanndirektiv. Dette vurderes som positivt all den tid KLD har ved endring av de regionale vannforvaltningsplanene anvendt unntaksbestemmelser i vannforskriften som KLD nå ønsker å få i samsvar med vanndirektivet.

Imidlertid er det klart at departementenes forslag til endring av vannforskriften som gjelder organisering av vannforvaltningsarbeidet ikke er i samsvar med vanndirektivets artikkel 13 der det fastslås at beslutninger bør treffes så tett som mulig på de steder der vannet brukes eller påvirkes.

Forventa økonomiske og administrative konsekvenser for vannforvaltningsarbeidet

Fylkeskommunen kan ikke se at de foreslåtte endringene i vannforskriften vil føre til betydelig reduserte kostander og forenklet administrasjon. Av de ca. 740 millioner kroner som KLD har bevilget til statlige vannmiljøtiltak de siste ti årene er det kun ca. 43 millioner

(tilsvarende ca. 6 %) som gikk til kommunalt og fylkeskommunalt vannforvaltningsarbeid. Siden det foreslåes at disse midlene overføres til fylkesmennene og Miljødirektoratet kan det ikke ventes særlig innsparing. At det foreslås at KLDs og Miljødirektoratets kostander dekkes av sine til hver tid gjeldende budsjetter sikrer ikke at kostnadene reduseres, men åpner til og med for økning av kostandene. Fylkeskommunen ser behov for forbedring og effektivisering i direktoratenes og departementenes prosesser som påpekt av flere av evalueringsrapportene. Dette kan skje uten at organiseringen av arbeidet etter vannforskriften må endres. Evalueringene slår fast at arbeidet i vannområdene er sentralt i Norges oppfølging av vanndirektivet. Å ta bevilgningene til lokalt/kommunalt arbeid fra fylkeskommunene og overføre dem til fylkesmennene som igjen kan velge hvordan det lokale/kommunale arbeidet skal organiseres er et tilbakeskritt. For å sikre fortsatt lokal forankring i vannområder må staten gå inn med økt og forutsigbar finansiering av vannområdenes drift. Det er viktig at den kompetansen som er bygget opp innen vannforvaltning i lokale vannområder sikres i et langsiktig perspektiv.

Fylkeskommunen anser det som svært uheldig og lite hensiktsmessig at en så omfattende endring av vannforskriften skal tre i kraft allerede 1.juli 2018. Dette vil medføre en meget kort overgangsfase midt i en periode hvor planarbeidet og gjennomføring av tiltakene burde settes i gang. Om en skulle endre organiseringen av vannforvaltningsarbeidet burde det i så fall skje ved overgang mellom planperioder (neste gang 2021/22).

Økonomiske og administrative konsekvenser:
Som vannregionmyndighet har Troms fylkeskommune fått bevilgninger til administrative oppgaver på regionalt nivå på gjennomsnittlig 440.000 kr. per år (2010-2016). Endringsforslag fra departementene innebærer at fylkeskommunene ikke lenger vil ha en formell rolle i den regionale vannforvaltningen og dermed ikke lenger vil få disse bevilgningene. Da forvaltningsreformen trådte i kraft i 2010 ble rammebevilgningene til Troms fylkeskommune økt for at fylkeskommunen er i stand til å gjennomføre de nye oppgavene innen vannforvaltningen (og finansiere andre elementer i forvaltningsreformen). I sitt høringsnotat redegjør departementene ikke for om rammebevilgningene til fylkeskommunene vil bli redusert når fylkeskommunen ikke lenger er vannregionmyndighet. En kan imidlertid anta at dette vil kunne bli resultatet. Imidlertid vil Troms fylkeskommune fortsatt ha oppgaver innen administrativt arbeidet med vannmiljø som del av det regionale planarbeidet.

Fylkesrådet tilrår fylkestinget å fatte slikt vedtak:

1. Troms fylkesting har behandlet Klima- og miljødepartementets og Olje- og energidepartementets forslag til endringer i «Forskrift om rammer for vannforvaltningen» (vannforskriften) og naturmangfoldloven, med høringsfrist er 15.1.2018.
2. Fylkestinget i Troms mener det er sterkt beklagelig at det nå legges opp til statlig overstyring og «avpolitisering» av vannforvaltningen. Vannressursene er våre felles ressurser og forvaltningen av disse bør ikke defineres som et rent statlig sektoransvar. Dagens organisering sikrer politisk forankring, engasjerte lokalsamfunn og aktiv deltakelse fra alle berørte parter. Dette er avgjørende for å oppnå vannforskriftens mål.

3. Fylkestinget anser frakopling av vannforvaltningsarbeidet fra plan- og bygningsloven som svært uheldig. Plan- og bygningsloven er et godt egnet, felles redskap som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn for samfunnets samlede behov. Planprosessene er demokratiske, og sikrer at alle berørte parter deltar aktivt både i planfase og planoppfølging.
4. De foreslåtte endringene utfordrer Stortingets intensjon om at regionreformen skal styrke regionenes samfunnsutviklerrolle. Det er uheldig at endringer i vannforvaltningsarbeidet foreslås før regjeringens ekspertutvalg får gjort sine vurderinger av nye oppgaver til regionene.
5. Troms fylkesting kan ikke se effektiviseringsgevinsten av høringsforslaget. Det kan virke som den vesentligste endringen er å fjerne den politiske dimensjonen lokalt og regionalt. Dette er uheldig i en demokratisk kontekst og i strid med Stortingets intensjon i forhold til regionreformen, og er også brudd med de prinsipper som vannrammedirektivet bygget på – nemlig beslutningsmyndighet nærmest de som er berørt.
6. En del av begrunnelsen for endring i vannforskriften er at det i de neste planperiodene kun skal foretas mindre endringer av eksisterende planer. Fylkeskommunens erfaringer fra rollen som vannregionmyndighet tilsier at det er et relativt stort etterslep på både kunnskapsinnhenting, overvåking og forankring av tiltak. Troms fylkesting er derfor bekymret for at det nå legges opp til et for lavt ambisjonsnivå når det kommer til måloppnåelse for våre vannressurser.
7. Fylkestinget mener at det vil svekke arbeidet at det ikke lenger skal være en lovfestet samordningsarena regionalt (vannregionutvalg). Ved å fjerne denne felles samordningsarenaen er det en risiko for at vannforvaltningsarbeidet blir mer sektorisert og fragmentert, og dermed også fjernere målet om helhetlige sektorovergripende planer.
8. Det er også svært uheldig at plan- og bygningslovens krav om at statlige etater og kommunene har rett og plikt til å delta i planleggingen bortfaller. Selv om det legges opp til å videreføre dette prinsippet i vannforskriften er det uklart hvilken juridisk virkning en plan hjemlet i naturmangfoldloven vil ha. Dette kan medføre risiko for at både kommuner og sektormyndigheter i større grad vil distansere seg fra aktiv deltakelse. Troms fylkeskommune er bekymret for at mindre delaktighet og eierskap til vannforvaltningsplanene kan føre til dårligere oppnåelse av vannforskriftens mål.
9. Arbeidet i vannområdene har generert kunnskap og kompetanse, og etablert velfungerende samarbeidsformer som er viktige å videreføre. For å sikre fortsatt lokal forankring i vannområder må staten gå inn med økt og forutsigbar finansiering av vannområdenes drift. Det er brukt mye tid og ressurser på å bygge opp kunnskap og kompetanse lokalt og det er vesentlig for det videre arbeidet at denne kompetansen beholdes.

Tromsø, den 22.11.2017

Knut Werner Hansen
Fylkesordfører
...

SAK 1/18- V4

Drammen/Kristiansand/ Vadsø
19. oktober 2017

Vannforvaltningsarbeidet flyttes fra demokratiske arenaer lokalt og regionalt til statlige kontorer

Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet foreslår betydelig endringer i organiseringen av arbeidet med vannforskriften. De mener staten selv er best egnet til å forvalte vannet vårt.

Vi mener:

- Vann er en viktig felles ressurs for en bærekraftig samfunnsutvikling. God og helhetlig forvaltning, som ivaretar de samlede samfunnsinteressene knyttet til vann, krever lokal og regional kunnskap og engasjement i det offentlige, næringslivet og hos de frivillige.

- Dagens organisering har vært nybrottsarbeid og den sikrer politisk forankring, engasjerte lokalsamfunn og aktiv deltakelse fra alle berørte parter. Det er den beste og mest bærekraftige måten å oppnå, og langsiktig sikre god økologisk tilstand i våre vann og vassdrag.

- Norge har fått internasjonal anerkjennelse for organiseringen av arbeidet med vanndirektivet. Gode medvirkningsprosesser, bygging av tillit, og tverrfaglig samarbeid på tvers av geografiske grenser tar tid, men lover gode resultater. Departementene konkluderer for tidlig (planen har virket i et år) og ikke på bakgrunn av resultater når de nå vil frata fylkeskommunene vannregionmyndighet. Det er et prosessmessig, miljømessig og demokratisk tilbakeslag.

- Vannforvaltningsplanene må fortsette å vedtas som regionale planer etter plan- og bygningsloven. Dette er et felles redskap for å få god balanse mellom økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn. Det er grunnlaget for samordning mellom statlige, regionale og kommunale etater. Det sikrer gode og helhetlige avveiinger og prioriteringer om samfunnets samlede behov. Planprosessene er demokratiske, de sikrer medvirkning fra allmennheten og næringslivet, og god måloppnåelse.

- Regjering og Storting er enig i at fylkeskommunene har den beste kompetansen til å jobbe med sektorovergripende oppgaver og skape felles oppslutning om mål, strategier og tiltak hos det offentlige og i sivilsamfunnet.

- Regjeringens ekspertutvalg må gjøre sine vurderinger før departementene kan beslutte ny organisering. Stortinget forutsetter at regionreformen skal gi regionene et større ansvar for samfunnsutviklingen og at fylkesmannens ansvar knyttes til tilsyn, kontroll og beredskap.

Nasjonal vannpolitikk er avhengig av lokal og regional samfunnsutvikling
Departementet vil ha mer fragmentert sektorstyring i direktorater og departement fremfor å bidra til tverrfaglig og helhetlig vannforvaltning. Avveiinger og prioriteringer om forvaltningen av vannressursene skal flyttet fra demokratiske arenaer lokalt og regionalt til statlige etater.

Regjeringen understreker i *Meld. St. 22 (2015-2016) Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver* at gjennomføring av nasjonal politikk krever avveininger på lokalt og regionalt nivå. Regjeringen mener at regional planlegging skal ta tak i sektoroverskridende utfordringer og oppgaver. Disse skal underlegges politisk avveining og prioritering. Regional planlegging tilpasses nasjonal politikk og til lokale og regionale forhold. Regionale planprosesser skjer i partnerskap med kommuner, stat, næringslivet og frivillige organisasjoner.

Vannressursene er vår felles ressurs og kan ikke defineres som et sektoransvar. God forvaltning av vannressursene er nødvendig i en bærekraftig utvikling, et klima i endring, for næringsutvikling og for folkehelsen. Håndtering av en slik sentral utfordring krever innsats på tvers av sektorer og myndighetsnivåer. Målet må være godt vann til det beste for samfunnet.

Riksrevisjonen mener organiseringen gir godt vannmiljø
Riksrevisjonen mener organiseringen har gitt *kommunale og regionale plan- og sektormyndigheter anledning til å samarbeide og ta viktige avgjørelser om vannmiljøet og hvordan vannressursene skal brukes.*

Planarbeidet har hatt stor verdi fordi alle sektorområder som påvirker vannmiljø møtes på samme arena. At avveiningene- og prioriteringene gjøres regionalt er en styrke. NIBR sier *Hovedinntrykket aktørene har er at den regionale arenaen er i stand til å gjøre avveiningene på en god måte og med en regional følsomhet som ikke det nasjonale nivået har.*

Dialog og samarbeid om godt vann
Vi mener Klima- og miljødepartementet bryter god forvaltningsskikk og demokratiske grunnleggende prinsipper når de nå foreslår disse endringene uten dialog og prosess. Vi har ved flere henvendelser til departementet uttrykt bekymring for fravær av dialog og fikk lovnad fra politisk ledelse i departementet om at når evalueringsprosessene kom i gang skulle vi delta. Utsendelsen av denne høringen kunne ventet til etter vårt avtalte møte 19. oktober.

Denne endringen står i sterk kontrast til departementets forventningsbrev som ble sendt til oss 1. juni i år. Her uttrykte departementet en tydelig forventning til fylkeskommunene om oppfølging, samarbeid og rullering av de regionale vannforvaltningsplanene. Departementet påpekte sågar at:

> *«Som ansvarlig for regional planlegging etter plan- og bygningsloven, og den viktigste utviklingsaktøren regionalt, har fylkeskommunen en sentral rolle i å veie ulike interesser mot hverandre innenfor rammen av den nasjonale arealpolitikken, hvor sikring av friluftsområder, helhetlig vannforvaltning og ivaretakelse av vassdrags- og kystnatur er viktige elementer.»*

Vi er opptatt av et godt vannmiljø
Fylkeskommunene har bidratt til entusiasme og konsensus lokalt og regionalt om målene for godt vannmiljø. Vi bidrar derfor til at nasjonens forpliktelser i EØS-avtalen oppfylles. Endringene som nå foreslås bryter med regjeringens mål om å styrke det lokale selvstyret. Det svekker lokal areal- og ressursforvaltning fordi nasjonale statlige myndigheter ikke har lokal eller regional kompetanse til å avveie samfunnets samlede behov. Kommunenes rolle som areal- og ressursforvalter og regionenes samfunnsutviklerrolle svekkes.

Medvirkning fra sivilsamfunnet blir vanskelig. Vi sitter igjen med løselige og uforpliktende planer – svekket for felles enighet om mål og tiltak. Vi «mister fart» i å få til miljøforbedringer i våre vann og vassdrag. Laksen kommer ikke tilbake i tørrlagte elver. Arter som elvemuslingen som er avhengig av velfungerende økosystemer forsvinner. Vassdragenes evne til å dempe flom vil fortsatt være svekket. Badevannskvaliteten bedres ikke og reiselivet taper inntekter når vannressursene ikke er rene.

På vegne av landets 11 vannregioner

Hanne Lisa Matt	Terje Damman	Ragnhild Vassvik
leder hovedutvalg for miljø, innovasjon og næring	fylkesordfører	fylkesvaraordfører
Buskerud fylkeskommune	Vest-Agder fylkeskommune	Finnmark fylkeskommune
leder vannregion Vest-Viken	leder vannregion Agder	leder vannregion Finnmark

Sonja Johansen

SAK 1/18 - V 5

Fra: Roe Jenset
Sendt: 9. januar 2018 15:28
Til: Trond Hanssen
Kopi: Dag Sigurd Brustind
Emne: VS: Takk for ditt høringssvar til Høring av forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Her er det som ble sendt til dep.
Mvh
Roe

Fra: svarer-ikke@dss.dep.no [mailto:svarer-ikke@dss.dep.no]
Sendt: 9. januar 2018 15:25
Til: Roe Jenset
Emne: Takk for ditt høringssvar til Høring av forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Referanse:	12/3974
Høring:	Høring av forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven
Levert:	09.01.2018 15:25
Svartype:	Med merknader
Kontakt avsender:	Ibestad kommune
Kontaktperson:	Roe Jenset
Kontakt-e-post:	roe.jenset@ibestad.kommune.no
Tittel:	Endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven

Uttalelse:

Kommunestyret i Ibestad kommune vil behandle Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementets forslag til endringer i «Forskrift om rammer for vannforvaltningen» (vannforskriften) og naturmangfoldloven, med høringsfrist 15.1.2018, i førstkommende kommunestyre som er datert til 8. februar 2018.

På grunn av den korte høringsfristen må administrasjonen sende sin innstilling til kommunestyret som høringssvar til Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet.

Om kommunestyret ikke godkjenner, eller endrer innstillingen, så vil det nye kommunestyrevedtaket bli ettersendt.

Rådmannen henstiller kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Ibestad kommunestyre kommer med følgende høringssvar:

1. Kommunestyret i Ibestad kommune mener det er sterkt beklagelig at det nå legges opp til statlig overstyring og «avpolitisering» av vannforvaltningen. Vannressursene er våre felles ressurser og forvaltningen av disse bør ikke defineres som et rent statlig sektoransvar. Dagens organisering sikrer politisk forankring, engasjerte lokalsamfunn og aktiv deltakelse fra alle berørte parter. Dette er avgjørende for å oppnå vannforskriftens mål.
2. Kommunestyret i Ibestad kommune anser frakopling av vannforvaltningsarbeidet fra plan- og bygningsloven som svært uheldig. Plan- og bygningsloven er et godt egnet, felles redskap som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn for samfunnets samlede behov. Planprosessene er demokratiske, og sikrer at alle lokale parter deltar aktivt både i planfase og planoppfølging.
3. Kommunestyret i Ibestad kommune mener at departementenes forslag til endring medfører et brudd med de prinsipper som vannrammedirektivet bygget på – nemlig beslutningsmyndighet nærmest de som er berørt.
4. Kommunestyret i Ibestad kommune mener det vil svekke arbeidet at det ikke lenger skal være en lovfestet samordningsarena regionalt (vannregionutvalg). Ved å fjerne denne felles samordningsarenaen er det en risiko for at vannforvaltningsarbeidet blir mer sektorisert og fragmentert, og den lokale medvirkningen betydelig svekket.
5. Arbeidet i vannområdene har generert kunnskap og kompetanse, og etablert velfungerende samarbeidsformer som er viktige å videreføre. For å sikre fortsatt lokal (kommunal) forankring i vannområder må staten gå inn med forutsigbar finansiering av vannområdenes drift. Det er brukt mye tid og ressurser på å bygge opp kunnskap og kompetanse lokalt, og det er vesentlig for det videre arbeidet at denne kompetansen beholdes.

Vedlegg: -

2/18 Økonomiplan 2019-2021 - balanse

Arkivsak-dok. 17/00330-6
Arkivkode. 150
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	25.01.2018	10/18
2 Kommunestyret	08.02.2018	2/18

Formannskap har behandlet saken i møte 25.01.2018 sak 10/18

Møtebehandling
AFL/H/SP v/Jim Kristiansen fremmet følgende forslag:

Tillegg – Reduserte finanskostnader, 200.000 kr.
Merinntekter fra havbruksfond, 160.000 kr.

Votering
Det ble votert over rådmannens forslag med tillegg av forslag fra AFL/H/SP.
Forslaget fra rådmannen med tillegg fra AFL/H/SP ble enstemmig vedtatt.

Vedtak
Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret vedtar å balansere økonomiplanen for 2019 – 2020 og 2021 på følgende måte: Reduserte finanskostnader, 200.000 kr. Merinntekter fra havbruksfond, 160.000 kr.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:
Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret vedtar å balansere økonomiplanen for 2019 – 2020 og 2021 på følgende måte:

Vedlegg:
Ingen.

Kort beskrivelse av saken
Kommunestyret vedtok rådmannens forslag til økonomiplan drift for 2019-2021 i henhold til budsjettskjema 1, med følgende endringer:
- eiendomsskatten settes til 2 promille i perioden

I rådmannens forslag var eiendomsskatten i planperioden satt til samme sats som for 2018 dvs. 4 promille med unntak av boliger, fritidsboliger og ubebygde tomter der eiendomsskatten var 2 promille. Kommunestyret anvist ingen dekning for den reduserte inntekten.

Fakta i saken
I fylkesmannens skriv til alle kommuner i Troms om frister for innsending av budsjettdokumenter mv. står det blant annet:

> *Når årsbudsjett og økonomiplan behandles samlet av kommunestyret skal oversendelse av økonomiplandokumentet og kommunestyrets vedtak av økonomiplan skje sammen med årsbudsjettet, senest 15. januar 2018 (jf. kommuneloven§§ 44 og 45). Alle endringsvedtak av økonomiplanen skal være innarbeidet i økonomiplanen før oversendelse.*

Om evt. oppføring i ROBEK skriver fylkesmannen:

> *Dersom en kommune vedtar et årsbudsjett eller en økonomiplan uten at alle utgifter er dekket inn, vil dette kunne medføre at kommunen oppføres i registeret om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK), jf. kommuneloven § 60 nr. I a-b. Den enkelte kommune har et selvstendig ansvar for å orientere Fylkesmannen dersom den ser at vilkårene for kontroll er til stede.*
>
> *Fylkesmannen legger til grunn at kravet er at årsbudsjett og økonomiplan må være i formell balanse. Dette innebærer at driftsutgiftene ikke må overstige driftsinntektene og netto bruk av tidligere års avsetninger. Et budsjettert driftsunderskudd forutsatt finansiert gjennom «uspesifiserte innsparinger" som ikke er nærmere fordelt vil kunne gi grunnlag for registrering i ROBEK. Når det må vedtas innsparinger for å få budsjett/økonomiplan i balanse, understreker vi at slike innsparinger må være fordelt på de ulike enhetene eller sektorene i årsbudsjettet eller økonomiplanen, dvs. slik fordelingen av driftsmidlene er gjort i budsjettskjema 1B (for årsbudsjettet), for at kravet til formell balanse skal være overholdt. For økonomiplanen gjelder de samme krav til formell balanse det enkelte år i planen som for årsbudsjettet.*

Det er en relativ liten inntekt som må dekkes. Det må anvises dekning for 360.000 kroner for årene 2019 - 2020 og 2021.

Vurdering
Rådmannen har sendt oppdatert årsbudsjett og meddelt fylkesmannen at kommunestyret vil foreta en liten korrigering av økonomiplanen for årene 2019-2020 og 2021 i første møte i 2018.

Rådmannen antar at kommunestyret vil anvise dekning og legger saken fram uten å foreslå konkret dekning.

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))
Ingen konsekvenser.

Personell
Ingen konsekvenser.

Økonomi
Jfr. kommentarer ovenfor.

3/18 Utredning gravsted, Ibestad.

Arkivsak-dok. 16/00141-13
Arkivkode. B
Saksbehandler Katrine Nordgård

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	25.01.2018	6/18
2 Kommunestyret	08.02.2018	3/18

Formannskap har behandlet saken i møte 25.01.2018 sak 6/18

Møtebehandling
AFL/H/SP v/Jim Kristiansen fremmet følgende forslag:

1A Ibestad gamle kirkegård forkastes som alternativ til gravsted.
1B Ibestad kommune innhenter konsulent for utarbeidelse av detaljplan, samt anbudsdokumenter vedrørende utvidelse av Årsand kirkegård.
1C Det bevilges kr 200.000,- over investeringsbudsjettet til dette arbeidet.

2 Det skal iverksettes et arbeid for å utvikle Ibestad gamle kirkegård til et kulturhistorisk visningssted. Arbeidet forutsetter ekstern finansiering.

Votering
Det ble votert over administrasjonens opp mot forslag fra AFL/H/SP. Forslag fra AFL/H/SP ble enstemmig vedtatt.

Vedtak
Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1A Ibestad gamle kirkegård forkastes som alternativ til gravsted.
1B Ibestad kommune innhenter konsulent for utarbeidelse av detaljplan, samt anbudsdokumenter vedrørende utvidelse av Årsand kirkegård.
1C Det bevilges kr 200.000,- over investeringsbudsjettet til dette arbeidet.

2 Det skal iverksettes et arbeid for å utvikle Ibestad gamle kirkegård til et kulturhistorisk visningssted. Arbeidet forutsetter ekstern finansiering.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet anmoder kommunestyret om å gjøre følgende vedtak:

- Ibestad gamle kirkegård forkastes som alternativ til gravsted.
- Det skal iverksettes et arbeid for å utvikle Ibestad gamle kirkegård til et kulturhistorisk visningssted. Arbeidet forutsetter ekstern finansiering.

- Ibestad kommunen innhenter konsulent for utarbeidelse av detaljplan, samt anbudsdokumenter vedrørende utvidelse av Årsand kirkegård.
- Det bevilges kr 300.000,- over investeringsbudsjettet til dette arbeidet.

Vedlegg:

1. 16/00141-7	Rapport for utvidelse og tilrettelegging av gravsted i Ibestad.
2. 16/00141-12	Uttalelse og rapport etter befaring fra Sametinget.

Kort beskrivelse av saken

Formannskapet i Ibestad kommune fattet i 2016 vedtak om at det skulle foretas en utredning for to alternativ for utvidelse av gravsted.
Alternativ 1 er renovering og gjenbruk av areal ved Ibestad gamle kirkegård, og alternativ 2 er utvidelse av dagens kirkegård, Årsand kirkegård.

Sommeren 2016 ble det foretatt befaring av kirketjener og PNU og det er utarbeidet en rapport, samt innhentet uttalelser fra myndigheter som kan ha interesse i saken.
Etter dette ble det fremmet sak til formannskapet med anmodning om å forkaste Ibestad gamle kirkegård som alternativ til fremtidig gravsted.
Formannskapet vedtok etter befaring ved sak 63/17 at administrasjonen skal gjennomføre kostandsutredning i henhold til tidligere vedtak av ledig kapasitet på Ibestad gamle kirkegård og Årsand kirkegård.
Noe av bakgrunnen for dette vedtaket var at det ikke kom klart frem i uttalelse fra Sametinget hvilket vern den gamle kirkegården hadde.
Administrasjonen har avventet uttalelse og rapport fra Sametinget for å få klarhet i dette før man brukte ytterligere ressurser på egen utredning.
Rapporten konkluderer med at kirkegården er et automatisk fredet kulturminne og at det er en større prosess, samt kostnader knyttet til å skulle destruere de gamle gravene til fordel for nyetablering.

Fakta i saken
Formannskapet fattet følgende vedtak i 2016:
1. Formannskapet ber rådmannen utrede kostnader ved drenering/utvidelse av Ibestad gamle kirkegård og Årsand kirkegård.
2. Kapasitet ved begge alternativer skal angis.
3. Begge alternativene skal legge til rette for livssynsnøytrale gravplasser.
4. Formannskapet bevilger kr 50 000 til arbeidet. Midlene bevilges fra disposisjonsfondet.

Muslimer er ikke «livssynsnøytrale», det må derfor avsettes et eget område til disse.
Rådmannen har på bakgrunn av dette bedt om at PNU snarest iverksetter vedtak fra formannskapet og at PNU sammen med fellesrådet anslår kapasitet og egnethet på de to ulike alternativene.
Slik vedtaket er fattet skal det utarbeides anbudsdokument og innhentes prisoverslag for begge alternativene.

Gjennom befaring og arbeid med rapport, mente administrasjonen at det fremgår at Ibestad gamle kirkegård er mer eller mindre uegnet for utvidelse, og at dette området heller har potensiale for bedre ivaretakelse som for eksempel parkanlegg og turistattraksjon og stor betydning som historisk sted i Ibestad.
Formannskapet var ikke enig i denne konklusjonen og vedtok i sak 63/17 at administrasjonen fortsatt skal gjennomføre kostnadsutredning av begge alternativer.

Administrasjonen ved PNU har etter dette valgt å avvente rapport fra Sametinget for å få avklart hvilken status den gamle kirkegården har som kulturminne.
Sametinget var på befaring på kirkegården høsten 2017.
Rapport og fullstendig uttalelse fra Sametinget foreligger og ble oversendt kommunen like før nyttår 2017/18.
Sametinget konkluderer med at hele kirkegården regnes som et automatisk fredet kulturminne iht. de funn/registreringer som er gjort under befaring.
Rapport og uttalelse ligger vedlagt dette saksfremlegg og kan leses i sin helhet.
I henhold til denne tilbakemeldingen, opprettholder administrasjonen sin vurdering om at Ibestad gamle kirkegård ikke er egnet for fremtidig ny bruk, både med tanke på dennes verdi og potensiale som kulturminne og historisk sted i kommunen.
Det er også knyttet større bruk av ressurser (tidsforbruk og kostnader) til et tiltak av denne art.
Dette understrekes også av Sametinget, og kommunen oppfordres heller til å søke midler til restaurering og fremtidig bevaring av denne.

Det foreligger en reguleringsplan for dagens kirkegård, Årsand kirkegård, men denne har behov for å fornyes og detaljplanlegges, der man også tar inn de nye behovene og kravene for gravsted. Årsand kirkegård har stort areal disponibelt og med en ny plan vil man kunne ivareta alle behov i uoverskuelig fremtid.

Vurdering
Administrasjonen mener at man i henhold til tilbakemelding fra Sametinget angående kulturminnevernet, samt den begrensede muligheten for utvidelse, vedtar å gå bort fra Ibestad gamle kirkegård som et alternativ, og at man fokuserer arbeidet fremover på å få til en god løsning ved Årsand kirkegård.

Følgende forhold skal alltid vurderes:

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))
Kommunen plikter å ha tilstrekkelig tilgang på gravplasser. Dagens tilstand på kirkegården er ikke tilfredsstillende, og til tider en belastning for pårørende. Det er derfor viktig å komme i gang med en utbedring snarest.

Personell
Kommunal prosjektledelse opp mot eksterne konsulenter og entreprenører.

Økonomi
Det må bevilges midler til planlegging/prosjektering og anbudsbeskrivelse.
Kostnadene er ikke tatt med i budsjettet for 2018 da saken i 2017 ble sendt tilbake til administrasjonen for kostnadsutredning av begge alternativ.

Rådmannens konklusjon
Rådmannen mener at det begynner å haste å få i orden fremtidig gravsted for Ibestad kommune. Forholdene på Årsand kirkegård i dag er kritikkverdige og dette bør utbedres snarest mulig.
Ibestad gamle kirkegård er et historisk viktig sted for kommunen, og det vil kunne gange kommunen for fremtiden å ta vare på dette kulturminnet.
En videre prosess vedrørende dette «alternativet» som fremtidig gravsted anses å være ressurskrevende og lite hensiktsmessig.

Interessante lenker:

https://www.vl.no/samfunn/dodsturistene-1.274666?paywall=true

https://www.dagbladet.no/nyheter/gravde-opp-levninger-fra-kirkegard-na-ma-de-gravlegge-eidsvoll-mannen-pa-nytt/69331565

https://www.abcnyheter.no/reise/2014/01/31/191637/turistene-strommer-til-kirkegarden-i-recoleta

https://www.nrk.no/trondelag/glem-alt-du-vet-om-kirkegarder-1.11306078

http://www.steinkjerleksikonet.no/?artikkel=1587

https://www.h-avis.no/lokalhistorie/lokalhistorie/de-forstes-siste-hvilested/s/2-2.921-1.7379836

https://kirken.no/nb-NO/fellesrad/enebakkogmari/menighetsliv/besok-kirkegarden/

Vedlegg til sak

Ibestad gamle kirkegård

Rapport utredning gravsted

SAK 3/18-VI
KN

16/00141 12

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Ibestad kommune
Kopparvika 7
9450 HAMNVIK

Sámediggi
Ávjovárgeaidnu 50
9730 Karasjohka

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI /SAKSBEHANDLER	MIN ČUJ./VÅR REF.	DIN ČUJ./DERES REF.	BEAIVI/DATO
Inga Malene Bruun, +47 78 48 42 75	17/1740 - 5		18.12.2017
inga.malene.bruun@samediggi.no	Almmut go váldát oktavuođa/Oppgis ved henvendelse		

telefon/tlf: +47 78 47 40 00
www.sametinget.no
samediggi@samediggi.no
Åpningstider
Mandag - Fredag
08.00-15.30

Ibestad gamle kirkegård - Ibestad kommune - Uttalelse etter befaring

Vi viser til tidligere korrespondanse i saken.

Sametinget var på befaring på Ibestad gamle kirkegård 26.09.2017. Ingvild Johansen og Roald Pedersen deltok på vegne av Ibestad kommune. Vi takker så mye for en informativ og hyggelig omvisning på kirkegården, samt alle nyttige opplysninger som Pedersen delte med oss. Sametinget har ikke vært på befaring på Ibestad gamle kirkegård tidligere, og det var svært gledelig å se hvilken utrolig flott og mangfoldig gravplass dette er. Dette er et særdeles interessant sted, men en spennende historie knyttet til både kirkegården i seg selv, kirka og de som er gravlagt her.

På kirkegården er det bevart et uvanlig stort antall gravmerker, alt fra hjemmesnekrede trekors til fornemme familiegraver med inngjerding og forseggjorte støtter. Det er også bevart gravmerker fra et stort tidsrom, faktisk nesten helt tilbake til kirkegårdens etablering. I tillegg er det et betydelig antall umerkede graver, noe som både skyldes at gravmerkene i dag er borte eller at det aldri ble satt opp noe merke – noe som var helt vanlig, ikke minst i de lavere samfunnslag. Ibestad har en stolt og unik kirkehistorie, og en av landsdelens ytterst få steinkirker ble reist her i middelalder. I dag er denne revet, selv om det fortsatt er bevart enkelte elementer. Den eldste kirkegården som lå rundt kirken er også så godt som fjernet. Den gamle kirkegården som nå er registrert, er dermed den eldste kirkegården på Ibestad. Ved å gå rundt og lese på gravmerkene kommer man tett innpå historien fra et stort geografisk område, og for alle samfunnslag. Både kirkegården i seg selv, men også den kirkehistoriske konteksten den inngår i, gjør at dette er et kulturminne av ikke bare lokal, men også regional og nasjonal verdi. Kirkegården er godt bevart, men preget av gjengroing, trær som har veltet og gravmerker som både har, og er i ferd med å falle ned. Sametinget oppfordrer Ibestad kommune til å ta vare på kirkegården og å søke midler til dette arbeidet. I arbeidet bør det inngå felling av trær, klipping av gress, opprydding, istandsetting av gravmerker, samt dokumentasjon av gravmerkene og deres plassering. Videre er kirkegården er flott utgangspunkt for tilrettelegging, formidling, opplæring og et synlig bevis på stedets stolte og unike kirkehistorie. Vi er kjent med at det andre steder gjennomføres kirkegårdsvandringer med omvisning, gjerne med lykt på allehelgensaften, og at det er svært populært. Vi anbefaler Ibestad kommune om å søke midler for skjøtsel og tilrettelegging av kirkegården. Sametinget lyser ut denne typen midler en gang pr. år, og det vil etter hvert komme oppdatert informasjon på denne siden: https://sametinget.no/Tilskudd-og-stipend/Kulturminnevern Troms fylkeskommune kan også kontaktes for informasjon om søkbare midler til denne typen arbeid. Vi er kjent med at Ibestad skal i gang med å lage en kulturminneplan (KIK-prosjektet), og vi vil oppfordre kommunen til å inkludere dette kulturminnet i dette arbeidet.

Kirkegården ble anlagt i 1841, og har vært gravsted for en stor region. Her ble den samiske befolkningen gravlagt side om side med øvrige innbyggere, og det har ikke vært noen etniske

samediggi.no

skiller på kirkegården. Siden det ikke vil være mulig å identifisere alle samiske graver, og hele kirkegården må anses som en avgrenset, sammenhengende lokalitet, vurderes hele kirkegården som et automatisk fredet kulturminne. Den står også på Riksantikvarens liste over automatisk fredte kirkegårder. Alle samiske kulturminner eldre enn hundre år, er automatisk fredet i følge kml. § 4 annet ledd. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme et fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meder rundt kulturminner, jmf. kml. §§ 3 og 6. Fredningen gjelder hele kirkegården inklusive muren rundt, jf kml §4. I dette tilfellet har kulturminnet en tydelig avgrensing i form av kirkegårdsmuren. Sikringssonen som vises i Askeladden strekker seg ut over dyrket mark. Det vil imidlertid ha liten praktisk betydning, og man kan fortsatt pløye og slå jordene. Kirkegården er lagt inn i kulturminnedatabasen Askeladden, og har id 232652. Videre har gravminner i kirkegårdens eie som er eldre enn 60 år et vern i seg selv. De skal ikke flyttes eller fjernes før Sametinget og Troms fylkeskommune har hatt anledning til å uttale seg. Når det gjelder flytting eller fjerning av kulturhistorisk verdifulle gravminneri privat eie, bør Sametinget og Troms fylkeskommune varsles på forhånd (jf. kirkerundskrivet T-3/OO).

Ibestad kommune arbeider for tiden med en utredning av gravsted, og et av alternativene er gjenbruk av den gamle kirkegården. Konkret hvilke konsekvenser det vil ha for kirkegården er vi ikke kjent med enda, siden saken ikke har vært inne på høring, men det er klart at fredningen innebærer restriksjoner i forhold til bruken av stedet.

Sametinget gjør oppmerksom på at det kan søkes om særskilt tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner; jf. kml. § 8 første ledd. En slik dispensasjonssøknad sendes til Sametinget, men det endelige vedtak fattes av Riksantikvaren. Skulle Riksantikvaren gi tillatelse til inngrepet kan det stilles vilkår om særskilt granskning av de automatisk fredete kulturminnene. Utgifter til slik særskilt granskning bæres av tiltakshaveren. Riksantikvarens vedtak kan påklages innen 6 uker fra underretning om vedtaket er kommet frem til adressaten.

Vi vil understreke at det ved en slik dispensasjonssøknad kan påbeløpe tiltakshaveren betydelige merkostnader.

Avslutningsvis viser vi til vedlagte befaringsrapport for mer informasjon om kirkegårdens og dens historie.

Vi gjør forøvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Troms fylkeskommune.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Andreas Stångberg
Fágajođiheaddji /Fagleder

Inga Malene Bruun
rådgiver

Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Hovedmottaker:
Ibestad kommune Kopparvika 7 9450 HAMNVIK

Kopiija / Kopi til:
Romssa fylkkasuohkan - Troms fylkeskommune Strandveien 13 9007 Tromsø

Mielddus/Vedlegg
17_1740 Befaringsrapport Ibestad kirkegård

SÁMEDIGGI SAMETINGET

Befaringsrapport

Saksnr: 17/1740

Registrering på Ibestad gamle kirkegård

Fylke:	Troms	**Kommune:**	Ibestad
Sted:	Ibestad kirkegård	**Gnr/bnr:**	
Tiltakets art:	Behov for gravsted		
Tiltakshaver:	Ibestad kommune		
Tidsrom for befaring:	26.09.2017		
Registrator:	Inga Malene Bruun & Stine B. Sveen		

Planområdet:
Ibestad kommune er i gang med en utredning angående utvidelse/anleggelse av nytt gravsted, samt etablering av gravsted for andre trosretninger. I den forbindelse vurderer man to alternativer: Utvidelse av dagens kirkegård med tilhørende grunnarbeid, eller å ta i bruk den gamle kirkegården. Kommunen har også ønsket Sametingets vurdering av fredningsstatus og tilråding vedrørende de to gravplassalternativene.

Planområdet i denne saken er den gamle kirkegården. Før denne ble etablert på 1800-tallet, var det fra middelalder av en kirkegård rundt kirka. Denne kirkegården er i dag så godt som fjernet. Det skal også ha eksistert i hvert fall én annen gravplass i området, men denne er ikke påvist. Med «den gamle kirkegården» mener vi altså den eldste av de som i dag er bevart og kjent.

Informanter:
Roald Pedersen fra Ibestad kommune og medlem i historielaget. Han var med på befaringen, og er godt kjent med kirkegårdens historie, bruk og graver. Ingvild Johansen var også med fra kommunen.

Befart område:
Vi gikk over den gamle kirkegården, og konsentrerte oss primært om det som er innenfor steingjerdet.

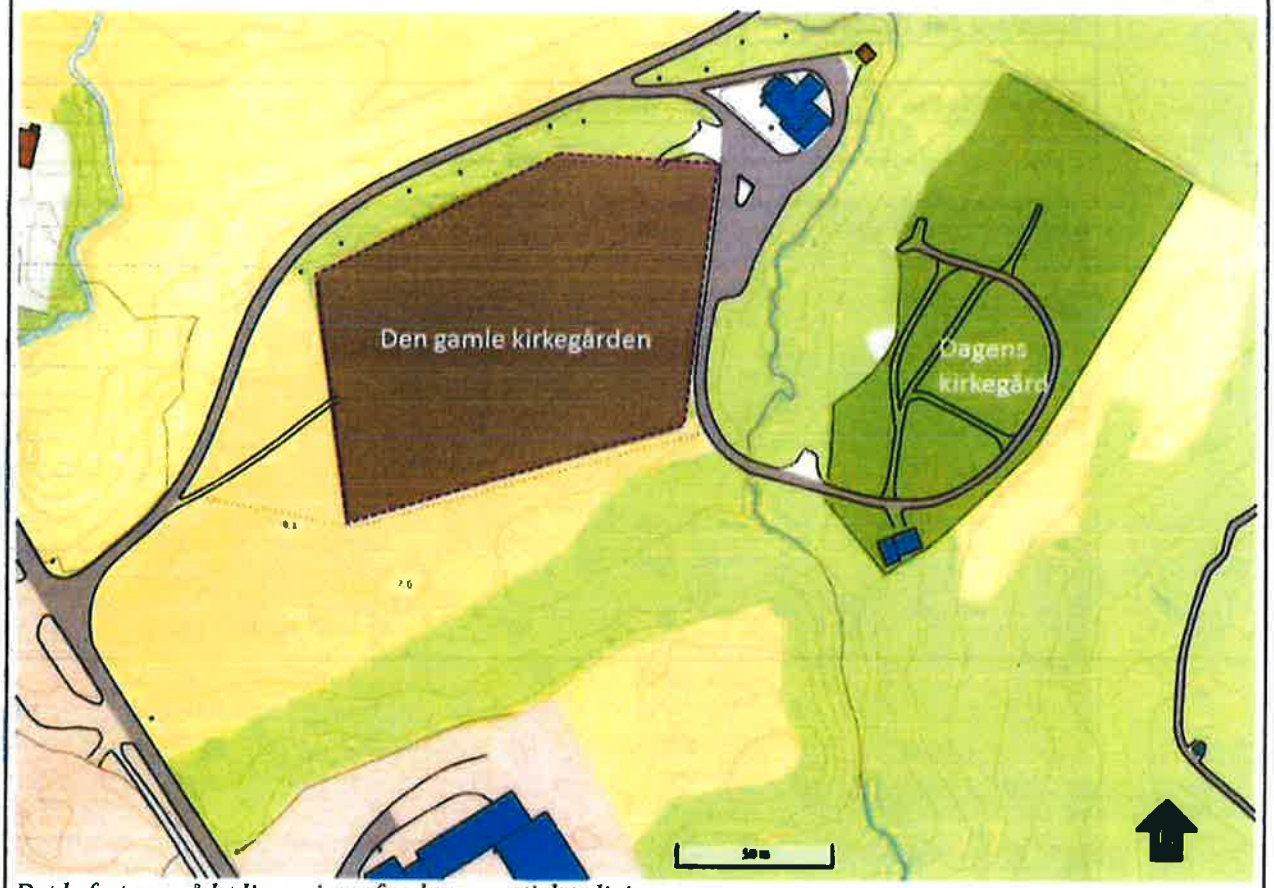

Det befarte området ligger innenfor den rosa stiplete linjen.

Landskapsbeskrivelse:
Kirkegården ligger fint til på en stor, flat slette ved Ibestadbukta, rundt 200m fra fjæra. Det går en vei langs kirkegården på nord- og østsiden, i tillegg er det jordbruksland i nord, vest og sør. Litt øst for den gamle kirkegården ligger det området som i dag brukes som gravplass. Rundt 150m mot øst ligger kirka.

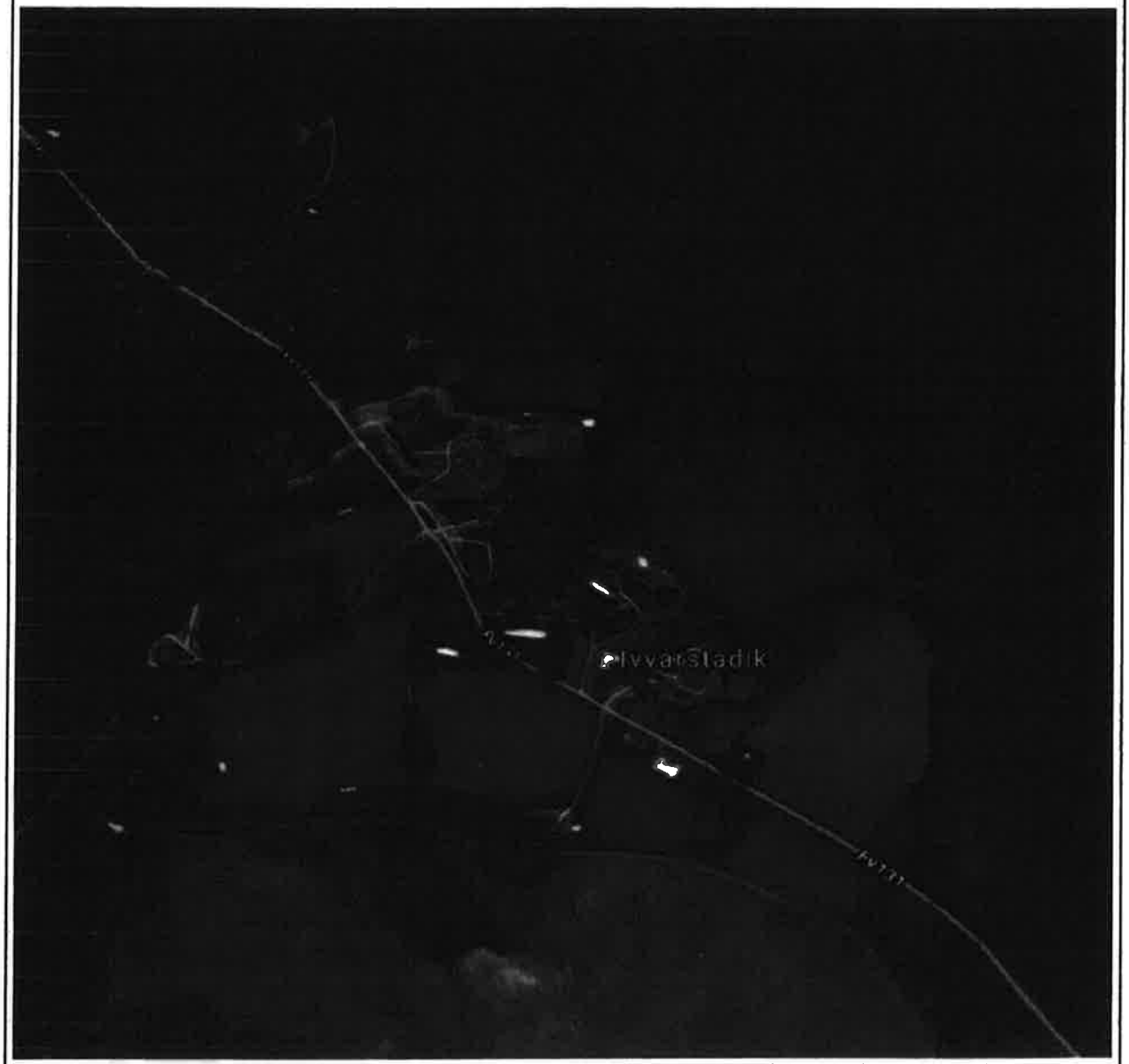

Ibestadbukta og sletta innenfor. Kirkegården ligger omtrent midt i bildet, litt til venstre (google maps).

Kirkegårdens historie:
Den gamle kirkegården ble anlagt av prost Gunnar Berg i 1841, og kirkegårdsgjerdet er laget av skifer fra Andørja. Innen den tid skal den samiske befolkningen ha hatt en egen gravplass. I bygdeboka «Det gamle Astafjord og Ibestad» av Hilmar Eriksen, utgitt første gang i 1962, står det litt om opprettlsen av kirkegården. I følge Eriksen, var Berg den første som åpnet for gravlegging av samer på samme kirkegård som resten av befolkningen. I første omgang på kirkegården rundt kirka, men denne ble snart for liten, og det ble behov for å anlegge en ny gravplass. Det skjedde altså i 1841. Innen det, skal den samiske kirkegården eller gravplassen

ha vært nede ved havet. Den er lite omtalt, men i bygdeboka står det at «Til Gunnar Bergs tid hadde finnene måttet ligge i flomålet i polden» (s. 145). Et annet sted skriver Eriksen det i tillegg til den norske kirkegården ved kirka, dessuten fantes «en kirkegård for finnene nede på stranden i nordøstlig retning fra prestegården. Den siste ble nedlagt under provst Gunnar Berg» (s.82). Det skal også finnes en liten artikkel om denne kirkegården ved havet av Audun Lona, publisert i Harstad tidende. Denne gravplassen er ikke registrert, og det er uvisst om det er snakk om jordfestede graver eller om de døde ble plassert på stranda og skyldt vekk. Det siste er ikke noen kjent samisk gravskikk, verken fra kristen eller førkristen tid. Dette stedet er ikke påvist. Nordøst for kirka er det mye dyrket mark, men nærmest havet ser det fra flyfoto ut til å være mer uberørt grunn. Kanskje er det mulig å se spor av de samiske gravene her.

Den gamle kirkegården ble brukt av en stor region, og til langt flere enn bare befolkningen på Rolla. De døde fra Andørja, Gratangen, Salangen, Lavangen, Grovfjord og deler av Bardu ble fraktet hit og gravlagt. Antagelig benyttet man buer eller naust underveis, til å legge inn den døde, i påvente av godt nok vær til å komme seg hele veien frem til kirka. Alle de nevnte stedene er områder vi er kjent med at har hatt en betydelig samisk befolkning, både sjøsamer, reindriftsutøvere som hadde flokken lokalt – gjerne i kombinasjon med andre næringer, samt nomadiske reindriftssamer som flyttet med reinen fra svensk side og ned til fjordene om sommeren. I tillegg var det på 1800-tallet hungersnød i nordlige deler av Sverige og Finland, og det ble sendt et betydelig antall barn fra disse områdene med håp om et bedre liv ved kysten. Mange av disse barna havnet i Astafjord-området og ble kjøpt av lokale familier. Basert på kildene må vi må anta at barna kom fra ulike etniske grupper, og at en del av dem hadde kvensk og samisk bakgrunn.

Den gamle kirkegården ble etter hvert full, og det ble behov for utvidelse. Dette skal, i følge Roald Pedersen, trolig ha skjedd tidlig 1900-tall. Steingjerdet mot vest ble da revet, og kirkegården ble forlenget samme vei. Dette skal være synlig på gamle foto, og vises også på selve muren. Antagelig ble steinen som tidligere utgjorde gjerdet mot vest, brukt til å forlenge nord- og sørsiden. For å få en ny avgrensing av gravområdet mot vest, ble det satt opp et stakittgjerde. Selv om utvidelsen ga en del nytt areal, ble det også her fullt og kirkegården gikk, i følge Pedersen, ut av bruk på 1920-tallet. Det finnes enkelte graver fra tiden etter, men det er da snakk om familiegravsteder.

Ibestad gamle kirkegård, med utsikt mot den antatt eldste delen.

Det registrerte kulturminnet:

Kirkegårdsmuren
Kirkegården har en bortimot øst-vestlig orientering, men med en noe asymetrisk form. Den er tilnærmet rektangulær, men med en knekk på nordmuren og en skråstilt østmur. Omtrentlige utvendige mål er 130m x100m, men pga av formen vil det avhenge hvor man velger å måle. Den eldste inngangen synes å være på nordmurens østlige ende. Det er også en inngang i stakittgjerdet på vestsiden. Muren måler ca en meter, både i bredde og høyde. Den er fint bygd opp av heller, og er nå gressbevokst på toppen. Noen steder er det rast ned stein, mens den andre steder er reparert. Under befaringen var det ikke mulig å se noe spor etter den opprinnelige vestmuren. Antagelig er steinen fjernet, for så å bli gjenbrukt i forlengelsen av kirkegården. Det ligger en del, ganske overgrodde steiner under et grantre, rett ved parkeringsplassen inntil den gamle inngangen. Det kunne se ut som heller som har tilhørt muren.

Gravmerker
På den østligste delen av kirkegården, er det i dag få stående gravmerker. De som står er blant kirkegårdens aller eldste, fra midten av 1800-tallet. Det eldste gravmerket på kirkegården, som ble observert under befaringen, var fra 1848. Bunnen på østdelen er tydelig preget av groper og forsenkninger, noe som er klassisk for gamle kirkegårder. Det skjer når kister og graver går i oppløsning og synker sammen. Mange av gravene her har ikke noe gravmerke. Det var tidligere vanlig med umerkede graver, i tillegg til at man nok må anta at en del av disse merkene er borte i dag.

Lenger vest på kirkegården er gravene av gradvis nyere dato, selv om det ikke er noe helt enhetlig kronologisk system. På vestdelen er det mange gravmerker bevart, men også her er det umerkede graver. Denne delen var ikke slått under befaringen og det var høy vegetasjon, men bunnen var også her tydelig humpete.

Kirkegården er usedvanlig godt bevart til å være såpass gammel, selv om det er behov for opprydding og stell. Det er uvanlig mange, godt bevarte gravmerker her, fra omtrent hele kirkegårdens bruksperiode. Variasjonen i typer merker er stor. Her finnes kors av tre, jernkors av variert utforming, steinstøtter av ulike materialer, teknikker og utforming, støpte gravmerker, trolig hjemmelagede kors, og alt fra det helt enkle til forseggjorte og fornemme familiegraver med gjerde rundt. Mange steder er inskripsjonene godt bevart, og det er dermed lett å få et innblikk i hvem som er gravlagt her.

Eksempler på gravmerker. Til venstre: Familien Dons gravsted med gjerde rundt. Til høyre: Et enkelt, tilsynelatende hjemmelaget trekors med et utskjært lys.

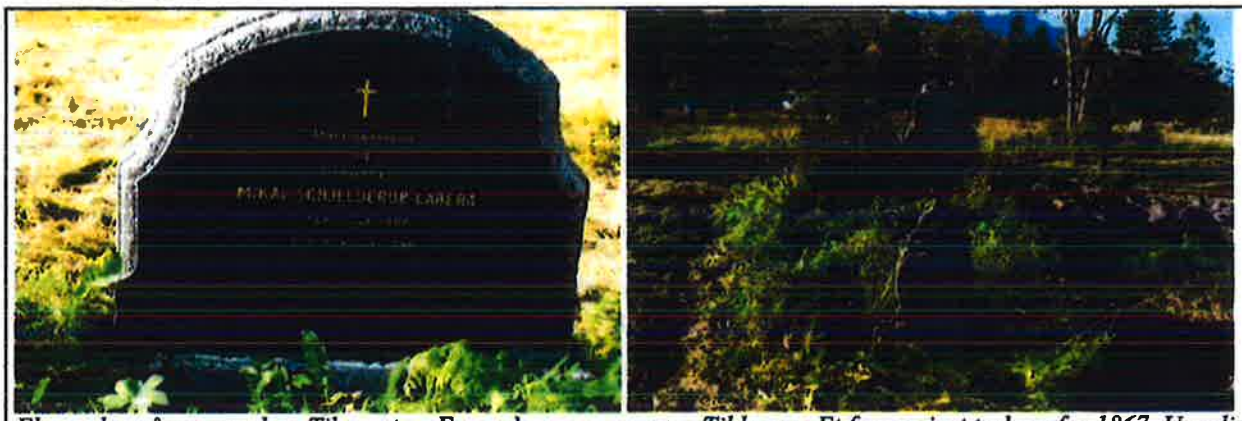

Eksempler på gravmerker. Til venstre: En av de nyere gravene. Til høyre: Et forseggjort trekors fra 1867. Uvanlig inskripsjonsteknikk som fortsatt er leselig.

De gravlagte

Den store blandingen av gravmerker, merkede og umerkede graver, forseggjorte og enkle merker, gjør at man kommer nært innpå de som ligger begravd her. Gravene viser folk fra alle lag i samfunnet, og man får et inntrykk av navneskikk, alder, boplass og dels hva folk har jobbet med. Det er også mange historier og skjebner som tydelig kommer frem ved å lese på kors og støtter. Her ser man tydelig hvordan hele søskenflokker brutalt har gått bort i løpet av få dager, antagelig som følge av sykdom. Det er flere eksempler på kvinner og nyfødte, som begge dør i barsel. Det er også en del eksempler på spedbarn og små barn som gikk bort, noe som viser en barnedødelighet som er fundamentalt annerledes enn det vi i dag tar for gitt. Ved å lese på gravmerkene, kommer man tett innpå den lokale historien, og hva som var hverdagen for folk i regionen. Denne informasjonen er lett tilgjengelig, bare man tar seg tid til å rusle rundt og lese på støttene. Ved å gå inn i skriftlige kilder, vil det være mulig å finne ut hvem de ulike personene har vært, hvor de levde, familieforhold og kanskje historier om dem. Her er et par eksempler:

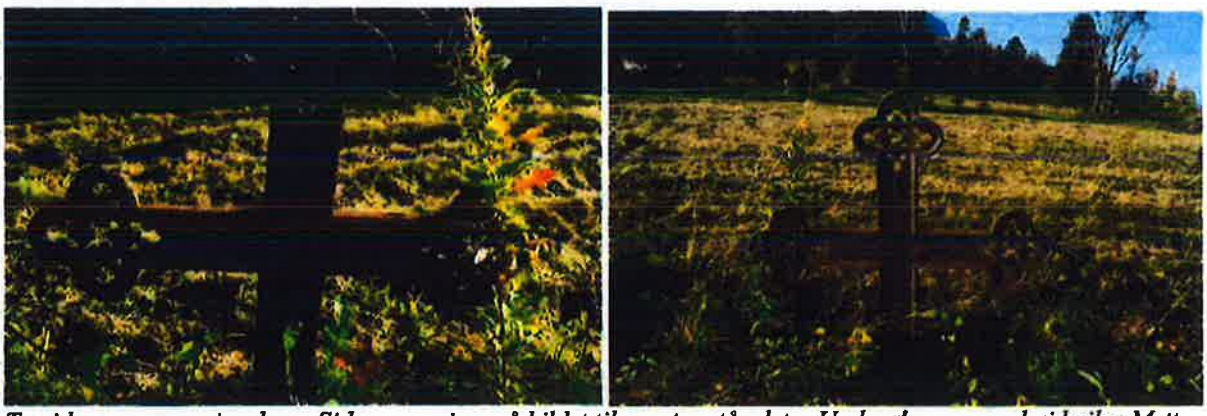

To sider av samme jernkors. Siden som vises på bildet til venstre står det: «Under denne grav høi hviler Mette Maria Ursin født 13. august 1831, død 27. april 1856». På andre siden, bildet til høyre, står det: «Og hendes barn Nicolai Hansen født 18. april 1856 og død 21. april 1856»

Bildene viser graven til mor og barn som begge døde etter fødselen. Gutten ble bare tre dager gammel, mens moren, Mette Maria Ursin, døde noen dager senere. Ved å lete nærmere i de skriftlige kildene, går det an å finne en del informasjon. Blant annet ser det ut som at hun bodde på Renså i dagens Skånland kommune, men var født i Gratangen. Dette var hennes første barn, og de ble gravlagt 12. mai. I bøkene står det at de døde i barselseng. Hvis man leter i andre kilder går det antagelig an å finne ut mer om Ursin.

Utdrag fra Ibestad klokkerbok. De nevnte står listet som nr. 22 og 23.

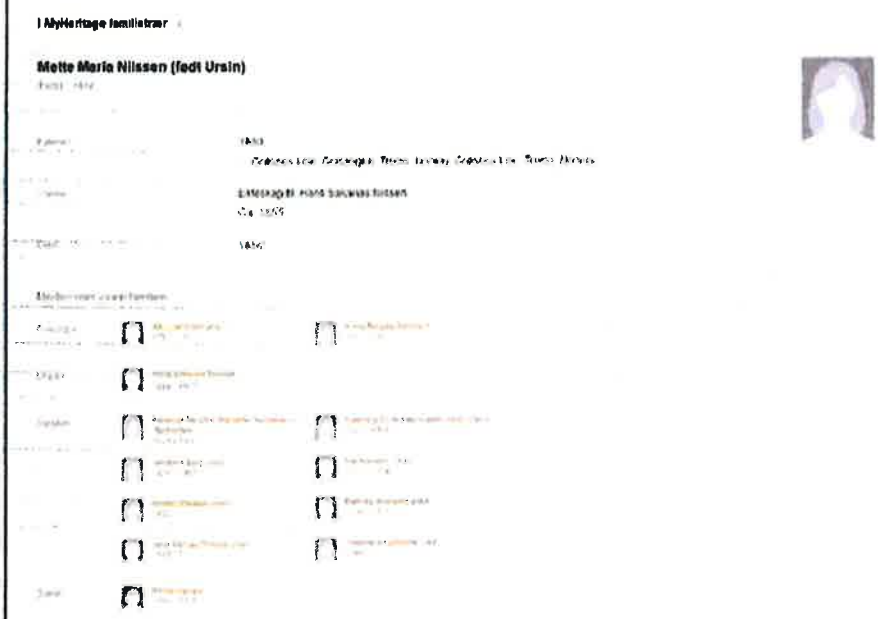

Oversikt over familien til de nevnte, fra MyHeritage.

Et annet eksempel på personer som er gravlagt her, er som nenvt de som kom fra Sverige og Finland som barn, som resultat av det vi i dag ville omtalt som menneskehandel. Eriksen forteller i bygdeboka (s. 108-111) en rørende historie om et foreldreløst søskenpar, som bor i Pajala, og som lever av å tigge under hungersnøden. De får følge med reindriftessamene som skal over til norsk side, og reiser med hver sin siida. Videre får man vite hvordan de blir skilt og mister hverandre for godt. Storebroren havner hos en familie i Gratangen og lever mesteparten av sitt liv der, gifter seg og bosetter seg i en gamme på Skifte. Som gammel mann får han høre om en kvinne i Grovfjord som også kom fra Pajala som barn. Han drar for å besøke henne, og det viser seg å være hans lillesøster. Hun hadde blitt ført til Salangen, gjort tjeneste på Ibestad, og siden slått seg ned ved Skoddebergvatnet. Til sist får vi vite at søsteren dør like etter møtet og gravlegges på Ibestad kirkegård. Kanskje er det mulig å finne gravene deres, hvis man går nøye gjennom gravmerkene.

Dette er eksempler som viser et par av historiene til de som ligger gravlagt på den gamle kirkegården.

Etnistet
Kirkegårder har generelt få ytre kjennetegn som indikerer etnisitet. Folketellinger fra 1890-1900 inneholder etnisitetsavngivelse, og har derfor vært et hovedverktøy for å kunne si noe om etnisitet til de som ligger begravet. Således kan man identifisere hvilke som kan betegnes som automatisk fredte samiske kirkegårder. Norsk Institutt for Kulturminneforskning (NIKU) har gjort en gjennomgang av dette og de gamle nordnorske kirkegårdene (se rapporter fra 2003, 2005 og 2007). De påpeker at selv om etnisitet er registrert i disse tellingene, så må en være klar over at tallene antagelig er minimustall for den samiske befolkningen. Ibestad herred er etter en slik gjennomgang av folketellingene, plassert i en kategori hvor man anslår at 5-25% av befolkningen var samer rundt 1900 (2007:8-9). Andelen samiske begravelser etter von Westens misjoneringer, må regnes som tilnærmet total og at alle fikk en kristen grav. Ibestad gamle kirkegård defineres dermed som en norsk/samisk kirkegård. Felles for denne typen kirkegårder er at de gjerne har steinmur, og at de kan variere fra å være kvadratiske til rektangulære, til andre flerkantige og asymetriske former (2007:17).

Utover 1800-tallet ble det vanligere å markere gravene med jernkors, jernplater, bautaer eller steinstøtter. Disse er først og fremst tilknyttet det øvre sosiale lag. I de lavere sosiale lag har man brukt lokalt tilvirket naturstein, trekors og andre gravmerker av tre. Bevarte gravmerker av tre fra tida før 1900 er sjeldent, men det finnes altså på Ibestad. Den samiske befolkningen hadde jevnt over begrenset med penger, så de benyttet gjerne lokalt tilvirkede gravmerker. Det synes også å være et kjennetegn ved de samiske gravmerkene at de har færre opplysninger om den døde enn det som er vanlig for de norske. De kan f.eks bare ha initialer. Det har også vært vanlig at de samiske gravene ikke var markert i det hele tatt (2007:19).

I følge Roald Pedersen har man ikke hatt noen etniske skiller på kirkegården, og samiske og norske graver ligger derfor side om side.

Vurdering:
Ibestad gamle kirkegård vurderes som et automatisk fredet kulturminne. Kirkegården har vært brukt av både den norske og samiske befolkningen i et stort geografisk område, med ulik etnisk og kulturell bakgrunn. Uten grundige kildestudier, er det umulig å si noe sikkert om hvilke graver som er norske og hvilke som er samiske. Her er det også et betydlig antall graver som ikke har noe gravmerke, og hvor det dermed er uvisst hvem som er begravet. Videre må hele kirkegården – inklusive muren rundt - sees som en sammenhengende, avgrenset lokalitet, og vurderes som atomatisk fredet. Kirkegården var tidligere lagt inn som et punkt i Askeladden av NIKU, med uavklart vernestatus. Dette er nå endret til å dekke hele kirkegården, og den er registrert som automatisk fredet. Den standard sikringssonen strekker seg inn på bl.a. dyrket mark, men dette vil ha liten praktisk betydning, ettersom kulturminnet har så tydelig avgrensning. I tillegg til å være automatisk fredet, har alle gravminner i kirkegårdens eie som er eldre enn 60 år et vern i seg selv, og de kan ikke flyttes eller fjernes før kulturminnevernet har uttalt seg.

Tilstand:
Kirkegården er jevnt over godt bevart, med et stort antall gravmerker som fortsatt står, en en stort sett intakt kirkegårdsmur. Det er imidlertid et betydelig behov for skjøtsel og stell, både av vegetasjon og gravmerker. En del steder har gravmerker falt ned, og ligger mer eller mindre nedgrodd. På kirkegården er det også en del store trær, og enkelte av disse har falt ned og ødelagt gravmerker. Dette kommer nok til å skje med flere, hvis ikke ustabile trær fjernes.

Andre steder er gravmerker samlet sammen og satt opp mot gjerdet, eller ligger delvis nedgrodd under trær. Vi ble også fortalt at en del jernkors ble samlet inn på 1970-tallet for restaurering på Ibestad Mek., men at det aldri ble gjort og at de til slutt havnet i en fylling. For ca ti år siden skal det også ha stått en del gravmerker langs muren, flere enn det gjør i dag, men disse er nå borte. Tidligere har man klippet gresset på hele kirkegården, men under befaringen var det bare den østligste delen hvor det ikke var høy vegetasjon.

Eksempler på forfall. Til venstre: Treet har vokst over gravsteinen, slik at den nå går inn i stammen. Til høyre: Diverse gravmerker samlet i en dunge, mer eller mindre overgrodd.

Kirkegården er uvanlig godt bevart, og bærer med seg en sterk historie, både på individplan, men også for hele regionen. Her kan man enkelt gå rundt, å komme helt nært innpå historien og de som har levd før, og den har stort potensiale for undervisning og formidling, f.eks kirkegårdsvandringer. Det er imidlertid behov for vedlikehold, skjøtsel og å få ryddet opp i både trær og gravmerker. Ibestad har en stolt og – i nordnorsk sammenheng – unik kirkehistorie. Den eldste kirkegården ble dessverre dyrket bort, og den gamle middelalderkirka revet, selv om det fortsatt finnes enkelte rester av den. Vi vil derfor på det sterkeste anbefale Ibestad kommune å ta godt vare på dette flotte kulturminnet, og søke midler til skjøtsel og bevaring.

Sted og dato:
Tromsø, 08.12.2017.

Kilder og relevant litteratur:

Hilmar Eriksen, 1981. *Det gamle Astafjord og Ibestad. Første bind: Tingsoknet og kirkesoknet.*

Lars Ivar Hansen, 2000. *Astafjord bygdebok. Historie 1. Fra eldre jernalder til ca 1570.*

Lars Ivar Hansen, 2003. *Astafjord bygdebok. Historie 2. Astafjord ca. 1570 – ca. 1730.*

Elin Rose Myrvoll, 2007. *Samiske kirkegårder. Registrering automatisk freda samiske kirkegårder i Finnmark, Troms og Nordland.* NIKU Rapport 14.

Kirkebok og klokkerbok for Ibestad prestegjeld

Slektsforskningsverktøyet *MyHeritage*

SAK 3/18 - V2

Utredning for utvidelse og tilrettelegging av gravsted i Ibestad

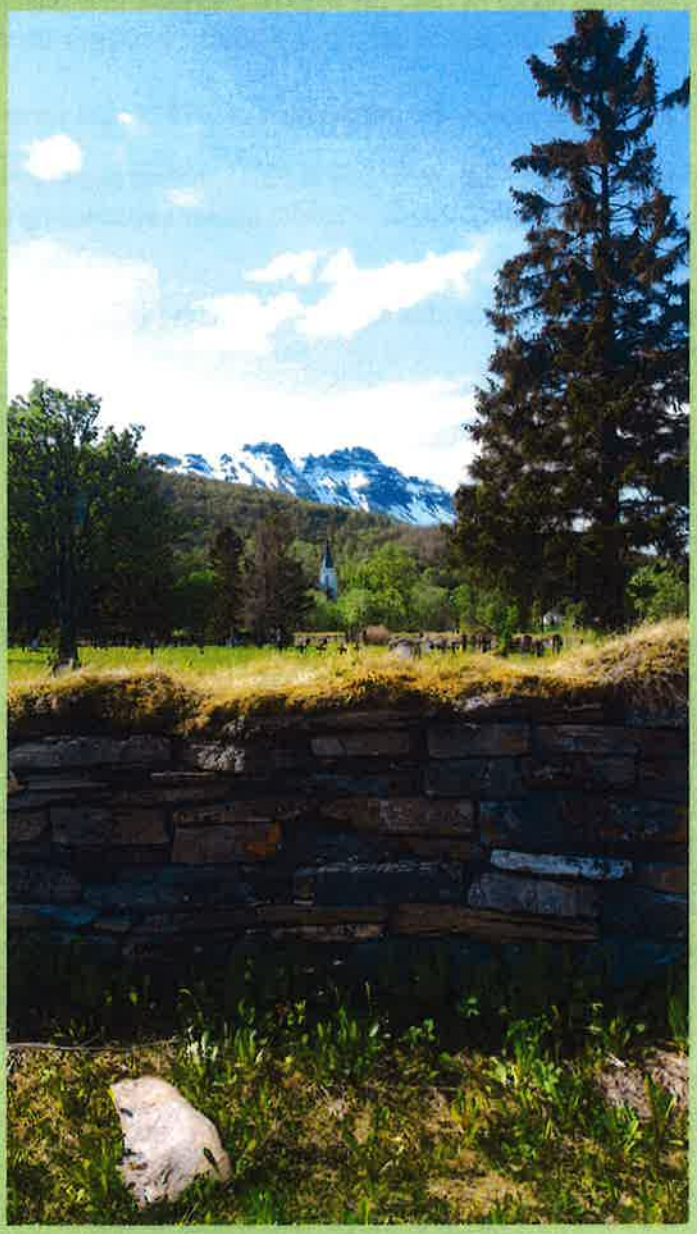

Rapport etter befaring på gravsted i Ibestad iht. formannskapets vedtak om utredning og tilrettelegging.

Vedtak
Formannskapet fattet følgende vedtak:
1. Formannskapet ber rådmannen utrede kostnader ved drenering/utvidelse av Ibestad gamle kirkegård og Årsand kirkegård.
2. Kapasitet ved begge alternativer skal angis.
3. Begge alternativene skal legge til rette for livssynsnøytrale gravplasser.
4. Formannskapet bevilger kr 50 000 til arbeidet. Midlene bevilges fra disposisjonsfondet.

Muslimer er ikke «livssynsnøytral», det må derfor avsettes et eget område til disse.

Rådmannen har på bakgrunn av dette bedt om at PNU snarest iverksetter vedtak fra formannskapet og at PNU sammen med fellesrådet anslår kapasitet og egnethet på de to ulike alternativene.

Slik vedtaket er fattet skal det utarbeides anbudsdokument og innhentes prisoverslag for begge alternativene.

26.5.2016. Ble det avholdt befaring på gravstedene på Ibestad.

Til stede under befaring var Trond Hanssen, leder PNU, Katrine M Nordgård, prosjektleder PNU og Kirkeverge Stig-Åge Steen.

Ulike alternativ for utvidelse og tilrettelegging av framtidig gravsted

Altenativ 1 – Gjenbruk og fornyelse av Ibestad gamle kirkegård.

- Historisk område med eldre steingjerde rundt.
- Nærhet til kirke og dagens gravplass.
- Område er avsatt til, og vil i så måte ikke ha innvirkning på eksisterende dyrket mark eller områder avsatt til annen bruk.
- Mesteparten av gravplassen er tidligere benyttet, men mange tidligere gravmerker er borte. Restaurering vil føre til inngrep i eldre gravsted.
- Vil være nødvendig med drenering og masseutskiftning. Noe som vil kunne endre stedets karakter/historiske preg på en negativ måte.

Alternativ 2 – Drenering og masseutskiftning for utvidelse (Trinn 2) av Årsand kirkegård.

- Regulert og tilrettelagt for mer enn dobbelt av dagens bruksareal. Også delvis inngjerdet.
- Nærhet til kirke.
- Nødvendig med drenering og masseutskiftning. Man må lede vann som kommer fra høyereliggende myr/grunnvannsområder ut i elv/bekk.
- Masser som hentes ut fra grøfting kan benyttes til planering/utvidelse av gravsted.
- Er allerede tilrettelagt for vanning og elektrisitet. Kun nødvendig med utvidelse.
- Bør undersøke mulighet for utvidelse av parkering ved gravplass.
- Mulig å etablere tilknytting til gangvei gjennom Årsandskogen.

Vurdering:

Kriterier fra boka
"Utvidelser og nyanlegg av kirkegårder. Håndbok for tiltakshaver",
med Carl Wilhelm Tyrèn som redaktør:

Lokalisering
• Lett tilgjengelig for fotgjengere og med kollektivtransport.
• Nær der folk bor.

Naboskap
• Område preget av ro og verdighet.
• Behov for buffersone mot annen bebyggelse.

Topografi
• Ikke for bratt, maks 1:8.
(Kirkegårder legges i all hovedsak på flate arealer, men samtidig er det nødvendig med noe helning >1:20. for at vann skal renne av i nedbørsperioder.)

Grunnforhold
• Gode grunnforhold (vanskelig og svært kostbart å endre i ettertid).
• Tidlige og grundige grunnundersøkelser (bores med stor tetthet, min 10 m avstand, og 5m om det er mistanke om fjell).

Naturgitte forhold
• Skal framstå som et velpleiet parkanlegg.
• Trevegetasjon i randsone og inne på gravplassen.
• Stor fordel med eksisterende trær.

Regelverk:
Det skal være minst 1 meter jordoverdekning over kiste, og 0,3 meter jorddybde under kiste før en når evt. fjell. Når kista er 40-50 cm høy betyr det at minste jorddybde må være 1,8 meter.
Dersom det skal dreneres må dybden være noe større (minimum 2,0 m).
Grunnvannsspeilet skal ligge minst 30 cm under underkant av gravlagt kiste. Det vil si 1,8 meter under ferdig terrengnivå. Dersom dette ikke tilfredsstilles må det dreneres.

Alternativ 1 – Gjenbruk og fornyelse av Ibestad gamle kirkegård.

Grunneiere:
Eierløs teig.

Størrelse:
10 da = ca. 600 gravplasser (Forutsatt at hele området tas i bruk på nytt).
3 da = ca. 200 gravplasser (Kun restareal).

Eksisterende arealformål og bruk
Riksantikvaren: «Ibestad andre kirkegård ble anlagt i 1841. I visitasberetning fra 1889 står det at ny kirkegård innvies i 1899, men det er uvisst om dette er en utvidelse eller helt ny kirkegård (Holand 2005). Registrering 2005: Overgrodd kirkegård (ikke vedlikeholdt) med lerk, gran og bjørkeskog. Kirkegården er inngjerdet med et steingjerde bygd av straffedømte fra Andørja i nord, sør og øst, mens i vest står et stakittgjerde. Jernkors og støtter/gravminner var synlige. Den eldste inskripsjonen var fra 1856. Kirkegården er ikke formelt nedlagt.»
Vernestatus for kirkegården er uavklart.
Området er vist som grav og urnelund (BGU) i gjeldende arealdel. Området er ikke regulert.
Hele arealet er tidligere opparbeidet som kirkegård og er omgitt av et eldre steingjerde.

Lokalisering
Området har nærhet til flere boligområder, som Årsand, Årsandskogen og bebyggelsen mellom Hamnvik sentrum og Ibestad kirke.
Ibestad skole og kulturhus ligger også i gangavstand til området.
Årsandveien går langs med områdets nordside.
Det er gode muligheter for å få universell utforming av adkomst, da området er relativt flatt fra parkering.

Naboskap
På nedsiden (Nord) mot havet, ligger Årsandveien mellom kirkegården og et område med dyrket mark. Mot sør og vest grenser området også mot dyrket mark. Mot øst grenser området til parkering og areal for nyere (Eksisterende) kirkegård.
Omkringliggende veg har forholdsvis liten trafikkmengde, og anses ikke å skulle være sjenerende for nye gravplasser.

Topografi
Relativt flate arealer. Har vært benyttet som kirkegård fra gammelt av.

Grunnforhold
Hele området ligger nedenfor marin grense. NGU's løsmassekart viser at hele området består av tykk strandavsetning med middels infiltrasjonsevne.
Området er forholdsvis tørt med noe behov for drenering. Det vil derfor være nødvendig med masseutskiftning for deler av området.

Naturgitte forhold
Noe randvegetasjon mot veg. Lite vegetasjon mellom gravplass og omkringliggende eiendom for øvrig. Eksisterende vegetasjon(Trær) inne på området er gammel og deler av denne må byttes ut da det er fare for at de kan falle ned (Flere er falt ned eller brukket allerede).
Mulighet for å bevare noe vegetasjon for å gi preg til ny gravplass. Mulighet for å plante ny vegetasjon for å skjerme området bedre og få anlegget til å fremstå mer som et parkanlegg.

Landbruksinteresser
Omkringliggende areal er i stor grad landbruksjord. Dersom det i fremtiden blir nødvendig med en utvidelse i tilknytting til dette området, vil det komme i konflikt med landbruksinteressene.

Kultur- og landskapsverninteresser
Hele Ibestad gamle/andre kirkegård er avmerket som kulturminnelokalitet i riksantikvarens register.
Landskapsmessig er dette et forholdsvis flatt område som heller lett ned mot sjøen. Fra gammelt av har det vært naturlig at bebyggelsen er blitt plassert i disse flate arealene mellom høye fjell og hav.

Naturverninteresser
Det er ikke gjort spesielle viltregistreringer for områder da dette er et bebygd område.
Det er ikke registrert verna eller rødlista arter på området. Sommertid vil man oppleve høy aktivitet av fugler, spesielt måker på området.

Friluftslivsinteresser
Dette området er ikke benyttet spesielt mye til friluftsliv da det ligger i et bebygd område.

Oppsummering og konklusjon
Området er egnet til gravplass og har vært benyttet til dette tidligere, men har derfor et historisk preg og status som arkeologisk kulturminne. Dersom man skal ivareta det som fremdeles er igjen av de synlige gravene er det lite mulighet for utvidelse.
Det omkringliggende steingjerdet og landbruksjorda rundt legger også begrensning på evt. utvidelser i fremtiden.
Siden dette er en eldre kristen kirkegård, vil det kanskje være konfliktfylt å benytte området til gravlegging for andre trosretninger/ ikke-troende.
Store deler av denne gamle kirkegården er istandsatt blant annet med midler fra Troms Fylke.
Det er derfor ikke særlig aktuelt å benytte hele området til gjenbruk, noe som begrenser en bruk av dette arealet i stor grad.
Området ligger sentralt, med nærhet til kirken, der folk bor, går på skole, jobber osv.
Området har gode muligheter for adkomst med universell utforming.
Områdets nærhet til kulturhus gjør at det ikke vil være nødvendig med etablering av nytt bygg for seremonirom. Gjenbruk og fornyelse av området er ikke i strid med vedtatt arealbruk, men konfliktfylt med hensyn på andre interesser..
Konklusjon: Anbefales opprettholdt som gravplassareal i kommuneplanens arealdel, men beholder sin nåværende bruk, med ønske om oppgradering av området som «parkareal» og kulturminne.

Alternativ 2 – Drenering og masseutskiftning for utvidelse (Trinn 2) av Årsand kirkegård.

Grunneiere:
• Ibestad kommune.

Størrelse:
4 da = ca. 260 gravplasser (Byggetrinn 2).
7 da = ca. 460 gravplasser (Restareal innenfor regulert område).

Eksisterende arealformål og bruk
Området er vist som eksisterende reguleringsplan i gjeldende arealdel. Reguleringsplanen omfatter hele eiendommen.
Deler av eiendommen er tidligere opparbeidet som kirkegård, og det er denne delen som benyttes i dag. Dagens gravfelt utgjør ca. ¼ av den regulerte eiendommen.
I reguleringsplanen er det tegnet inn ca. 620 gravplasser på det arealet som er avsatt til byggetrinn 2. Ut fra nye anbefalinger vil dette antallet mer enn halveres når man tar hensyn til arealbruk som er påkrevet.

Lokalisering
Området har nærhet til flere boligområder, som Årsand, Årsandskogen og bebyggelsen mellom Hamnvik sentrum og Ibestad kirke. Den gamle kirkegården ligger mellom kirka og denne eiendommen.
Ibestad skole og kulturhus ligger også i gangavstand til området.
Årsandveien går nord for eiendommen, og det er adkomst via denne til parkering.
Kirkegården har universell utforming av adkomst, med noe stigning da den ligger noe høyere enn parkeringsplass.

Naboskap
På nedsiden mot havet, ligger et forsamlingshus som i dag benyttes av pensjonistforeningen. Årsandveien passerer mellom dette bygget og et område med dyrket mark mot sjøen. Mot sør-vest grenser eiendommen mot dyrket mark, mens den i sørøst og nordøst grenser til skog (Årsandskogen). Mye av det omkringliggende arealet eies av Opplysningsvesenets fond (Tidligere «kirka»).
Kirkegården er i stor grad omgitt av vegetasjon, og ligger godt skjermet med tanke på støy og innsyn.

Topografi
Relativt flate arealer på det meste av eiendommen. Nord-vestre del består av skråning mot nedenforliggende elv/bekk som går til sjø. Området til nord-øst skrår oppover, og på det høyeste punktet i terrenget (Utenfor reguleringsplan) er det myrområder. Eiendommen har derfor utfordringer med tanke på avrenning fra myrområdet mot sjøen som i stor grad foregår via to bekker/elver som passerer på hver sin side av det regulerte området, men også mye fuktighet går gjennom arealet slik det er i dag. Det er derfor nødvendig med en større jobb med å anlegge grøfter for å lede vannet til bekkene og bort fra gravplassen.

Grunnforhold
Hele området ligger nedenfor marin grense. NGUs løsmassekart viser at hele området består av tykk strandavsetning med middels infiltrasjonsevne.

Det er likevel kjent at det er ganske store utfordringer med dreneringen på området. Det vil derfor være nødvendig med en større jobb med masseutskiftning og grøfting av og rundt området/eiendommen.

Naturgitte forhold
Eiendommen er i stor grad omgitt av vegetasjon. Det er også noe vegetasjon inne på området. Ved masseutskiftning vil det nok bli nødvendig å fjerne mange av de eksisterende trærne og plante nytt inne på gravplassen.

Landbruksinteresser
Noe av det nærliggende arealet benyttes som landbruksjord, men eiendommen grenser i stor grad til skog. Dagens gravplass utgjør kun ca. ¼ av eiendommen/regulert område og det er derfor gode muligheter for utvidelse uten å komme i konflikt med landbruksinteresser.

Kultur- og landskapsverninteresser
Ikke kjente kulturminner i området. Det har ikke vært befaring med arkeolog for registrering. Landskapsmessig er dette et forholdsvis flatt område som heller lett ned mot sjøen, og som har en brattere skråning på nedsiden. Fra gammelt av har det vært naturlig at bebyggelsen er blitt plassert i disse flate arealene mellom høye fjell og hav.

Naturverninteresser
Det er ikke gjort spesielle viltregistreringer for områder da dette ligger i et ellers ganske bebygd område.
Det er ikke registrert verna eller rødlista arter på området. Skogsområdet som ligger rundt, har et naturlig mangfold av arter som lever og ferdes her.

Friluftslivsinteresser
Dette området er ikke benyttet spesielt mye til friluftsliv da det ligger i tilknytting til et bebygd område for service og bolig.
I skogen nordøst for området og dermed litt ovenfor gravplassen i terrenget, går en tursti gjennom Årsandskogen. Ved utvidelse av gravplassen vil det være mulig å anlegge sti i tilknytting til denne slik at man kan ankomme gravplassen via denne også. På denne måten kan gravplassen bli en «naturlig del» av søndagsturen for beboere i området.

Oppsummering og konklusjon
Området er egnet til gravplass og er benyttet til kirkegård i dag. Det er god mulighet for utvidelse av kirkegården i forhold til dagens opparbeidede areal. Det er også derfor god plass til å avsette areal til gravlegging for andre trosretninger/ ikke-troende.
Området ligger sentralt, med nærhet til kirken, der folk bor, går på skole, jobber osv.
Området har gode muligheter for adkomst med universell utforming.
Områdets nærhet til kulturhus gjør at det ikke vil være nødvendig med etablering av nytt bygg for seremonirom. Gjenbruk og fornyelse av området er ikke i strid med vedtatt arealbruk.
Konklusjon: Anbefales opprettholdt som kommunens gravplass og utvidet etter nye retningslinjer/dagens standard. Foreslått navneendring til Årsand gravplass.

Kirkeverge Stig Åge Steen opplyser om at det per 15.1.2017 er ledig ca. 30 gravplasser ved den opparbeidede delen av Årsand kirkegård som ble tatt i bruk i 1996.
De siste 10 år har det vært ca. 25 gravferder per år i kommunen.
Stig Åge Steen opplyser videre at ca. halvparten blir begravd på andre kirkegårder i kommunen. Når en legger dette til grunn, vil det si at det per år er brukt gjennomsnittlig om lag 13 nye graver (Det er ikke gjenbruk av graver) på Årsand.
Ut i fra disse tallene, viser et grovt overslag at med dagens ledige plasser, er behovet for gravplasser i Ibestad dekket for om lag 2 år fram i tid. Det begynner derfor å haste med å få flere tilgjengelige gravplasser.
Det skal til enhver tid være ledige graver for minst 3 % av kommunens befolkning, jf. gravferdsloven § 2. Disse skal være ferdig opparbeida.

Anbefalinger vedørende gravareal:

Gravferdsforskriftens § 13 Kistegrav sier blant annet at:
Kistegrav skal være minst 3 meter lang og 1,5 meter bred. På gravplass anlagt før 1.1.1997 kan hver grav være minst 2,4 meter lang og 1,2 meter bred. Kiste skal plasseres slik at den har minst 0,8 meter jordoverdekning og minst 0,3 meter jord under kistebunnen og på alle sider.

Gravferdsforskriftens § 14 Urnegrav sier at:
Urnegrav skal være minst 2,25 m2 stor og deles opp i fire like store arealer som hver gir plass til en askeurne. ... Askeurne skal gravlegges slik at den har minst 0,5 meter jordoverdekning og er omsluttet av jord på alle sider.

I tillegg åpner Gravferdsloven § 15 at:
Anonym urnegrav og urnegrav i navnet/unavnet minnelund
... skal være 0,5 meter lang og 0,5 meter bred plass til en askeurne.

Dersom en følger anbefalingene ovenfor, vil gravplass utgjøre følgende areal:

Type grav	Areal	Andel av kistegrav
Kistegrav	5,20 kvm (4,50 kvm gravoverflate + 25 % tilleggsareal til dreneringstrase)	100 %
Ordinær urnegrav	2,25 kvm	43 %
Enkel urnegrav	0,25 kvm (50X50 cm)	5 %

De ulike gravtypers arealbruk –
konsekvenser for planlegging
På samme arealet som en kistegrav, kan det anlegges 20 enkle urnegraver, 10 doble urnegraver eller i overkant av to ordinære urnegraver som har 4 urneplasser.
En ordinær urnegrav trenger halvparten så stort areal som en kistegrav.
Kistegraver kan benyttes til urnegravlegging, urnegraver kan ikke brukes til kister.

På en gravplass er det vanlig at selve arealet benyttet til graver ikke utgjør mer enn 35- 40 % av totalarealet.
I tillegg til gravene, skal det settes av areal til interne veier, parkmessige ramme med beplantning, nødvendig parkering, tekniske anlegg, og som regel et driftsanlegg med garasjeanlegg/driftsgård.

Trenden i Ibestad er at kistegraver er det som foretrekkes.

Grovt regnet vil de to alternativene derfor kunne gi:

Alternativ 1 – Gjenbruk og fornyelse av Ibestad gamle kirkegård.
10 da = ca. 850 gravplasser (Forutsatt at hele området tas i bruk på nytt).
3 da = ca. 300 gravplasser (Kun restareal).

Alternativ 2 – Drenering og masseutskiftning for utvidelse (Byggetrinn 2) av Årsand kirkegård.
4 da = ca. 400 gravplasser (Byggetrinn 2).
7 da = ca. 650 gravplasser (Restareal innenfor regulert område).

Parkering forutsettes opparbeidet på ledige arealer i tilknytting til adkomstvei mellom Ibestad gamle kirkegård og Årsand kirkegård for begge alternativer.

Kirkegården på Årsand har eget etablert urnefelt som det enda er mange ledige plasser på.

Gravlegging for andre trosretninger og ikke-troende

Det er et offentlig ansvar å sørge for at alle innbyggere får en verdig gravplass, og at hensynet til tro/livssyn blir ivaretatt. I den nye gravferdsloven er det en paragraf som omtaler dette: *Gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn.*

Gravferd bør så langt som mulig skje i overensstemmelse med de regler den enkelte religion krever. Samtidig vil praktiske, økonomiske og juridiske hensyn tilsi at mange ønsker og krav ikke nødvendigvis kan innfris. Det har imidlertid vist seg at det skal lite tilrettelegging til for at gravleggingen aksepteres av de fleste. Muslimer er fleksible i å tilpasse sine tradisjoner til det norske regelverket. Det mest særegne er at gravfeltene må være orientert mot Mekka, samt at familiene selv står for både det rituelle og selve gravlegginga.

Humanistisk gravferd.

Humanistisk gravferd er en verdig og høytidelig seremoni til minne om avdøde på et humanistisk grunnlag. Gravferden er uten religiøse innslag og avholdes i et egnet lokale. Alle som ønsker det kan velge Humanistisk gravferd. I henhold til Gravferdsloven skal alle gravlegges på en offentlig regulert gravlund i kiste eller i urne. Alternativt kan askespredning velges.

Livssynåpen seremoni

I en livssynsåpen seremoni kan pårørende selv bestemme innholdet. Formålet er å samle familie og venner til å minnes og hedre den avdøde, og for å ta et siste farvel på en verdig måte. Seremonien skal gjenspeile den avdødes livssyn og er i utgangspunktet religionsnøytral, men den kan inneholde så mye eller så lite religion som pårørende måtte ønske.

Hinduer

Kremeringen skal i hinduismen foregå så snart som mulig, helst innen 24 timer og maksimum innen tre dager. Rask kremering er viktig blant annet fordi gravferdsritualene er knyttet til et tidsintervall der det blir gjort noen forskjellige ritualer etter at døden er inntruffet. Selve kremeringsprosessen er det viktigste rituelle elementet i gravferden. Gravferdsseremoniene foregår følgelig i nærheten av krematoriene, og i Norge er det kapellene ved krematoriene som brukes. Seremonien skal opprinnelig foregå under selve kremeringsprosessen. Dette er vanskelig å gjennomføre i Norge og seremonien begynner gjerne i kapellet med kisten til stede. Lovprisning og tekstlesning er det sentrale i seremonien. Hinduismen ønsker at venner og familie skal være tilstede under selve kremeringen, da en del ritualer gjennomføres parallelt med denne prosessen. Dette er i dag vanskelig pga. norsk lovgivning. Det rituelle idealet om at eldste sønn skal tenne kremeringsbålet er ivaretatt gjennom en praksis der en av de pårørende gis tillatelse til å følge kisten til ovnen og trykke på startknappen. Forbud mot tilstedeværelse hindrer også gjennomføringen av en del rituelle handlinger.

Muslims gravskikk

Gravskikker forteller om ulike syn på mennesket og døden, og har betydning for hvor og hvordan gravferden skal skje. Innen islam er det et stort mangfold, med mange ulike skikker. Det som er felles for muslimer når det gjelder gravferd er *vask, svøping, bønn og begravelse*.

Begravelse

• Det er forbudt å kremere en muslim.
• Begravelsen skal skje så raskt som mulig, helst i løpet av det første døgnet.
Dette kan være vanskelig å få til i Norge, på grunn av helligdager og arbeidstider.
• De sørgende ønsker gjerne å fylle igjen graven selv.

Kiste og gravretning

• Ideelt sett skal muslimer gravlegges uten kiste, men dette gjennomføres ikke i Norge på grunn av lovfesta krav om kiste. Kista skal da være så enkel som mulig, det samme gjelder gravplassen.
• Den døde skal ligge på høyre side med armene langs kroppen og ansiktet vendt mot Mekka. Kista må da plasseres vinkelrett på retningen mot Mekka.

Grav

• Det er foretrukket å begrave kun en person per grav (ikke dobbel gravlegging).
• Muslimer bruker ikke familiegraver. De kan reservere en grav ved siden av, slik at ektefeller ligger ved siden av hverandre, men har ikke felles gravminne.
• Noen ønsker evig fredning.

Gravplass

• Ved etablering av muslimsk gravplass er det ønske om en godkjennelsesprosess hos en imam – fatwa (juridisk vurdering av hva som er i overensstemmelse med islamsk lov).
• På en muslimsk gravplass må det være tilgang på vann for religiøs vask.
• Det er ønskelig med et lite takoverbygg for seremoni.
• Muslimer skal ikke gravlegges i jord vigslet andre religioner, eller på gravplass sammen med ikke-muslimer.
• Et muslimsk gravfelt bør være tydelig merka og klart atskilt fra resten av gravlunden, for eksempel ved hjelp av en hekk eller et gjerde. Også selve graven må være merka for å unngå at noen trår på den. Dette kan gjøres ved å forhøye selve graven 10-15 cm. over bakken, med gradvis helning fra kanten.
• Ved gravlegging skal jorda legges på den siden av grava hvor det ikke er gravlagt noen fra før. De første gravene som benyttes på et gravfelt er de som ligger lengst fra Mekka-retningen. Deretter benyttes gravene fortløpende mot Mekka.

Skille mot kristen kirkegård
Dersom gravplassen skal ligge i tilknytning til eksisterende kirkegård, må det etableres et fysisk skille mellom disse (gjerde eller hekk). I følge Islamsk Råd Norge er det ikke nødvendig med egen inngang til den muslimske delen av gravplassen.

4/18 Forskuttering av Engenes fiskerihavn

Arkivsak-dok. 14/00046-106
Arkivkode. B
Saksbehandler Terje Andreassen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	25.01.2018	4/18
2 Kommunestyret	08.02.2018	4/18

Formannskap har behandlet saken i møte 25.01.2018 sak 4/18

Møtebehandling
Omforent v/Dag S. Brustind ble det fremmet følgende forslag:

> Nytt pkt. 2 Dette anses som et prinsippvedtak. Finansiering av tiltaket vedtas av kommunestyret etter at eventuell avtale er undertegnet med departementet.
> Rådmannens pkt 2 blir pkt 3.

Votering
Det ble votert over de 3 punktene under ett. Rådmannens innstilling med tillegg av omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak
Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Med bakgrunn i stortingets behandling av nasjonal transportplan, og stortingets beslutning angående forskuttering av havne- og fareledsprosjekter, å forskuttere utbygging av Engenes havn.
2. Dette anses som et prinsippvedtak. Finansiering av tiltaket vedtas av kommunestyret etter at eventuell avtale er undertegnet med departementet.
3. Å utarbeide reguleringsplan for steinbrudd til uttak av masser til Engenes fiskerihavn, finansiert over driftsbudsjettet.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:
Kommunestyret vedtar:

1. med bakgrunn i stortingets behandling av nasjonal transportplan, og stortingets beslutning angående forskuttering av havne- og fareledsprosjekter, å forskuttere utbygging av Engenes havn.
2. å utarbeide reguleringsplan for steinbrudd til uttak av masser til Engenes fiskerihavn, finansiert over driftsbudsjettet

Vedlegg:
1: UA Engenes fiskerihavn – forprosjekt m/kostnadsoverslag

Kort beskrivelse av saken
Engenes fiskerihavn er en del av statens infrastruktur langs kysten. Havnen er av stor betydning for fiskeri og sjømatnæringen i Ibestad kommune, og er også av vesentlig betydning for den maritime næring og reiselivsnæringen. Havnearealet er i dag fullt ut utnyttet av eksisterende virksomheter og det er ikke plass til alle eksisterende båter som naturlig burde ha sin hjemmehavn her. Utviklingen innen fiskeri og oppdrett går mot større og dyperegående båter, og dagens havn har heller ikke den seilingsdybde som er nødvendig for å kunne benyttes av de nye båtene. Næringslivet i Ibestad kommune; fiskeri, oppdrett og reiseliv, har uttrykt stor bekymring for muligheten for ekspansjon og utvikling innen næringene om ikke havneforholdene bedres.

Fakta i saken
Ibestad kommune i samarbeid med næringslivet har gjennom flere år arbeidet for å realisere en utbygging av Engenes fiskerihavn slik at den kan tilfredsstille dagens og framtidens behov for næringslivet. Følgende er status pr i dag:

- Engenes fiskerihavn er ferdig regulert og godkjent for utbygging
- Utbygging av Engenes fiskerihavn er prioritert i nasjonal transportplan (NTP 2018-2029), 2.periode 2024-2029.
- Stortinget har gitt fullmakt til forskuttering av havne- og fareledsprosjekter. Viser til Innst. 2 S Finansinnstillingen - nasjonalbudsjettet og statsbudsjettet 2018, vedtak nr 76.

Vedrørende forskuttering av havner legges følgende prinsipper til grunn fra Transport og kommunikasjonskomiteen på stortinget for at kommuner, fylkeskommuner og næringsliv skal kunne forskuttere havne- og farledsprosjekter:

- Prosjektet er prioritert i Nasjonal transportplan 2018–2029.
- En raskere realisering vil ha positiv effekt på utviklingen av næringslivet i tilknytning til havneområdet, og lokalt næringsliv er en vesentlig aktør i prosjektet.
- Eventuelle overskridelser i prosjektene dekkes av partene som forskutterer, og skal ikke refunderes av staten, med mindre overskridelsen kommer som nye krav fra staten.
- Trygg innseiling og nødvendig seilingsdybde i havneområdet tillegges ekstra vekt ved vurderingen av søknadene.

Renter på det forskutterte beløpet dekkes ikke.

Vurdering
Med bakgrunn i de prinsipper som legges til grunn fra Transport og kommunikasjonskomiteen og innhentede opplysninger fra næringslivet i kommunen har administrasjonen gjort følgende vurderinger:

a. **Prosjektet er prioritert i Nasjonal transportplan 2018–2029.**
    i. Engenes fiskerihavn er prioritert i nasjonal transportplan for perioden 2024 – 2029 med en kostnadsramme på kr 101 mill NOK.

https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2016-2017/inns-201617-460s.pdf

b. **En raskere realisering vil ha positiv effekt på utviklingen av næringslivet i tilknytning til havneområdet, og lokalt næringsliv er en vesentlig aktør i prosjektet.**
   i. Et velfungerende maritimt, marint og reiselivsmiljø er etablert på Engenes. Dette miljøet har hatt en positiv utvikling og vekst gjennom flere år og flere forskningsprosjekter er nå også knyttet opp mot næringene.
   ii. Omsetning innen fiskeri og oppdrettsnæring lokalisert på Engenes var i 2007 på ca 50 millioner og har økt til en forventet omsetning på ca 700 millioner i 2018. Utbyggingen er nødvendig for å videreføre en positiv vekst.
   iii. Næringslivet ved Kleiva fiskefarm, Nordtorsk AS, Arvesen AS, Engenes fiskeriselskap, Midnattsol kro, Andørja Adventures, Barents maritime AS, Sea Eco AS, Engenesfisk AS og Brønnbåt Nord AS har næringsinteressenter i utbyggingsprosjektet.
   iv. 21 fartøyer innen fiskeri og oppdrett har i dag sin hjemmehavn på Engenes. Disse er fordelt med 9 fiskebåter, 12 maritime «kystsupplybåter», herunder 2 brønnbåter,
   4 katamaraner/trimaraner, 1 personellbåt og 3 fraktefartøy.
   v. Engenes havn er en av få fiskerihavner i Sør-Troms regionen og den eneste fiskerihavnen i Ibestad kommune som har kapasitet for å ta imot større fartøyer opp til 125 fot.
   vi. Ibestad kommune har gjennom flere år målrettet lagt til rette for vekst innen sjømatnæringen, og kommunen er i dag en av Norges største oppdrettskommuner målt mot innbyggertall, og den 5.største i Troms målt i omsetning. Veksten i oppdrettsnæringen de senere år med flere og større fartøyer, stor aktivitet og nybygg innen fiskeri, og en positiv utvikling innen reiseliv/fisketurisme har medført at alt havneareal på Engenes er lagt beslag på av eksisterende virksomheter. Flere båter hjemmehørende i kommunen kan ikke anløpe havna på grunn av dybdeforhold og plassmangel.
   vii. Havneforholdene er en kritisk faktor for en videre utvikling innen de nevnte næringene. En utbedring av havnen vil medføre en videre utvikling innen næringene og gi plass for nye aktører.
   viii. Både sjømatnæringen og reiselivsnæringen har nasjonal vekst, og det er uttalte politiske målsetninger om ytterligere kraftig vekst fram mot 2050. Uten denne satsingen vil Ibestad kommune framover vanskelig kunne bidra til denne veksten.

c. **Eventuelle overskridelser i prosjektene dekkes av partene som forskutterer, og skal ikke refunderes av staten, med mindre overskridelsen kommer som nye krav fra staten.**
   i. Utbyggingen er kostnadsberegnet til 101 mill NOK i NTP.
   ii. Kostnadsberegning av havnen er utført av kystverket.
   iii. Næringslivet i Ibestad kommune er en vesentlig aktør i dette prosjektet. Næringslivet sammen med kommunen, stiller økonomiske garantier for dekning av renteutgifter og eventuelle økonomiske overskridelser av prosjektet ut over statlige beslutninger.

d. **Trygg innseiling og nødvendig seilingsdybde i havneområdet tillegges ekstra vekt ved vurderingen av søknadene.**
   i. Engenes havn har en svært trang innseiling. Havnearealet er fullt ut utnyttet og innseilingen blir ekstra utfordrende da gjestekai for mindre båter er etablert ytterst i havna. Engenes havn har ikke tilfredsstillende havneforhold for større fartøyer. Seilingsdybden er 4 meter, og i indre havneområde kun 2 meter. Dette gir ikke nødvendig dybde for moderne fiskeri og oppdrettsfartøyer. I tillegg vil anløp av større brønnbåter/ spesialskip for transport av fisk og fiskeprodukter til markedene stille større krav til dybde og manøvreringsarea i havnen. Ideelt sett bør seilingsdybden være 6-8 meter innenfor nytt areal.
   ii. Eksempler for hva dette i dag innebærer for næringslivet:
      1. Fiskeri:
         Arvesen AS sitt kystnotfartøy «Nordhavet» (under bygging) kan ikke benytte eksisterende kai på Engenes, da denne båten stikker 6,2m.
      2. Oppdrett:
         Brønnbåtene «Gratanger» og «Lifjell» kan ikke benytte eksisterende havn på Engenes da havna er for grunn.
      3. Barents maritime har sitt hovedkontor i Harstad, og 5 brønnbåter som drifter langs hele kysten. Disse har ønske om å etablere seg på Engenes med hjemmehavn for sine fartøyer om areal og dybdeforhold forbedres. Havnen er i dag for grunn for disse båtene.
      4. Dagens båter:
         Ved flere tilfeller har man opplevd at båter som ligger ved kai står på grunn ved fjære sjø.

Følgende forhold skal alltid vurderes:

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

En utbygging vil bli gjennomført av kystverket som eier av havna. Det kan derfor forventes at eventuelle forurensede masser og andre miljømessige forhold i havna vil ivaretas på en forskriftsmessig måte som en del av prosjektet.

Personell

Prosjektet gir økt potensiale for vekst i antall arbeidsplasser på Engenes. For øvrig Ingen konsekvenser

Økonomi

Ibestad kommune må påregne å betale renteutgifter for prosjektkostnadene fram til prosjektet kapitaliseres av staten i perioden 2024-2029. Andre kapitalutgifter er ikke forventet.

Eventuelle overskridelse skal i utgangspunktet dekkes av kommunen.

Kostnadsberegningen fra Kystverket er beregnet med ca 25% nøyaktighet, og kostnadsberegnet ut fra 2015-kroner. Den endelige kostnadsberegning er ikke klar før prosjektet har vært på anbud og en entreprenør er antatt. Det er derfor fortsatt svært uklart hva som blir den endelige kostnadsvurderingen, og hva som skal vurderes som overskridelser.

Ibestad kommune må forhandle fram en økonomisk avtale som gir forutsigbarhet innen alle de økonomiske forhold. Denne avtalen skal legges fram for politisk beslutning i Ibestad.

Rådmannens konklusjon
Rådmannen mener at Engenes havn er av stor betydning for dagens næringsliv innen sjømat og reiseliv. En utbygging av havna er nødvendig som tilrettelegging for framtidig vekst og ekspansjon innen næringene.
Utbyggingen vil også kunne bidra til økt virksomhet innen entreprenørnæringen i byggeperioden, samt at et økt havneareal på Engenes også skaper potensial for annen sjø-nær næringsutvikling.
På den annen side vil Ibestad kommune pådra seg store renteutgifter i prosjektperioden, som må dekkes inn i budsjettet.

Sammendrag / Risikovurdering
Risiko ved ikke å forskuttere:

- Dagens havneforhold begrenser drift og utvikling av eksisterende næringer på Engenes.
- Næringsutvikling / ny virksomhet som ønskes lokalisert til Engenes etableres andre steder innen utbyggingen gjennomføres
- Utbyggingen kan bli ytterligere forskjøvet til etter 2029, eller ikke bli realisert..

Gevinster ved ikke å forskuttere:

- Ingen økonomisk risiko

Risiko ved å forskuttere:

- Økonomiske overskridelser kan komme. Overskridelser som følge av ekstra tiltak for å dekke ikke prosjekterte kommunale eller næringsbehov må dekkes av kommunen og næringslivet i Ibestad kommune.
- Renteutgifter av totalprosjektet må dekkes fram til prosjektet kapitaliseres av staten.

Gevinster ved å forskuttere:

- Sikrer at utbyggingen gjennomføres
- Sikring av rammevilkår for eksisterende næringer i området
- Skaper gode rammebetingelser for ekspansjon innen eksisterende virksomheter som fiskeri, oppdrett og reiseliv.
- Skaper potensiale for etablering av nye sjø-nære virksomheter på Engenes

Forutsetninger:

- Reguleringsarbeid for etablering av steinbrudd på Engenes må igangsettes. Dette er en forutsetning for at arbeidet kan planlegges.
- Avklare hva staten betrakter som overskridelser, og hva kommunen må påregne å dekke av dette.
- Staten innvilger forskuttering, og Ibestad kommune inngår avtale med staten inneholdende alle forhold av relevans, med spesielt vekt på økonomi.
- Avtaler med næringslivet angående kostnadsfordeling inngås.

Rådmannen anbefaler formannskapet/kommunestyret å vedta en prinsipiell beslutning om forskuttering av Engenes havn.
Når forutsetninger og økonomiske beregninger for prosjektet er klarlagt vil ny

innstilling til vedtak framlegges før endelige kontrakter eller avtaler med stat og næringsliv inngås.

Vedlegg til sak

UA Engenes
fiskerihavn 25.11.201

SAK 4/18- VI

KYSTVERKET

Forprosjekt

Engenes fiskerihavn - molo og utdyping

Kostnadsoverslag etter Anslagmetoden.

Kontrollnivå: Prosjektets Anslag

25. november 2015

Kontrollnivå: Prosjektets Anslag

Revisjonsdato: (Ikke revidert)

Rapportdato: 25. november 2015

Fylke: Troms

Kommuner: Ibestad

Plannivå: Forprosjekt

Krav til nøyaktighet: 25,0%

Prosjektleder: Arnt Edmund Ofstad

Prosessleder: Jan Arild Jensen

Godkjennelser

	Dato	**Signatur**
Prosessleder		
Prosjektleder		
Avdelingsleder		
Regiondirektør		

Forord

Kystverket har gjennomført usikkerhetsanalyse for tiltaket Engenes havn, Ibestad kommune, Troms fylke. Analysen ble gjennomført ved hjelp av Statens vegvesens verktøy for usikkerhetsanalyse - Anslag 4.0. Prosjektet var på det tidspunkt når analysen ble gjennomført i forprosjektfase.

Usikkerhetsanalysen baserer seg på underlagsinformasjon og opplysninger gitt under analysen av forprosjektets prosjektleder.

Innholdsfortegnelse

1 Prosjektinformasjon 6

1.1 Prosjektbeskrivelse 6

1.2 Hovedmengder 6

1.3 Oversiktskart 8

2 Anslagprosessen 9

2.1 Metode og gjennomføring 9

2.2 Målsetting 9

2.3 Anslag-deltakere 9

2.4 Referanseprosjekter 9

3 Prosjektgjennomgang 10

3.1 Forutsetninger 10

3.2 Interessenter 10

3.3 Ambisjonsnivå 13

3.4 Kompleksitetsfaktorer 14

3.5 Modenhetsvurdering 14

3.6 I / Y påvirkninger 15

3.7 Vurdere usikkerhet 16

3.8 Vurdere hendelser 16

4 Kalkulasjon 17

4.1 Kalkylestruktur 17

4.2 Kalkyletabell 18

5 Resultat 21

5.1 Kalkyleresultat 21

5.2 S-kurve 22

5.3 Usikkerhetsprofilet 23

5.4 Tornadodiagram 24

5.5 Prosesslederens kommentarer 24
5.6 Konklusjon 25
6 Bilag 26
6.1 Kalkyleposter 26
6.2 Beregningsparametere 41

1 Prosjektinformasjon

1.1 Prosjektbeskrivelse

Tiltaket omfatter følgende:

Utdypning og skjerming av Engenes havn:
- Utdyping av havna til plandybde -7,0 m LAT
- Utdyping av indre deler til plandybde -5,0 m, -6,0 m og -4,0 m LAT
- Etablering av 200 m lang ny hovedmolo
- Etablering av 80 m lang sekundærmolo mot øst

Engenes er en liten bygd i Ibestad kommune, med ca. 50 innbyggere. Engenes ligger helt nord i Ibestad kommune ut mot og i Vågsfjorden. Engenes er et aktivt næringsområde tuftet på maritime næringer som tradisjonelt fiskeri, fiskemottak, havbruk og i den senere tid turisme. Det er under oppbygging nye aktiviteter som f.eks. visningssenter for laks. Stedet blir anløpt av hurtigbåt fra Harstad og fra Tromsø.

Bedre havneforhold vil kunne medføre ekspansjon i flåten med lave kostnader, gi større sikkerhet og bedre trivsel blant fiskerne. Tiltaket vil kunne gi økt verdiskaping i fiskeindustrien ved at en sikrer råstofftilgangen.

1.2 Hovedmengder

Element		Mengde	Enhet
Hovedmolo	Totalt	194 000	am3
Underfylling	Herav 37.000 m3 i renne og 5.000 am3 gjenbruk fra havn.	144 000	am3
Kjernemasse	Herav antatt 10.000 m3 gjenbruk fra gammel molo.	34 300	am3
Filtermasse		4 200	am3
Blokk	Herav antatt 3.000 m3 gjenbruk fra gammel molo.	11 500	am3
Plastring hovedmolo		7 500	m2

Element		Mengde	Enhet
Sekundærmolo	Totalt	1 800	am3
Kjernemasse		400	am3
Filtermasse		400	am3
Blokk		1 000	am3
Plastring sekundærmolo		700	m2
Utdyping	Totalt	135 000	tm3
Løsmasser		118 000	tm3
Fjell		4 000	tm3
Eksisterende molo (riving)		13 000	tm3
Flåspregning		4 000	m2

1.3 Oversiktskart

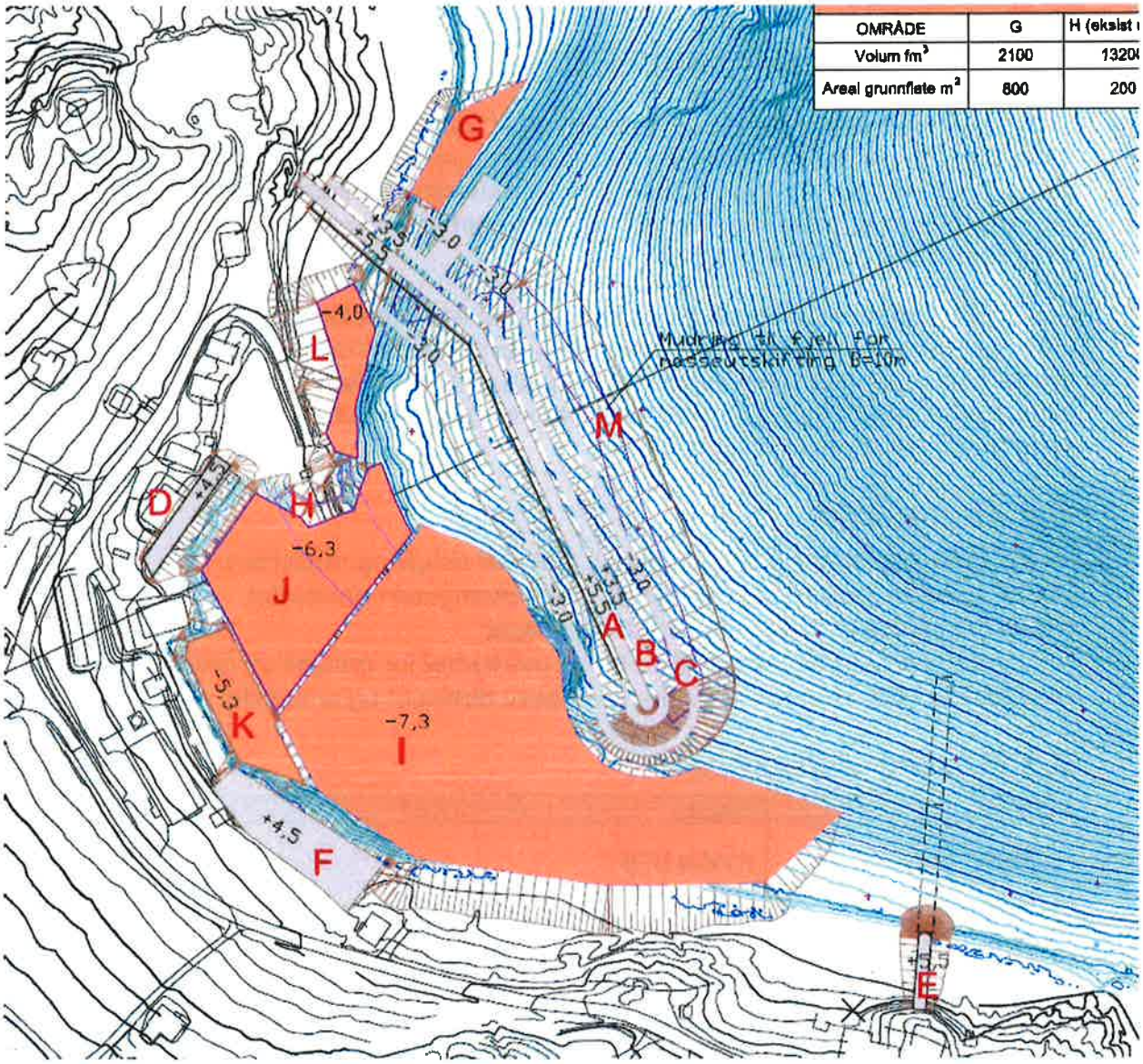

2 Anslagprosessen

2.1 Metode og gjennomføring

Statens Vegvesen har utarbeidet dataverktøyet "Anslag 4.0" som brukes i usikkerhetsanalyser for å estimere kostnader i prosjekter. Anslagsmetoden er bygd på en suksessiv kalkulasjon. Metoden skal gi et kvalitetssikret kostnadsoverslag som skal forelegges beslutningstakere, og det er grunnlaget for videre finansiering, prosjektstyring og usikkerhetshåndtering i prosjektet.

Anslagsmetoden er basert på gruppearbeid som er en effektiv arbeidsmetode for å finne løsninger på sammensatte problemstillinger. Gruppearbeidet skal veiledes av en prosessleder som må være sertifisert. Ressursgruppens størrelse og sammensetning vurderes fra gang til gang og skal være en bredt sammensatt gruppe med hensyn til bakgrunn, kompetanse, alder og kjønn.

2.2 Målsetting

- Sikre at forutsetningene som legges til grunn er riktige og realistiske
- Identifisere de mest usikre faktorene og påvirkningene i prosjektet
- Sette tall på usikkerhetene kostnadsoverslaget
- Finne det realistiske kostnadsnivået med usikkerhet for prosjektet, inkludert alle tiltak
- Identifisere tiltak som kan forbedre kostnadsoverslaget og prosjektet

2.3 Anslag-deltakere

Navn	Firma	Mobil	Rolle i anslag
Dehlin, Asjørm	KYV-N UTB		Prisgiver
Jenssen, Jan Arild	KYV-N UTB		Prosessleder
Ofstad, Arnt Edmund	KYV-TF PF		Prosjektleder
Prytz, Esben	KYV-N UTB		Datastøtte
Sivertsen, Tone	KYV-N UTB		Prisgiver
Windstad, Victoria	KYV-N UTB		Prisgiver

2.4 Referanseprosjekter

Prisgiverne benyttet Kystverkets prisbank hvor følgende prosjekter lå inne: Svelgen, Husøy, Berlevåg, Vannvåg, Polarbase, Salthella Austevold, Innseiling Ålesund, Træna og Myre.

Prosjekter det bel spesielt referert til:
- Svelgen
- Salthella Austevold
- Myre

3 Prosjektgjennomgang

3.1 Forutsetninger

•Prisnivå: 2015
•Plannivå: Forprosjekt
•Nøyaktighetskrav: 20%
•Kalkylemessig plassering og behandling av:
o MVA er tatt med som egen post på utdyping, molo, deponi og steinbrudd. For byggherrekostnader er MVA medtatt i prisene der dette er aktuelt.
o Entreprenørens rigg og drift er tatt med som egen post under utdyping, molo, deponi og steinbrudd.
o Prosjekterings- og undersøkelseskostnader finansieres utenom prosjektets tilskudd
•Byggherre: Kystverket
•Finansieringsform: Statlig bevilgning
•Utlysning/konkurranseform: Offentlig utlysning
•Antatt byggestart:ukjent
•Forventet anleggsperiode: ca. 1 år
•Viktige tekniske forutsetninger:
- Ny molo kan bygges før riving av eksisterende molo og hurtigbåtkai.

- Forurensede masser plasseres i strandkantdeponi.

- Sprengningsmasse fra utdyping benyttes til underfylling i molo.

- Løse masser er gravbare uten spesielle metoder.

- Pris for gjenbruk av masser fra gammel molo (blokk, filter- og kjernemasse) i ny molo er anslått lik uthenting av samme type masser fra lokalt steinbrudd.

- Lokalt steinbrudd reguleres og kan benyttes.

- Kommunen tar kostnaden med flytting av flytekai under anleggsarbeidet.

3.2 Interessenter

Interessent	Ibestad kommune
Påvirkningskraft	Høy
Interesse	Høy
Interessent	Straumen fiskarlaget
Påvirkningskraft	Høy
Interesse	Høy

Interessent	Fiskebåtredere
Påvirkningskraft	Middels
Interesse	Høy
Interessent	Fiskebruk
Påvirkningskraft	Middels
Interesse	Høy
Interessent	Fylkesmannen i Troms
Påvirkningskraft	Høy
Interesse	Lav
Interessent	Troms fylkeskommune
Påvirkningskraft	Høy
Interesse	Middels
Interessent	Midnattsol kro (overnatting og turistfiske)
Påvirkningskraft	Lav
Interesse	Middels
Interessent	Andørja adventure (rorbu og opplevelsesreiser)
Påvirkningskraft	Middels
Interesse	Høy
Interessent	Kleiva fiskefarm
Påvirkningskraft	Middels
Interesse	Høy
Interessent	Kaieiere
Påvirkningskraft	Middels
Interesse	Høy

Interessent	Grunneiere
Påvirkningskraft	Høy
Interesse	Høy
Interessent	Ytre Andørja grendelag
Påvirkningskraft	Lav
Interesse	Høy
Interessent	Hurtigbåt
Påvirkningskraft	Høy
Interesse	Høy
Interessent	Sametinget
Påvirkningskraft	Høy
Interesse	Lav
Interessent	Tromsø museum
Påvirkningskraft	Høy
Interesse	Lav
Interessent	Småbåteiere
Påvirkningskraft	Lav
Interesse	Høy
Interessent	Fremmedflåten
Påvirkningskraft	Lav
Interesse	Middels
Interessent	Kabel- / ledningseiere
Påvirkningskraft	Middels
Interesse	Middels

Interessent	Engenes gård
Påvirkningskraft	Lav
Interesse	Høy
Interessent	Kraftlag (høyspentledning i steinbrudd)
Påvirkningskraft	Lav
Interesse	Høy
Interessent	Vegvesenet
Påvirkningskraft	Lav
Interesse	Middels
Interessent	Forsvaret
Påvirkningskraft	Lav
Interesse	Lav
Interessent	Miljøvernorganisasjoner
Påvirkningskraft	Lav
Interesse	Lav

3.3 Ambisjonsnivå

Ambisjonsfaktor	Nivå
1 - Framkommelighet	Middels
2 - Sikkerhet	Middels
3 - Næring	Høy
4 - Miljø	Middels
5 - Teknisk/funksjonell	Middels
6 - Estetikk	Middels
7 - Styringsmessig	Middels

3.4 Kompleksitetsfaktorer

Kompleksitetsfaktor	Vurdering
1 - Arbeidsdybde	Høy
2 - Steinbrudd	Middels
3 - Grunnforhold	Høy
4 - Masseflytting	Middels
5 - Adkomst/tilgjengelighet	Lav
6 - Sjøtrafikk	Middels
7 - Naturgitte forhold	Middels
8 - Interessenter	Middels
9 - Krav til miljø	Middels
10 - Omgivelser	Høy
11 - Teknisk kompleksitet	Lav

3.5 Modenhetsvurdering

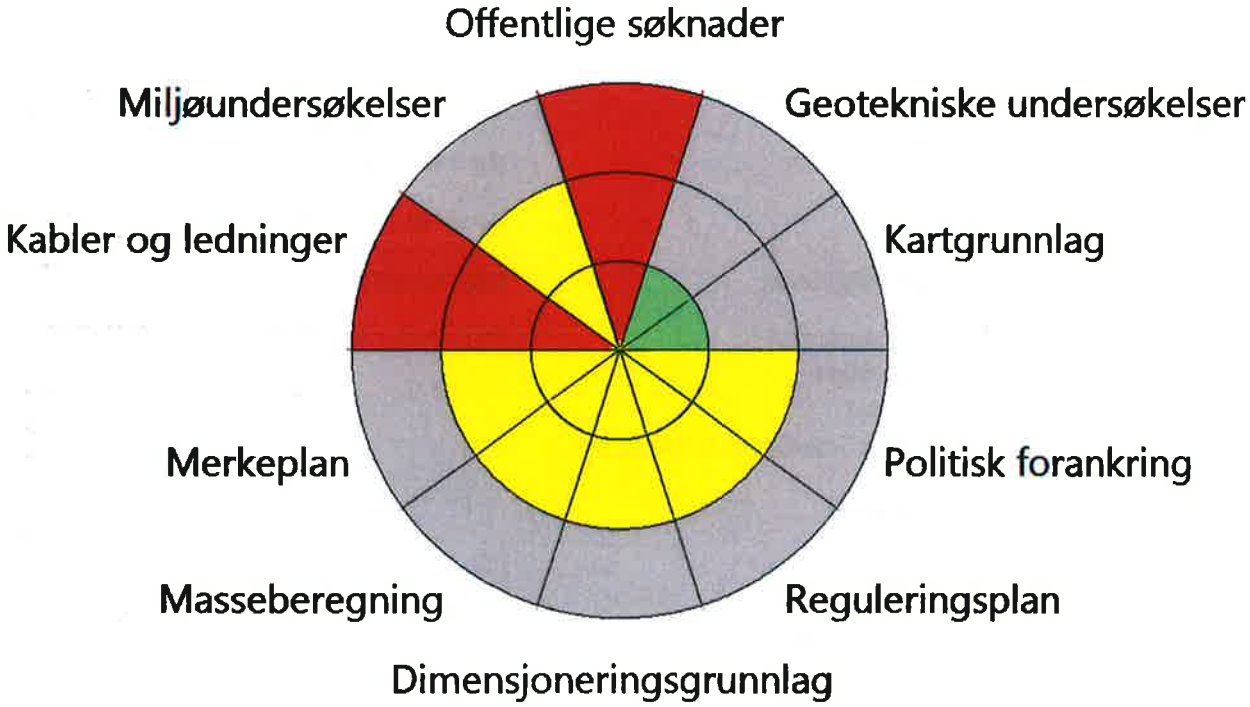

Geotekniske undersøkelser: De fysiske undersøkelsene er gjennomført. Prosjektering ut fra dagens kunnskap om plassering er gjennomført. Geoteknisk detaljprosjektering gjenstår.

Kartgrunnlag: Høyoppløselige oppmålinger utført av Kartverket i 2013.

Politisk forankring: Sterkt politisk forankret lokalt. Ligger som uprioritert i 2. planperiode i

dagens NTP.

Reguleringsplan: Reguleringsplan utarbeidet og ute til høring. Kystsoneplan vedtatt.

Dimensjoneringsgrunnlag: Dimensjonerende fartøy er satt og brukt i dimensjonering. Men pga. tekniske utfordringer er det foretatt kompromiss mot Farledsnormal og Molohåndbok mtp. vendesirkel i havn og bredde for innseiling. Detaljprosjektering av molo er ikke ferdig.

Massebergning: Molo: Kun totale volumer av er beregnet. Andel filter/kjerne/blokk er ikke beregnet. Mudring: Totale volum er beregnet, men fordeling av løsmasse/fjell er anslått.

Merkeplan: Merkeplanarbeid startet, men ikke godkjent.

Kabler og ledninger: Kun sjøkart undersøkt. Ingen videre undersøkelser utført.

Miljøundersøkelser: Utført, men bør tas flere prøver for å avgrense forurenset område.

Offentlige søknader: Utføres i senere fase.

3.6 I / Y påvirkninger

Brainstorming	Gruppe
Spredning av finstoff til akvakultur	Feil prosjektering / utførelse
Utglidning strandsone	
Grunnbrudd molo	
Rystelsesskader	
Få/mange tilbydeler	Markedssituasjon
Ekstremvær	Naturgitte forhold (vind ol)
Lovendringer ifm. mudring/dumping	Nye lover/forskrifter
Begrensninger pga rystelseskrav	Planlegging, prosjektering
Dårlig steinkvalitet i steinbrudd	
Feilprosjektering geoteknisk	
Ikke tillatelse til deponering i sjødeponi; dybde og fare for spredning	
Vegrestriksjoner til steinbrudd	
Funn av ukjente kabler og ledninger	Plunder og heft
Havari på utstyr	
Trafikkavvikling (spesielt hurtigbåt)	
Erfaringsnivå hos entreprenør	Prosjektorganisasjon
Uegnet utstyr hos entreprenør	
Funn av kulturminner	Teknisk hendelse
Funn av sprenglegemer	
Konkurs	
Streik	
Alvorlig personellskade	Ulykke
Kollisjon	

3.7 Vurdere usikkerhet

Gruppering	Stikkord/momenter	Evaluering	Postkode
Markedssituasjon	Få/mange tilbydeler	0	U1
Nye lover/forskrifter	Lovendringer ifm. mudring/dumping	0	U2
Planlegging, prosjektering	Begrensninger pga rystelseskrav Dårlig steinkvalitet i steinbrudd Feilprosjektering geoteknisk Ikke tillatelse til deponering i sjødeponi; dybde og fare for spredning Vegrestriksjoner til steinbrudd	0	U3
Plunder og heft	Funn av ukjente kabler og ledninger Havari på utstyr Trafikkavvikling (spesielt hurtigbåt)	0	U4
Prosjektorganisasjon	Erfaringsnivå hos entreprenør Uegnet utstyr hos entreprenør	0	U5

3.8 Vurdere hendelser

Gruppering	Stikkord/momenter	Evaluering	Postkode
Feil prosjektering / utførelse	Spredning av finstoff til akvakultur Utglidning strandsone Grunnbrudd molo Rystelsesskader		X1
Naturgitte forhold (vind ol)	Ekstremvær		X2
Teknisk hendelse	Funn av kulturminner Funn av sprenglegemer Konkurs Streik		X3
Ulykke	Alvorlig personellskade Kollisjon		X4

4 Kalkulasjon

4.1 Kalkylestruktur

4.2 Kalkyletabell

Alle beløp er i 1000 kr.

Post	Navn	Type	Lav	Sanns.	Høy	Forv. kost	Std. avvik
A	**Utdyping**	**Sum**				**28 779**	**3 822**
A1	Håndtering av avløpsledninger	RS	0,001	500	2 000	913	814
A2.1	Rene masser	Enh.pris	0,085	0,110	0,135	8 807	1 781
		m3	70 000	80 000	90 000		
A2.2	Forurensede masser	Enh.pris	0,120	0,150	0,250	210	196
		m3	1,000	800,000	2 500,000		
A2.3	Uttrauing renne molo	Enh.pris	0,120	0,150	0,200	6 249	1 398
		m3	35 000	37 200	45 000		
A3	Fjell	Enh.pris	0,350	0,380	0,450	1 589	350
		m3	3 000	4 000	5 000		
A4	Flåspregning	Enh.pris	0,180	0,250	0,300	412	165
		m2	1 000	1 500	2 500		
A5	Erosjonssikring av strandsone etter mudring	RS	500	1 000	1 500	1 000	388
A6	Rigg og drift	% påslag	15,00	20,00	25,00	3 844	900
A7	MVA	% påslag	25,00	25,00	25,00	5 756	764
B	**Molo**	**Sum**				**39 619**	**4 933**
B1.1	Oppfylling av renne	Enh.pris	0,120	0,155	0,200	6 292	1 388
		m3	35 000	37 200	45 000		
B1.2	Underfylling	Enh.pris	0,085	0,120	0,150	12 038	2 678
		m3	95 000	102 000	110 000		
B1.3	Kjernemasse	Enh.pris	0,085	0,120	0,150	4 026	902
		m3	31 000	34 300	37 000		
B1.4	Filtermasse	Enh.pris	0,105	0,140	0,170	614	127
		m3	4 000	4 200	5 000		
B1.5	Blokk	Enh.pris	0,220	0,250	0,300	1 960	252
		m2	7 200	7 500	8 000		
B1.6	Betongdekke	Enh.pris	0,600	1,0	1,2	916	279

Alle beløp er i 1000 kr.

Post	Navn	Type	Lav	Sanns.	Høy	Forv. kost	Std. avvik
		m2	800,0	1 000,0	1 200,0		
B2.1	Kjernemasse	Enh.pris	0,085	0,120	0,150	47	14
		m3	300,0	400,0	500,0		
B2.2	Filtermasse	Enh.pris	0,105	0,140	0,170	55	15
		m3	300,0	400,0	500,0		
B2.3	Blokk	Enh.pris	0,220	0,250	0,300	181	30
		m2	600,0	700,0	800,0		
B2.4	Betongdekke	Enh.pris	0,600	1,0	1,2	275	81
		m2	250,0	300,0	350,0		
B4	Rigg og drift	% påslag	15,00	20,00	25,00	5 291	1 218
B5	MVA	% påslag	25,00	25,00	25,00	7 924	987
C	**Deponi**	**Sum**				**8 503**	**1 707**
C1	Sjødeponi	Enh.pris	0,030	0,035	0,045	4 436	769
		m3	110 000	117 000	130 000		
C2.1	Spunt og tilrettelegging	RS	0,001	1 000	2 000	1 004	789
C2.2	Håndtering av forurenset masse	Enh.pris	0,080	0,105	0,200	157	153
		m3	1,000	800,000	2 500,000		
C2.3	Tildekking	RS	0,001	100	130	71	53
C3	Rigg og drift	% påslag	15,00	20,00	25,00	1 133	318
C4	MVA	% påslag	25,00	25,00	25,00	1 701	341
D	**Merking**	**Sum**				**919**	**187**
D1	Midlertidig merking	RS	80	100	150	112	28
D2	Permanent merking	RS	600	700	1 050	807	185
E	**Steinbrudd**	**Sum**				**4 490**	**1 174**
E1	Tilrettelegging og avslutning	RS	2 000	3 000	4 000	2 993	776
E2	Rigg og drift	% påslag	15,00	20,00	25,00	598	197
E3	MVA	% påslag	25,00	25,00	25,00	898	235
P	**Byggherrekostnader**	**Sum**				**1 768**	**649**

Alle beløp er i 1000 kr.

Post	Navn	Type	Lav	Sanns.	Høy	Forv. kost	Std. avvik
P1	Byggeledelse	RS	100	150	1 500	689	616
P2	Møter, informasjon og gebyrer	RS	100	150	250	171	60
P3	Konsulenttjenester	RS	500	750	1 000	752	197
P4	Sluttmåling	RS	110	110	220	156	48
U	**Usikkerhetsfaktorer**	**Sum**				**4 138**	**3 638**
U1	Markedssituasjon	Faktor	0,980	1,000	1,050	980	2 254
U2	Nye lover/forskrifter	Faktor	1,000	1,000	1,020	141	151
U3	Planlegging, prosjektering	Faktor	0,990	1,000	1,050	1 372	2 102
U4	Plunder og heft	Faktor	1,000	1,020	1,050	1 991	1 638
U5	Prosjektorganisasjon	Faktor	0,980	1,000	1,010	-347	1 000
X	**Hendelser**	**Sum**				**224**	**1 439**
X1	Feil prosjektering / utførelse	RS	100	5 000	15 000	102	1 142
		% sanns	0,100	1,000	3,000		
X2	Naturgitte forhold (vind ol)	RS	10	50	100	1,2	9,5
		% sanns	0,100	2,000	5,000		
X3	Teknisk hendelse	RS	10	1 000	10 000	81	824
		% sanns	1,000	2,000	3,000		
X4	Ulykke	RS	1 000	2 000	3 000	40	305
		% sanns	1,000	2,000	3,000		
	Totalsum:					**88 439**	**7 943**

5 Resultat

5.1 Kalkyleresultat

Overslag		
Prisnivå	2015	
Krav til nøyaktighet	25,0	%
P50 kostnad	**88,13**	**mill. kr.**
P70 kostnad	92,27	mill. kr.
Forventet kostnad	88,44	mill. kr.
Standardavvik	7,94	mill. kr.
Relativt standardavvik	9,0	%
Det er 99% sannsynlighet for at kalkylen ligger mellom		
Nedre verdi	66,10	mill. kr.
Øvre verdi	110,16	mill. kr.

Hovedposter			
Utdyping	33 % av total	28,78	mill. kr.
Molo	45 % av total	39,62	mill. kr.
Deponi	9,6 % av total	8,50	mill. kr.
Merking	1,0 % av total	0,92	mill. kr.
Steinbrudd	5,1 % av total	4,49	mill. kr.
Byggherrekostnader	2,0 % av total	1,77	mill. kr.
Usikkerhetsfaktorer	4,7 % av total	4,14	mill. kr.
Hendelser	0,3 % av total	0,22	mill. kr.

5.2 S-kurve

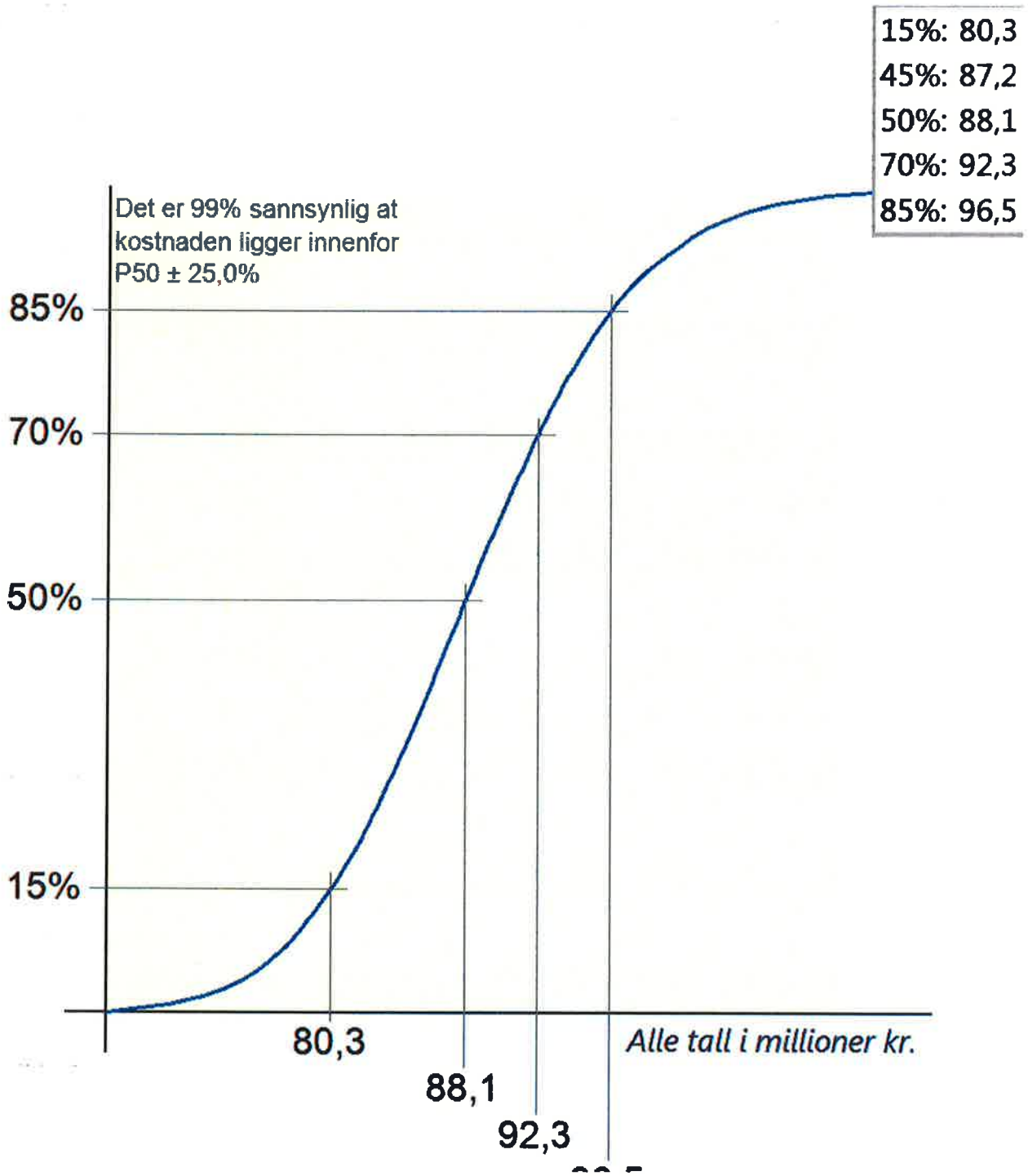
15%: 80,3
45%: 87,2
50%: 88,1
70%: 92,3
85%: 96,5
Det er 99% sannsynlig at kostnaden ligger innenfor P50 ± 25,0%
85%
70%
50%
15%
80,3
88,1
92,3
Alle tall i millioner kr.

5.3 Usikkerhetsprofilet

De 10 største bidragsyterne til prosjektets usikkerhet

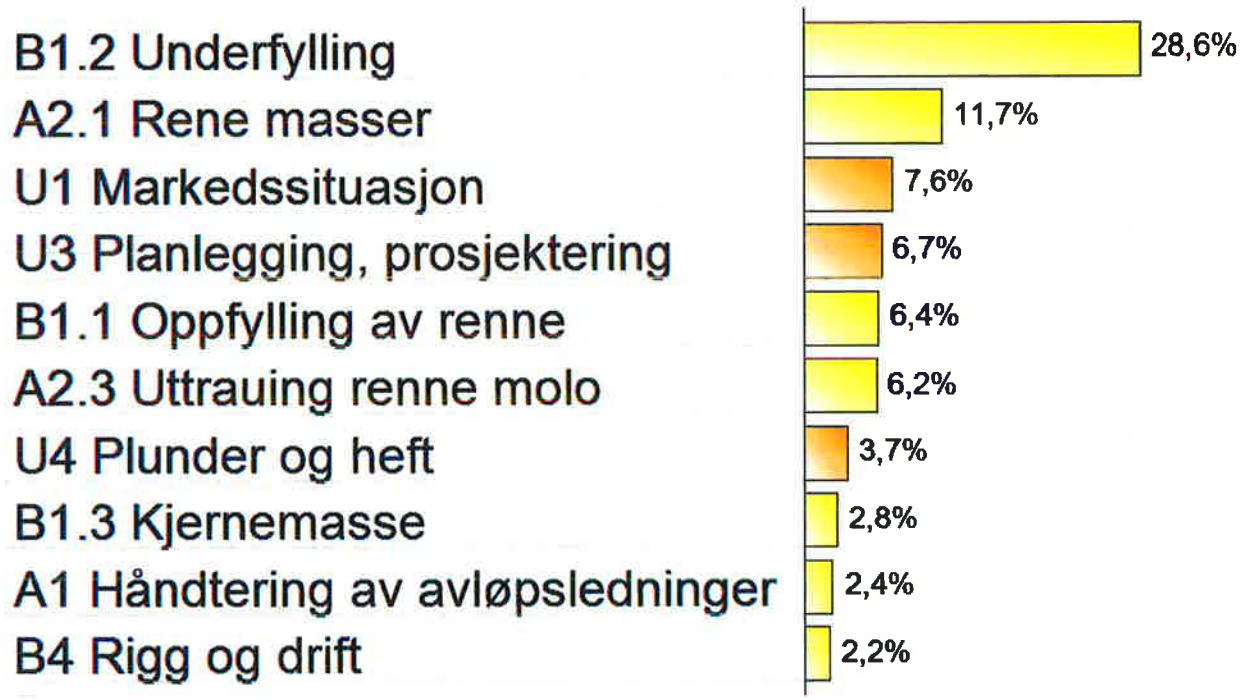

Prosentsatsen angir hvor stor del av prosjektets usikkerhet som ville blitt borte dersom angitt post ikke hadde hatt usikkerhet.

5.4 Tornadodiagram

TORNADODIAGRAM
Standardavvik (mill. kr.)

iser de 10 usikkerhetselementene som har størst innflytelse på resultatet av analysen

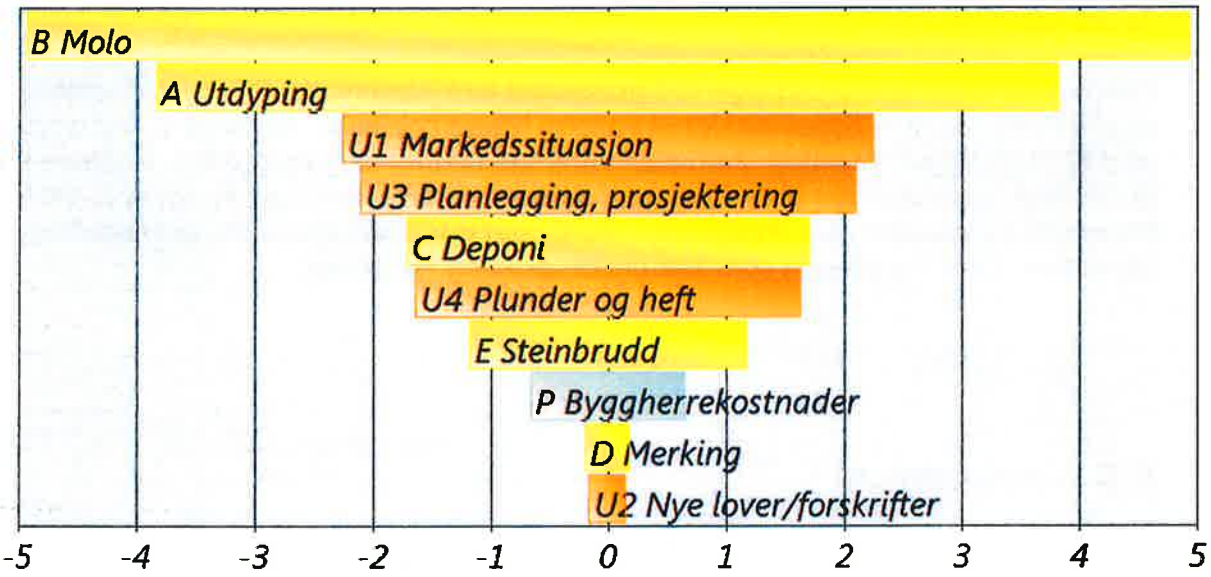

5.5 Prosesslederens kommentarer

En ukjent mengde av usikkerheten i prosjektet er tatt bort fra analysen ved at man har valgt å sette en del tekniske forutsetninger for de prisene som er satt. Dette er med på å redusere usikkerheten i analysen, men det bidrar samtidig til at anslaget er ugyldig dersom ikke samtlige forutsetninger er til stede.

Kommentarer til vurderinger av faktorer og usikkerheter i analysen:

- Kompleksitetsfaktorer - masseflytting: Denne er satt til middels, da det i denne analysen forutsetter at de forurensede massene må deponeres i strandkantdeponi. Ikke som rene masser i sjøbunnsdeponi som miljøteknisk rapport foreslår.

- Kompleksitetsfaktorer - teknisk kompleksitet: Denne er satt til lav i denne analysen, da definisjonen for forhøyet kompleksitet går på antall fagfelt involvert. I Kystverkets prosjekter er det meget sjeldent flere enn 3 fagfelt involvert, ergo ytterst få blir klassifiert høyere enn lav. Dette prosjektet vurderes dog som høy kompleksitet innenfor geoteknikk.

- Avløpsledninger i havneområdet og plan for omlegging av disse er ikke klart definert i forprosjektet. Det er derfor valgt å sette opp dette som en egen post på dette i analysen.

- Ligger noen usikkerheter rundt det lokale steinbruddet som er prosjekert med i forprosjektet. Kvaliteten er ikke sjekket mtp. på blokkstørrelse og utvinningsgrad. Kravene til blokk i molo er dog ikke så høy i dette prosjektet, samt at mengden underfylling er veldig

høy, så selv med mindre god utvinningsgrad i steinbrudd anses dette av prisgiverne som relativt sikkert. Området må dog reguleres, tilrettelegges (bl.a. må en høyspentledning gjennom steinbrudd må omlegges) og avsluttes. Det er satt opp en egen post for dette i analysen.

Andre kommentarer:

Prisgiverne stiller spørsmålstegn ved plassering av sjøbunnsdeponi i kystsoneplanen. Dette er et område som: a) ligger innefor et definert fiskeområde, b): ligger på veldig dypt vann; ca 400 m, c) ligger i et antatt strømsterkt område utenfor Engenesodden. Andelen leire er antatt høyt i området og i et område med dypt vann kombinert med strøm er faren for spredning av partikler høy. Prisgiverne mener det bør undersøkes om det finnes et bedre egnet sjødeponi i nærheten som kan undersøkes og reguleres.

5.6 Konklusjon

Analysen gir P50=88,13 MNOK. Det er 99% sannsynlig at kostnaden ligger innenfor nøyaktighetskravet i forprosjekt som er P50+/- 25%.

Prosjektets største usikkerhet er beregnet til å være underfylling for hovedmolo. Dette er den posten i prosjektet som omfatter størst mengder. 28,6 % av prosjektets totale usikkerhet hadde blitt borte dersom posten ikke hadde hatt usikkerhet. Usikkerheten som denne posten bidrar til skyldes i hovedsak de store mengdene som posten representerer. Omtrent 1/3 av de totale mengdene for prosjektet er underfyllign av hovedmolo. Spranget i prisanslaget er ikke særlig høyere for denne posten enn tilsvarende poster i analysen.

For å redusere usikkerheten i prosjektet anbefales det å fullføre detaljprosjektering av hovedmolo og sekundærmolo, inkludert renne til fjell for stabilisering, for å redusere usikkerhet rundt mengdene. En geoteknisk undersøkelse av kvaliteten i steinbruddet kan redusere usikkerheten rundt prisen.

Videre anbefales det å gjøre en grundigere beregning av fordeling av kjernemasse, filtermasse og blokk i molo, samt fordeling mellom løsmasse og fjell i mudringsområdet.

Analysens forventede kostnad er på 88,44 MNOK. P50 og P70 er på henholdsvis 88,13 MNOK og 92,27 MNOK.

6 Bilag

6.1 Kalkyleposter

A Utdyping

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	28 779 216

A1 Håndtering av avløpsledninger

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Lav pris: Forutsetter at kommunen legger om dette i forkant av oppstart.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Rundsum (kr)	1,000	500 000,000	2 000 000,000	912 295,942
Forventet kostnad denne post				912 913

A2 Løsmasser

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Inkluderer opplasting	
Forventet kostnad denne post	15 265 927

A2.1 Rene masser

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Inkluderer graving og opplasting. Forutsetter at alle løse masser er gravbare. Volum inkluderer ikke fjerning av eksisterende molo. Denne kommer inn under post for molo da massenen blir antatt brukt her.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Mengde (m3)	70 000	80 000	90 000	80 000
Enhetspris (kr)	85,00	110,00	135,00	110,00
Forventet kostnad denne post				8 806 888

A2.2 Forurensede masser

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Priser inkluderer graving og opplasting av masser (ikke transport). Lav pris: Antar at man får tillatelse av Fylkesmannen til å disponere disse massene som rene pga. lavt TBT innhold. Sannsynlig pris: Antar areal 2000 m2 med dybde på 0,4 m. Høy pris: Anslår areal 2500 m2 med 1 m dybde til leire.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m3)	1,000	800,000	2 500,000	1 171,258
Enhetspris (kr)	120,0	150,0	250,0	178,9
Forventet kostnad denne post				210 319

A2.3 Uttrauing renne molo

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Inkluderer posisjonering, graving og opplasting. Antar grabbing. Dypt vann - opp til 26 m dybde.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m3)	35 000	37 200	45 000	39 510
Enhetspris (kr)	120,0	150,0	200,0	158,2
Forventet kostnad denne post				6 248 719

A3 Fjell

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Inkluderer spregning og opplasting				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m3)	3 000	4 000	5 000	4 000
Enhetspris (kr)	350,0	380,0	450,0	396,5
Forventet kostnad denne post				1 588 810

A4 Flåspregning

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Inkluderer spreging og opplasting				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m2)	1 000	1 500	2 500	1 706
Enhetspris (kr)	180,0	250,0	300,0	241,8
Forventet kostnad denne post				411 853

A5 Erosjonssikring av strandsone etter mudring

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Antar areal 5000 m2. Tykkelse: 30-50 cm. -> ca 2500 m3 Pris inkluderer kjøp av masser, transport og utlegging.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	500 000	1 000 000	1 500 000	1 000 000
Forventet kostnad denne post				1 000 329

A6 Rigg og drift

Beskrivelse/forutsetninger	Påslag			
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Påslag (%)	15,00	20,00	25,00	20,00
Forventet kostnad denne post				3 843 541

A7 MVA

Beskrivelse/forutsetninger	Mva			
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Påslag (%)	25,00	25,00	25,00	25,00
Forventet kostnad denne post				5 755 843

B Molo

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	39 618 833

B1 Hovedmolo

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	25 846 130

B1.1 Oppfylling av renne

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Pris inkluderer sprenging, transportering og utlegging.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Mengde (m3)	35 000	37 200	45 000	39 510
Enhetspris (kr)	120,0	155,0	200,0	159,1
Forventet kostnad denne post				6 292 217

B1.2 Underfylling

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Sannsynlig mengde = Total masse underfylling (144.000 m3) - antatt gjenbruk fra utdyping havn (5000 m3) - utfylling av renne (37.000 m3) = 102.000 m3. Pris inlkluderer spregning, transport og utlegging.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Mengde (m3)	95 000	102 000	110 000	102 412
Enhetspris (kr)	85,00	120,00	150,00	117,94
Forventet kostnad denne post				12 037 921

B1.3 Kjernemasse

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Antatt 10.000 m3 gjenbruk fra havn gammel molo.Pris fra uthenting av gammel molo anlsås som lik henting i brudd. Pris inkluderer sprenging, transport og utlegging.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m3)	31 000	34 300	37 000	34 053
Enhetspris (kr)	85,00	120,00	150,00	117,94
Forventet kostnad denne post				4 025 599

B1.4 Filtermasse

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Pris inkluderer sprenging, transport og utlegging.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m3)	4 000	4 200	5 000	4 448
Enhetspris (kr)	105,0	140,0	170,0	137,9
Forventet kostnad denne post				614 063

B1.5 Blokk

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Antatt ca 3.000 m3 gjenbruk fra havn gammel molo.Pris fra uthenting av gammel molo anlsås som lik henting i brudd. Pris inkluderer sprenging, transport og utlegging/plastring. Både innsiden og utsiden av molo.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m2)	7 200	7 500	8 000	7 582
Enhetspris (kr)	220,0	250,0	300,0	258,2
Forventet kostnad denne post				1 960 439

B1.6 Betongdekke

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Inkluderer kjøp, transport og utlegging av avrettingspukk og betongdekke.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Mengde (m2)	800,0	1 000,0	1 200,0	1 000,0
Enhetspris (kr)	600,0	1 000,0	1 200,0	917,6
Forventet kostnad denne post				915 891

B2 Sekundærmolo

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	558 342

B2.1 Kjernemasse

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Pris inkluderer sprenging, transport og utlegging.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Mengde (m3)	300,0	400,0	500,0	400,0
Enhetspris (kr)	85,00	120,00	150,00	117,94
Forventet kostnad denne post				47 189

B2.2 Filtermasse

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Pris inkluderer sprenging, transport og utlegging.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Mengde (m3)	300,0	400,0	500,0	400,0
Enhetspris (kr)	105,0	140,0	170,0	137,9
Forventet kostnad denne post				55 212

B2.3 Blokk

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Pris inkluderer sprenging, transport og utlegging/plastring. Både innsiden og utsiden av molo.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m2)	600,0	700,0	800,0	700,0
Enhetspris (kr)	220,0	250,0	300,0	258,2
Forventet kostnad denne post				180 506

B2.4 Betongdekke

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Inkluderer kjøp, transport og utlegging av avrettingspukk og betongdekke.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m2)	250,0	300,0	350,0	300,0
Enhetspris (kr)	600,0	1 000,0	1 200,0	917,6
Forventet kostnad denne post				275 436

B4 Rigg og drift

Beskrivelse/forutsetninger	Påslag			
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Påslag (%)	15,00	20,00	25,00	20,00
Forventet kostnad denne post				5 290 593

B5 MVA

Beskrivelse/forutsetninger	Mva			
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Påslag (%)	25,00	25,00	25,00	25,00
Forventet kostnad denne post				7 923 767

C Deponi

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	8 503 027

C1 Sjødeponi

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Transport og dumping				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Mengde (m3)	110 000	117 000	130 000	119 472
Enhetspris (kr)	30,00	35,00	45,00	37,06
Forventet kostnad denne post				4 436 448

C2 Strandkantdeponi

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	1 232 649

C2.1 Spunt og tilrettelegging

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Lav pris: Forutsetter at forurensede masser kan disponeres fritt og at det dermed ikke er behov for spunt.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	1,000	1 000 000,000	2 000 000,000	998 236,798
Forventet kostnad denne post				1 004 433

C2.2 Håndtering av forurenset masse

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Inkluderer transport fra lekter til utlagt i strandkantdeponi.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Mengde (m3)	1,000	800,000	2 500,000	1 171,258
Enhetspris (kr)	80,00	105,00	200,00	133,87
Forventet kostnad denne post				156 956

C2.3 Tildekking

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Inkluderer sprenging, transport og utlegging i strandkantdeponi.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Rundsum (kr)	1,000	100 000,000	130 000,000	71 133,559
Forventet kostnad denne post				71 261

C3 Rigg og drift

Beskrivelse/forutsetninger	Påslag			
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Påslag (%)	15,00	20,00	25,00	20,00
Forventet kostnad denne post				1 133 324

C4 MVA

Beskrivelse/forutsetninger	Mva			
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Påslag (%)	25,00	25,00	25,00	25,00
Forventet kostnad denne post				1 700 606

D Merking

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	919 063

D1 Midlertidig merking

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
2 flytebøyer				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	80 000	100 000	150 000	112 365
Forventet kostnad denne post				112 375

D2 Permanent merking

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Lav og Sannsynlig pris: 2 LA-IB (350.000 kr pr stk) Høy pris: Inkluderer HIB på fastlandside ved innseiling molo (350.000 kr ekstra).				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	600 000	700 000	1 050 000	803 107
Forventet kostnad denne post				806 687

E Steinbrudd

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	4 489 587

E1 Tilrettelegging og avslutning

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Tilrettelegging av steinbrudd; vei til steinbrudd, anleggskai, rydding av skog, rensking av vegatasjonsdekke, flytting av høyspentledning og sortering av trevirke, Avslutning; opprydding og tilbakestilling av steinbrudd.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	2 000 000	3 000 000	4 000 000	3 000 000
Forventet kostnad denne post				2 993 356

E2 Rigg og drift

Beskrivelse/forutsetninger	Påslag			
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Påslag (%)	15,00	20,00	25,00	20,00
Forventet kostnad denne post				598 313

E3 MVA

Beskrivelse/forutsetninger	Mva			
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Påslag (%)	25,00	25,00	25,00	25,00
Forventet kostnad denne post				897 918

P Byggherrekostnader

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	1 767 806

P1 Byggeledelse

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Lav og sannsynlig pris firutsetter intern byggeledelse. Høy pris forutsetter ekstern byggeledelse.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	100 000	150 000	1 500 000	688 242
Forventet kostnad denne post				688 544

P2 Møter, informasjon og gebyrer

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	100 000	150 000	250 000	170 601
Forventet kostnad denne post				171 384

P3 Konsulenttjenester

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Forutsetter at geotekniske prosjektering og avgrensing miljørpøver utføres før oppstartsbevilgning.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	500 000	750 000	1 000 000	750 000
Forventet kostnad denne post				752 280

P4 Sluttmåling

Beskrivelse/forutsetninger	Spesifisert			
Lav og sannsynlig pris forutsetter 1 dag sluttmåling. Høy pris forutsetter 2 dager sluttmåling.				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	110 000	110 000	220 000	155 598
Forventet kostnad denne post				155 598

U Usikkerhetsfaktorer

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	4 137 595

U1 Markedssituasjon

Beskrivelse/forutsetninger	Usikkerhetsfaktor			
Få/mange tilbydeler				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Faktor	0,980	1,000	1,050	1,012
Forventet kostnad denne post				979 897

U2 Nye lover/forskrifter

Beskrivelse/forutsetninger	Usikkerhetsfaktor			
Lovendringer ifm. mudring/dumping				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Faktor	1,000	1,000	1,020	1,008
Forventet kostnad denne post				141 110

U3 Planlegging, prosjektering

Beskrivelse/forutsetninger	Usikkerhetsfaktor			
Begrensninger pga rystelseskrav Dårlig steinkvalitet i steinbrudd Feilprosjektering geoteknisk Ikke tillatelse til deponering i sjødeponi; dybde og fare for spredning Vegrestriksjoner til steinbrudd				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Faktor	0,990	1,000	1,050	1,017
Forventet kostnad denne post				1 372 144

U4 Plunder og heft

Beskrivelse/forutsetninger	Usikkerhetsfaktor			
Funn av ukjente kabler og ledninger Havari på utstyr Trafikkavvikling (spesielt hurtigbåt)				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Faktor	1,000	1,020	1,050	1,024
Forventet kostnad denne post				1 991 451

U5 Prosjektorganisasjon

Beskrivelse/forutsetninger	Usikkerhetsfaktor			
Erfaringsnivå hos entreprenør Uegnet utstyr hos entreprenør				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Faktor	0,980	1,000	1,010	0,996
Forventet kostnad denne post				-347 006

X Hendelser

Beskrivelse/forutsetninger	Sum
Forventet kostnad denne post	224 293

X1 Feil prosjektering / utførelse

Beskrivelse/forutsetninger	Hendelse			
Spredning av finstoff til akvakultur Utglidning strandsone Grunnbrudd molo Rystelsesskader				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	Sanns.verdi	Høy verdi	Veiet middel
Rundsum (kr)	100 000	5 000 000	15 000 000	7 101 339
Sannsynlighet (%)	0,100	1,000	3,000	1,453
Forventet kostnad denne post				101 622

X2 Naturgitte forhold (vind ol)

Beskrivelse/forutsetninger	Hendelse			
Ekstremvær				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	10 000	50 000	100 000	54 118
Sannsynlighet (%)	0,100	2,000	5,000	2,453
Forventet kostnad denne post				1 200

X3 Teknisk hendelse

Beskrivelse/forutsetninger	Hendelse			
Funn av kulturminner Funn av sprenglegemer Konkurs Streik				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	10 000	1 000 000	10 000 000	4 310 684
Sannsynlighet (%)	1,000	2,000	3,000	2,000
Forventet kostnad denne post				81 381

X4 Ulykke

Beskrivelse/forutsetninger	Hendelse			
Alvorlig personellskade Kollisjon				
Påvirkbarhet	Ganske påvirkelig			
	Lav verdi	**Sanns.verdi**	**Høy verdi**	**Veiet middel**
Rundsum (kr)	1 000 000	2 000 000	3 000 000	2 000 000
Sannsynlighet (%)	1,000	2,000	3,000	2,000
Forventet kostnad denne post				40 090

6.2 Beregningsparametere

Antall iterasjoner	20 000
Oppnådd konvergens	0,006
Tidspunkt for beregning	31.08.2017 08:58
Antall poster	58
Antall aktive poster	45
Antall samvariasjonsgrupper	0

5/18 Interkommunalt plansamarbeid om rullering av kystsoneplan for Midt- og Sør- Troms.

Arkivsak-dok. 12/00027-70
Arkivkode. 144
Saksbehandler Katrine Nordgård

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	25.01.2018	7/18
2 Kommunestyret	08.02.2018	5/18

Formannskap har behandlet saken i møte 25.01.2018 sak 7/18

Møtebehandling
AFL/H/SP v/Jim Kristiansen fremmet følgende forslag:

1. Ibestad kommune vedtar å slutter seg til å delta i interkommunalt plansamarbeid om kystsoneplan for Midt- og Sør-Troms, med forslag til organisering, som beskrevet i forprosjektet «Kystplan Midt- og Sør-Troms II» datert 4.7.2017.
2. Ibestad kommune bevilger inntil kr 200.000 for å dekke sin andel ved deltakelse i prosjektet.
3. Planmyndighet delegeres i henhold til plan- og bygningslovens §§ 9-1, 9-2 og 9-3, til interkommunalt kystsoneplanutvalg for Midt- og Sør-Troms. Dette utvalg vil da ha myndighet til å varsle planoppstart, vedta planprogram og gjennomføre planprosessen frem til politisk behandling i kommunestyret i Ibestad kommune.
4. Ibestad kommunestyre vedtar at det interkommunale kystsoneplanutvalgets sammensetning består av representant med vara fra hver medvirkende kommune godtas.
5. Fra Ibestad kommune velges: Ordfører med varamedlem varaordfører til det interkommunale kystsoneplanutvalget. Utvalget konstituerer seg selv i første møte.
6. Ibestad kommune slutter seg til at leder PNU er utpekt til kommunens administrative kontaktperson og koordinator for prosessen i Ibestad kommune og prosjektet Kystplan Midt- og Sør-Troms og bidra aktivt i arbeidet med kystsoneplanen.

Votering
Det ble votert over rådmannens forslag opp mot forslag fra AFL/H/SP. Forslag fra AFL/H/SP ble enstemmig vedtatt.

Vedtak
Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak.

1. Ibestad kommune vedtar å slutter seg til å delta i interkommunalt plansamarbeid om kystsoneplan for Midt- og Sør-Troms, med forslag til organisering, som beskrevet i forprosjektet «Kystplan Midt- og Sør-Troms II» datert 4.7.2017.
2. Ibestad kommune bevilger inntil kr 200.000 for å dekke sin andel ved deltakelse i prosjektet.
3. Planmyndighet delegeres i henhold til plan- og bygningslovens §§ 9-1, 9-2 og 9-3, til interkommunalt kystsoneplanutvalg for Midt- og Sør-Troms. Dette utvalg vil da ha myndighet til å varsle planoppstart, vedta planprogram og gjennomføre planprosessen frem til politisk behandling i kommunestyret i Ibestad kommune.
4. Ibestad kommunestyre vedtar at det interkommunale kystsoneplanutvalgets sammensetning består av representant med vara fra hver medvirkende kommune godtas.
5. Fra Ibestad kommune velges: Ordfører med varamedlem varaordfører til det interkommunale kystsoneplanutvalget. Utvalget konstituerer seg selv i første møte.
6. Ibestad kommune slutter seg til at leder PNU er utpekt til kommunens administrative kontaktperson og koordinator for prosessen i Ibestad kommune og prosjektet Kystplan Midt- og Sør-Troms og bidra aktivt i arbeidet med kystsoneplanen.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret i Ibestad finner at Ibestad kommune ikke blir å delta i nytt interkommunalt plansamarbeid om kystsoneplan for Midt- og Sør-Troms, med forslag om organisering som beskrevet i forprosjekt «Kystplan Midt- og Sør-Troms II».
2. Kommunestyret kommer til at gjeldende kystplan for Ibestad med planbeskrivelse, plankart og planbestemmelser vedtatt i sak 30/15 den 4.9.2015, fortsatt er et tilstrekkelig styringsdokument for bruken av sjøarealer i Ibestad kommune, og at det er ønskelig å vurdere behovet for en kommunal prosess for rullering av planen.

Vedlegg:

- Invitasjon fra Lenvik kommune om deltakelse til interkommunalt samarbeid for rullering av Kystsoneplan for Midt- og Sør- Troms av 13.11.2017.

Kort beskrivelse av saken

Høsten 2015 ble det vedtatt kystsoneplaner for Midt- og Sør-Troms etter interkommunalt samarbeid som ble initiert av Troms Fylkeskommune.
Midt-Troms regionråd har vedtatt å starte revisjon av disse, og har invitert kommunene til nytt samarbeid.
Det er delte meninger om nødvendigheten og lønnsomheten av dette arbeidet. Noen mener at revideringen kommer for tidlig.

Fakta i saken
Det foreligger brev 13.11.2017 fra Lenvik kommune som vist i vedlegg til saken, med skissert forprosjekt for rullering av kystsoneplan for kystkommuner i Midt- og Sør-Troms. Oppsummert inviterer Lenvik og Harstad kommuner i fellesskap alle kommunene med kystsone i Midt- og Sør-Troms til å delta i prosjekt «Kystplan Midt- og Sør-Troms II» med mål om interkommunal rullering av kystsoneplanene i området, herunder egengodkjenning av nye kommunedelplaner i de enkelte kommuner høsten 2019.
Invitasjonen bygger på vedtak i Midt-Troms regionråd om å starte opp en revisjon av kystsoneplanene. Kommunene er anmodet om tilbakemelding innen 15.1.2018.

Lenvik og Harstad kommuner vil påta seg ansvar for framdrift i et hovedprosjekt, herunder plandialog, prosjektadministrasjon og kartproduksjon. De to kommunene har fremmet søknad til fylkeskommunen om tilskudd med 3 150 000 kr til planarbeidet, søknaden er i skrivende stund ikke realitetsbehandlet men det foreligger muntlige signaler om et fylkeskommunalt startbidrag inntil 500 000 kr hvoretter saken i det videre vil bli vurdert mot tilskudd til fylkeskommunen via Havbruksfondet. Det legges til grunn at de deltakende kommuner samlet bidrar med 1 575 000 kr, mens finansiering av resterende synes uklar.

Et ferskt notat fra Lenvik kommune konkluderer at forutsetningen om full støtte fra fylkeskommunen ikke synes realistisk lenger, et nytt «forslag til fordeling av kostnader basert på en fordelingsnøkkel i forhold til maksimal tillatt biomasse for laks i kommunene (MTB)» er derfor utarbeidd.
Gitt involvering fra alle 14 kommuner med pengetilskudd 157 917 kr fra Ibestad kommune (13 %, -kun Harstad skal betale høyere sum med sine 19 %), bygger dette på grunnsum pr. kommune med 60 000 kr og det øvrige ut fra tillatt biomasse for laks. Kommunene forventes også «å delta aktivt i planprosessen med egne ansatte, folkevalgte og innbyggere», det er derfor beregnet egeninnsats med omlag samme omfang.

Forespørsel om deltakelse i ny interkommunal planprosess fra Midt-Troms regionråd mot slutten av 2016 ble av ordfører i Ibestad kommune besvart med at Ibestad kommune stiller seg positiv til rullering, med forbehold om økonomi/kostnader.
Midt-Troms regionråd oppsummerte Ibestad kommunes tilbakemelding å ligge i «gul» sone for visse forbehold for å være med, totalt ble halvparten av kommunene opplyst å ha stilt seg positive, men med forbehold om endelig vedtak når rammevilkår er avklart.
Sørreisa ga som eneste kommune beskjed om at de ikke ønsket deltakelse i rullering, men har senere omgjort dette. Det er deretter konkludert at det kan bli opptil 14 kommuner i en interkommunal planrullering.
Det er fra flere kommuner gitt uttrykk for ønske om avklaring av prosjektfinansiering, rammevilkår og organisering, før man eventuelt tar stilling til deltakelse i nytt interkommunalt planarbeid.
Forprosjektet fra Lenvik og Harstad kommuner har beskrevet planprosess, rammevilkår og organisering, i hovedsak sammenfallende med den organisering som i 2015 ledet fram til kommunestyrets behandling av sak 30/15 med vedtak om egengodkjenning av Kystplan for Midt- og Sør-Troms for Ibestad kommune.

Planprosessen som ble avsluttet i 2015 ble i hovedsak finansiert av Troms fylkeskommune.
Deltakelse i ny planprosess forutsetter et interkommunalt plansamarbeid innenfor rammene av plan- og bygningsloven kapittel 9. Dette krever at kommunestyret delegerer planmyndighet for sjøarealene til et interkommunalt planutvalg, samtidig som kommunen velger en representant med vararepresentant til dette utvalget. Planutvalget har ansvar for utarbeidelse av planprogram og planforslag samt gjennomføring av høring og innstiller direkte til kommunestyret. Endelig planvedtak fattes i det enkelte kommunestyre og kun for eget planområde (sjøareal).

Vurdering
Administrasjonen mener i utgangspunktet at kystplanen av 2015 bør være et tilstrekkelig oppdatert plandokument og ser ikke uten videre som skissert i forprosjektet «at planene ikke i tilstrekkelig grad tar høyde for forventet vekst og aktivitet innenfor den marine næringen og det er derfor aktuelt å starte en prosess med rullering av planene».
Det synes ellers rimelig utilslørt å være en klargjøring og tilrettelegging av nye sjøarealer for oppdrettsanlegg for laksefisk som er det bærende bakteppet for innspillet om nye kystsoneplaner, jf. forslaget om finansieringsbidrag fra kommunene ut fra «en fordelingsnøkkel i forhold til maksimal tillatt biomasse for laks i kommunene» og i det øvrige for eksempel at «tilgang til gode og bærekraftige lokaliteter vil være avgjørende for en positiv utvikling av akvakulturnæringen innenfor hvert produksjonsområde».
Samtidig er det verdt å merke seg at innspill fra enkeltkommuner, også i Troms (Skjervøy, Nordreisa og Karlsøy), om å knytte særlige bestemmelser om miljøhensyn til kystsoneplaner med hjemmel i plan- og bygningsloven, er blitt overstyrt ved at for eksempel Fiskeridirektoratet har vist til særlovbestemmelser som opphever kommunenes kompetanse til å regulere dette med hjemmel i plan- og bygningsloven.

Forslaget om å tilrettelegge via nye kystsoneplaner synes motivert i et ønske om å møte det nye «trafikklyssystemet» som både skal sikre vekst i oppdrettsnæringen og gi kommunene inntekter via havbruksfondet, generert enten fra økning i eksisterende volum eller fra tildeling av nye konsesjoner.

Forprosjektet fra Lenvik og Harstad bygger på uavklart finansiering. Det skisserte bidraget fra Ibestad kommune med 157 917 kr, er naturlig nok ikke tatt inn i administrasjonssjefens forslag til budsjett og økonomiplan 2018-2021.
I vår forrige tilbakemelding ble det uttalt et ønske om å delta i en rullering, men med forbehold om kostnader. Slik administrasjoen vurderer det, vil det ikke være gunstig for Ibestad kommune å vedta å være med på interkommunal rullering av planen med den planlagte fordelingsnøkkelen, når man ikke vet at man har konkrete endringer som skal inn, og dermed ikke at kommunen vil stå igjen med gevinst av en slik prosess.

Det er ut fra flere hensyn i utgangspunktet ikke ønskelig å stå utenfor regionale planprosesser, samtidig finner administrasjonssjefen imidlertid deltakelse gitt de (økonomiske) forutsetninger som nå er lagt til grunn å være så vidt krevende og med en skjevfordeling mellom kommunene som tilsier at vi ikke vil tilrå slik deltakelse.

Formelt sett vil en ny planprosess ende opp i atskilte vedtak om enkeltplaner for enkeltkommuner. Dersom Ibestad eller andre kommuner blir stående utenfor en interkommunal prosess, vil de tidligere planvedtak fortsatt være gjeldende som kystsoneplan i den enkelte kommune.

Kommunestyret må vurdere om kystplanen anno 2015 fortsatt kan stå seg som kystsoneplanen for Ibestad kommune, og eventuelt få oversikt over i hvilket omfang det er ønskelig med endringer/tilføyelser. Her bør også andre behov vurderes.

Dette kan etter administrasjonens vurdering best gjøres gjennom en selvstendig kommunal rullering/revidering av planen.
Kommunene har «så vidt» fått begynt å ta de vedtatte planene(2015) i bruk som styringsverktøy og det er viktig at det innarbeides gode rutiner for dette internt i kommunene, og at man ser hvilke virkninger planen gir/hvordan den fungerer i praksis, før man gjør endringer.

Dette saksfremlegget er basert på Kvæfjord kommunes saksfremlegg for behandling av denne saken, der de vedtok og ikke delta i samarbeidet.
De signaler vi har fått fra Salangen kommune, tilsier at de også vil velge å takke nei til invitasjonen.

Følgende forhold skal alltid vurderes:
Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))
Ikke vurdert
Personell
Positivt vedtak om deltakelse i ny planprosess krever at kommunestyret delegerer planmyndighet for sjøarealene til et interkommunalt planutvalg, samtidig som kommunen velger en representant med vararepresentant til dette utvalget.
Kommunene forventes også «å delta aktivt i planprosessen med egne ansatte, folkevalgte og innbyggere». Forrige prosess viste at dette krever ganske store ressurser på personalsiden fra PNU og Ibestad kommune.
Økonomi
Positivt vedtak om deltakelse vil kreve tildeling av økonomiske midler fra Ibestad kommune tilsvarende nesten ett årsverk.
Rådmannens konklusjon
Rådmannen mener at Ibestad kommune vil være best tjent med å takke nei til et interkommunalt samarbeid om rullering av planen i denne omgang.

Vedlegg til sak

Invitasjon til deltakelse i rullering a

Invitasjon til deltakelse

Kystplan II forprosjekt, dat. 4.7.

Notat fordeling av kostnader med rullerii

Søknad TFK

Utkast sakfremlegg

Sonja Johansen

SAK 5/18 - VI

Fra: Inger Andreassen <Inger.Andreassen@lenvik.kommune.no>
Sendt: 16. november 2017 10:13
Til: Målselv kommune; postmottak; postmottak@berg.kommune.no; postmottak@dyroy.kommune.no; postmottak@gratangen.kommune.no; Postmottak Epost; postmottak@kvafjord.kommune.no; postmottak@lavangen.kommune.no; postmottak@salangen.kommune.no; postmottak@skanland.kommune.no; postmottak@torsken.kommune.no; Sørreisa kommune (postmottak.postmottak@sorreisa.no)
Emne: Invitasjon til deltakelse i rullering av kystplan Midt- og Sør-Troms
Vedlegg: Invitasjon til deltakelse.docx; Kystplan II forprosjekt, dat. 4.7.17.pdf; Notat fordeling av kostnader med rullering av kystsoneplan.docx; Søknad TFK.pdf; Utkast sakfremlegg.doc

Hei
Sender over dokumenter knyttet til sak om deltakelse i rullering av Kystplan Midt- og Sør-Troms. Saken ble sendt med SvarUt fra Lenvik på mandag, men noen saksbehandlere har ønsket seg utkast til saksfremlegg i word. Det er også gjort noen justeringer i innstillingen til saken. Setter pris på om dere kan videreformidle e-post videre til aktuell saksbehandler så alle får tilgang til dokumentene.

Lenvik kommune

Inger Andreassen | Marin arealplanlegger
Plan og tekniske tjenester
Tlf. 77 87 10 74
www.lenvik.kommune.no

SAK 5/18 -V2

Invitasjon til deltakelse i interkommunal rullering av Kystplan Midt- og Sør-Troms

Lenvik og Harstad kommune inviterer alle kommuner med kystsone i Midt- og Sør-Troms til å delta i prosjekt «Kystplan Midt- og Sør-Troms II» med mål om interkommunal rullering av kystsoneplaner i Midt- og Sør-Troms.

Bakgrunn
Gjennom et vedtak i Midt-Troms regionråd i desember 2016 ble det tatt initiativ til å starte opp en felles revidering av de kommunale kystsoneplanene. Samtlige kommuner i Midt- og Sør-Troms ble invitert med i prosessen, inkl. Målselv som deltok i Tromsø-regionen i forrige runde. Alle kommunene har stilt seg positive til deltakelse i en interkommunal prosess, men ønsket en nærmere avklaring av rammevilkår. Det betyr at det kan bli opp til 14 deltakende kommuner i prosjektet.

For å avklare rammevilkårene har Lenvik og Harstad kommune utarbeidet et forprosjekt som beskriver de nødvendig tekniske, økonomiske, organisatoriske og personalmessige ressurser for å gjennomføre en interkommunal revidering av kommunedelplan for sjø i Midt- og Sør-Troms.

Lenvik og Harstad kommune har i prosessen med forprosjektet vurdert å ha kapasitet til å stå for den praktiske gjennomføringen av prosjektet. Lenvik kommune og Harstad kommune foreslås derfor å stå som eier av prosjektet og ha ansvar for gjennomføring av prosjektet «Kystplan Midt- og Sør-Troms II». Lenvik kommune vil ha ansvar for prosjektledelse, prosjektadministrasjon, økonomi og rapportering. Harstad kommune vil ha ansvar for kartproduksjon, kartinnsyn, plandialog og arkivering.

Ambisjonen har vært å starte opp planleggingen i løpet av høst 2017, med mulighet for kommunal egengodkjenning av ny kystplan i de enkelte kommuner før årsskifte 2019. Lenvik kommune og Harstad kommune fremmet derfor på vegne av kystkommunen i Midt- og Sør-Troms søknad om 3.150.000,- i støtte fra Troms fylkeskommune for gjennomføring av en interkommunal planprosess med hensikt å revidere arealplanene for sjøområdene i regionene i juli 2017.

Dessverre har saksbehandlingen hos Fylkeskommunen dratt ut til tross for muntlig tilbakemelding om at man ønsker å støtte prosjektet. Det er imidlertid gitt signaler på at man ikke kan dekke hele den omsøkte summen, og at en evt. støtte må komme i flere tilsagn.

Prosjektet har lagt opp til at rullert plan skal være klar for vedtak høsten 2019. Tiden er nå i ferd med å renne ut for en slik tidsplan. Denne invitasjonen går derfor ut nå sammen med utkast til saksfremlegg kommunene uten at det foreligger økonomiske avklaring fra fylkeskommunen. Forslaget til vedtak baserer seg på delvis finansiering fra Fylkeskommunen og delvis fra kommunene. Prosjektet vil ikke starte opp før vi har nødvendig økonomisk avklaring, men om kommunene gjør vedtak og velger representanter til interkommunalt planutvalg vil man raskt kunne starte opp arbeidet når en avklaring fra Fylkeskommunen kommer.

Signalet fra fylkeskommunene er at man ikke vil dekker mer enn 25 % de som er omsøkt. Det betyr at deltakende kommuner må bidra med de resterende 1.575.000,- . Det er laget et eget notat med forslag til fordeling av kostnadene basert på en fordelingsnøkkel i forhold til maksimal tillatt biomasse for laks i kommunene (MTB). For øvrige detaljer for prosjektet viser vi til det vedlagte «Forprosjekt for rullering av kystsoneplan for kystkommuner i Midt- og Sør-Troms» datert 4.7.2017 og vedlagt saksfremlegg.

Deltakelse i prosjektet og delegering av planmyndighet må tas opp for politisk behandling i kommunestyrene i de aktuelle kommunene og det må gjøres vedtak om:

- deltakelse i prosjektet med de forpliktelser som det innebærer
- delegering av planmyndigheten til et interkommunalt planutvalg
- valg av en representant med vara per kommune til det interkommunale planutvalg
- å utpeke en administrativ person med ansvar for kommunal saksbehandling og deltakelse i arbeidsmøter

Vi håper på deres kommune vi delta og ber om tilbakemelding med vedtak innen .....januar 2018.

På vegne av Lenvik kommune og Harstad kommune

Geir Inge Sivertsen
ordfører Lenvik kommune

Bjørn Fredriksen
rådmann i Lenvik kommune

Vedlegg:
Utkast til saksfremlegg
Forprosjekt
Notat om fordeling av kostnad
Søknad om støtte

SAK 5/18 - V3

Kystplan Midt- og Sør-Troms II

Forprosjekt for rullering av kystsoneplan for kystkommuner i Midt- og Sør-Troms

04.07.2017

Lenvik kommune

Harstad kommune
Attraktiv hele livet

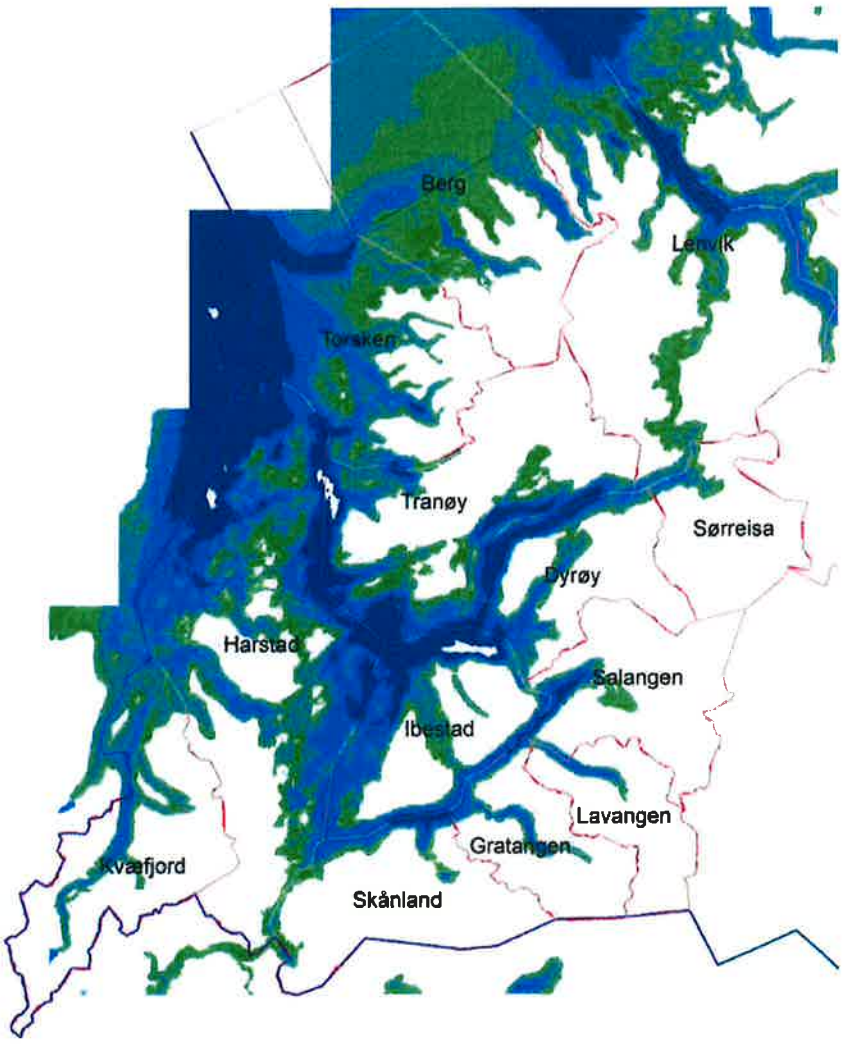

Innholdsfortegnelse

Forprosjekt Kystplan Midt- og Sør-Troms II 3
1 Innledning 3
1.1 Hensikt med planrevisjon 3
2 Bakgrunn for forprosjektet 3
2.1 Forprosjektets mål 4
2.2 Prosjekteier og styring av forprosjekt 4
2.3 Rammer 4
3 Faser og oppgaver i Kystplan Midt- og Sør-Troms II 5
3.1 Forprosjekt 5
3.2 Politisk behandling og bestilling av hovedprosjekt 5
3.3 Konstituering av interkommunal planutvalg 6
3.4 Etablering av arbeidsgruppe 6
3.5 Oppstart og utarbeidelse av planprogram 6
3.6 Medvirkning og innspill 6
3.7 Planutforming 7
3.7.1 Planbeskrivelse m/konsekvensutredning 7
3.7.2 Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse 7
3.7.3 Kart 8
3.7.4 Bestemmelser 8
3.8 Egengodkjenning 8
4 Organisering av Kystplan Midt- og Sør-Troms II 8
4.1 Prosjekteier 9
4.2 Prosjektansvarlig 9
4.3 Prosjektleder 9
4.4 Styringsgruppe (SG) 9
4.5 Interkommunalt planutvalg (IKPU) 10
4.6 Arbeidsgruppe 10
4.7 Uenighet 11
5 Handlingsrom 11
5.1 Arealformål 11
5.2 Bestemmelser 12
5.3 Ansvar for bærekraftig utvikling 13
6 Formål med planarbeidet 13
7 Aktuelle plantema 14
7.1 ROS 14
7.2 Landskap, naturmangfold og kulturminne/kulturmiljø 14
7.3 Friluftsliv, strandsone 14
7.4 Næringsaktivitet 15
7.4.1 Fiske 15
7.4.2 Akvakultur 15
7.4.3 Skjellsand 16
7.4.4 Turisme 16
7.4.5 Dumpingsområder 17
7.5 Forsvar 17
7.6 Transport, samferdsel, havneanlegg 17
7.7 Sammenheng land sjø 17
8 Samarbeidet med Troms Fylkeskommune 17
9 Administrative avklaringer 17
9.1 Kartfremstilling 17
9.2 Regnskap/Revisjon 18
9.3 Arkiv 18
9.4 Rapporteringsansvar 18
10 Fremdriftsplan 18
11 Økonomi og ressursbruk 18

Forprosjekt Kystplan Midt- og Sør-Troms II

1 Innledning

Kommunene i Midt- og Sør-Troms deltok i perioden 2012-2015 i et interkommunalt prosjekt for å revidere kommunens arealplan på sjø. Dette ledet frem til at alle kommuner med sjøareal i Midt- og Sør-Troms egengodkjente sine delplaner for sjø høsten 2015 og vinter 2016. Prosjektet var en del av Kystplan Troms, initiert og finansiert av Troms fylkeskommune. Dette gjør at Troms i dag er i front nasjonalt med sømløse og oppdaterte arealplaner i sjø for hele fylke.

1.1 Hvorfor starte revisjon av Kystplan Midt- og Sør-Troms?

Knapt to år etter vedtak av forrige kystplanprosjekt ser man likevel at planene ikke i tilstrekkelig grad tar høyde for forventet vekst og aktivitet innenfor marine næringen. Det er flere gode grunner til å gå i gang med en rullering allerede nå:

- Samstemmighet om overordnede prinsipper og mål oppnådd gjennom en bred og grundig planprosess har begrenset varighet. Det er derfor på generell basis nødvendig med jevnlig og reel rullering av kommuneplanens arealdel for å sikre tilstrekkelig legitimitet og fleksibilitet.

- Dagens bruk av sjøarealene spenner over et bredt spekter av aktivitet og næringer fra tradisjonelt fiske, fangstbasert oppdrett, turistfiske, hvalsafarier og akvakultur til forsvarets øvinger. Nye aktiviteter som taredyrking og uttak av skjellsand er nye aktiviteter som kan bli aktuelle næringer. Sjøområdene er også viktig som fritids og rekreasjonsområde for lokalbefolkning og tilreisende. Økt aktivitet gir økt potensiale for konflikter.

- Arealplaner knyttet til sjøareal har andre og mer dynamiske utfordringer enn arealplaner på land. Marin sektor i Nord-Norge er i sterk vekst og ny teknologi, nye typer aktiviteter, ny kunnskap og nye forvaltningsprinsipp gir stadig nye utfordringer og problemstillinger i forhold til forvaltning av sjøarealene.

- Fra oktober 2017 deles kysten inn i 13 geografisk avgrensede produksjonsområder for laks og ørret. Produksjonskapasiteten innenfor hvert område vil i fremtiden reguleres basert på områdets miljømessige bærekraft. I første omgang med lakselus som miljøindikator. Samtidig har Mattilsynet endret sine anbefalinger om minsteavstand mellom anlegg. Tilgang til gode og bærekraftige lokaliteter vil være avgjørende for en positiv utvikling for akvakulturnæringen innenfor hvert produksjonsområde.

Kommunene har et stort ansvar for å legge grunnlaget for en bærekraftig og langsiktig forvaltning av sjøarealene i sin kommune. Det gjelder ikke bare for oppdrett, men for alle næringer. Oppdaterte og aktuelle arealplaner for sjøareal er en viktig faktor denne forvaltningen. Ny kystplan vil ha en planhorisont fra 2018-2028.

2 Bakgrunn for forprosjektet

Lenvik kommune tok i desember 2016 initiativ til å starte opp en revidering av kystsoneplanene gjennom et vedtak i Midt-Troms regionråd. Samtlige kommuner i Midt- og Sør-Troms ble invitert med i prosessen, inkl. Målselv som deltok i Tromsø-regionen i forrige runde. Følgende kommuner stilte seg positive uten forbehold: Dyrøy, Harstad, Lenvik, Målselv, Skånland og Torsken. Det er ikke gjort vedtak i kommunestyrene i alle disse kommunene. Følgende kommuner har stilt seg positive,

men med forbehold om endelig vedtak når rammevilkår er endelig avklart: Berg, Gratangen, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Salangen og Tranøy. Sørreisa kommune gav som eneste kommune beskjed om at de ikke ønsker deltakelse i en felles rullering, men har senere omgjort dette. Det betyr at det kan bli opp til 14 deltakende kommuner i en interkommunal rullering.

Flere kommuner har uttrykt ønske om avklaring av rammevilkår, organisering og prosjektfinansiering før man tar stilling til å delta. Lenvik og Harstad kommune har derfor stilt seg i spissen for et forprosjekt. Forprosjektet skal lede frem til avklaringer som gjør at man kan realisere en interkommunal revidering av kystsoneplanene i Midt- og Sør-Troms kommunene. Flere av kommunene i de to regionene er i sammenslåingsprosesser, men det er forventet at prosjektet er ferdigstilt før kommunesammenslåingsprosessen. Siden planene er sømløse er det ikke problematisk føye disse sammen på et senere tidspunkt. Utfordringen blir evt. for Skånland kommune som planlegger å slå seg sammen med Tjeldsund.

2.1 Forprosjektets mål

Resultatmål.

- Forprosjektet skal kartlegge hva som er nødvendig av tekniske, økonomiske, organisatoriske og personalmessige ressurser for gjennomføre en interkommunal revidering av kommunedelplan for sjø i Midt- og Sør-Troms.
- Forprosjektet skal fungere som underlag for finansieringssøknad til Troms fylkeskommune.
- Forprosjektet skal avklare forventet arbeidsinnsats og finansiering fra deltakende kommuner så langt det er mulig.
- Forprosjektet skal fungere som beslutningsgrunnlag for deltakelse fra de enkelte kommuner.

Effektmål.

- Forprosjektet skal lede frem til finansiering og oppstart av interkommunal revidering av «Kystplan for Midt- og Sør-Troms» i løpet av høst 2017, med mulighet for kommunal egengodkjenning i de enkelte kommuner før årsskifte 2019.

2.2 Prosjekteier og styring av forprosjekt

Lenvik og Harstad kommune har tatt initiativ og står bak forprosjektet. Marin arealplanlegger Inger Andreassen i Lenvik kommune og plansjef Jan Inge Lakså Harstad kommune er kontaktpersoner for forprosjektet.

Styringsgruppe forprosjekt:

- Geir Inge Sivertsen - ordfører Lenvik kommune
- Margrethe Hagerupsen - rådmann i Lenvik kommune
- Marianne Bremnes - ordfører Harstad kommune
- Hugo Tode Hansen - rådmann Harstad kommune

Det legges opp til at de to kommunene Lenvik og Harstad fortsetter som ansvarlige for å gjennomføre hovedprosjektet når det starter opp.

2.3 Rammer

Forprosjektet skal avklare følgende:

- Formålet med rullering, aktuelle plantema, ønskede «planendringer»
- Forslag til prosjektorganisering
    - Organisering av planarbeidet (prosjekteier, styringsgruppe, planutvalg, arbeidsgrupper osv.)

  - Ansvarsfordeling/oppgaveløsing: styringsgruppe, planutvalg, arbeidsgruppe, prosjektleder
  - Konkretisering av forventede leveranser fra hver enkelt kommune
  - Prosjektleders mandat, ansettelsesforhold og ansvarsområde
  - Forventet ressursbruk i deltakerkommunene, personellbruk, reisekostnader, delfinansiering
- Administrative avklaringer/ansvar for
  - Regnskap/Revisjon
  - Arkiv
  - Rapporteringsansvar
- Samarbeidet med Troms Fylkeskommune
  - Tilskudd
  - Medvirkning
  - Leveranser
- IT-løsninger
  - løsning for det karttekniske
  - programløsninger
  - innsynsløsninger
  - medvirkning
- Kostnadsestimat
  - Totalbudsjett
  - Finansiering
  - Kostnadsfordeling (tidsbruk, reisekostnader, direktebidrag)
- Fremdriftsplan
- Avklaring med deltakende kommuner (betingelser, forutsetninger for deltakelse, tilgjengelige ressurser, forpliktende bidrag)

3 Faser og oppgaver i Kystplan Midt- og Sør-Troms II

3.1 Forprosjekt

Forprosjektet kartlegger hva som er nødvendig av tekniske, økonomiske, organisatoriske og personalmessige ressurser for å gjennomføre en interkommunal revidering av kommunedelplan for sjø i Midt- og Sør-Troms. I løpet av forprosjektet utarbeides og sendes finansieringssøknad til Troms fylkeskommune.
Forprosjektet skal fungere som beslutningsgrunnlag for deltakelse fra de enkelte kommune og det skal lages saksfremlegg som oversendes alle kommuner. Sør-Troms Regionråd har bedt om et felles møte mellom de to regionrådene etter sommerferien 2017 hvor resultatet av forprosjektet presenteres.

3.2 Politisk behandling og bestilling av hovedprosjekt

Hver enkelt kommune må fatte vedtak i kommunestyre om deltakelse i den interkommunale planprosessen. Kommunestyret må fatte vedtak om å delegere planmyndighet for sjøarealene til et interkommunalt planutvalg jfr. § 9-3 i PBL.

Kommunestyret oppnevner samtidig sin representant med vara til det interkommunale planutvalget. Kommunestyret oppnevner også en administrativ person til å være kontaktperson og deltaker i arbeidsgruppen.

3.3 Konstituering av interkommunal planutvalg

Så snart alle kommuner har fattet vedtak og oppnevnt representanter til interkommunalt planutvalg innkalles planutvalget til møte for konstituering og planutvalget velger leder og nestleder av utvalget. Prosjektleder står for innkalling og møteorganisering.

3.4 Etablering av administrativ arbeidsgruppe

Alle deltakende kommuner må utnevne et fast medlem til arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen skal bistå med administrative oppgaver i utforming av plan og ledes av prosjektleder.

3.5 Oppstart og utarbeidelse av planprogram

For alle regionale planer og kommuneplaner skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Kommuneplaner skal i planbeskrivelsen gi en særskilt vurdering og beskrivelse - konsekvensutredning - av planens virkninger for miljø og samfunn. Planprogrammet må derfor også redegjøre for behovet for utredninger jfr. § 4-2 i PBL.

Planprogrammet skal gjøre rede for:

- formålet med planarbeidet
- planprosessen med frister og deltakere
- opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt
- hvilke alternativer som vil bli vurdert
- behovet for utredninger

Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart.

I forkant av utarbeidelsen med planprogrammet skal det foretas kartlegging av erfaringene så langt med eksisterende plan.

3.6 Medvirkning og innspill

Medvirkning i planprosesser har flere hensikter. Fra et demokratisk perspektiv er det viktig at alle interesser høres og at det gis mulighet for innspill. Medvirkning kan bidra med viktig kunnskap og fremme kreativitet i planleggingen, og dermed bidra til en bedre plan.

Videre kan medvirkningen bidra til å skape forståelse for at det er ulike interesser i en planprosess, og derigjennom bidra til å redusere konfliktnivået. En godt gjennomført medvirkningsprosess vil kunne bidra til større forankring og oppslutning om planen blant aktørene som er involvert i planprosessen. Når kystsoneplanene er ferdig vedtatte som kommunedelplaner og skal brukes i kommunenes arealforvaltning, er det viktig at både befolkning og næringsliv føler de har et eierskap til planen.

Tidlig dialog og medvirkning fra sektormyndighetene er viktig for å lage en god plan. Erfaringene viser at mange konflikter kan løses gjennom en god dialog med sektormyndighetene. Det bør derfor legges vekt på dialogmøter med sentrale sektormyndigheter i hele prosessen.

Konkret opplegg for medvirkning og innspill vil fremkomme i planprogrammet, men det er naturlig å trekke erfaringer fra forrige prosess og følgende hovedpunkter trekkes frem:

- Åpen digital plandialog, all korrespondanse, innspill, referat og høringsprosesser skal være åpne og digitalt tilgjengelig.
- Lokale medvirkningsprosesser i regi av hver enkelt kommune (eks. folkemøter, kafèdialog, innspillsverksted)
- Innspillgrupper - interkommunale grupper som representerer ulike interessegrupper f.eks.: friluftsliv, turisme, fiskeri, akvakultur.
- Det skal legges særlig vekt på å kartlegge marin næringers behov for endringer i form av nye lokaliteter ol. i planperioden.
- Dialogmøter med sektormyndighetene gjennom hele prosessen.

3.7 Planutforming

Kommuneplanens arealdel samordner viktige behov for vern og utbygging, slik at det blir lettere å utarbeide mer detaljerte planer og raskere å fatte beslutninger i enkeltsaker i tråd med kommunale mål og nasjonal arealpolitikk. Kommuneplanens arealdel fastlegger rammer for arealbruken i kommunen. Kystplan utformes som kommuneplanenes arealdel, gjeldende for kommunenes sjøareal.

Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt.

Hver enkelt kommune forventes å levere aktuelt materiale som kan legge føringer for planleggingen: samfunnsplan, kommunedelplaner, overordna ROS-analyser ol..

3.7.1 Planbeskrivelse m/konsekvensutredning

Planbeskrivelse skal beskrive planens formål, hovedinnhold og virkninger, samt planens forhold til rammer og retningslinjer som gjelder for området. Planens forhold til andre planer som gjelder for området skal også beskrives. Planbeskrivelsen skal gi et dekkende bilde av hensynene bak planen. Den må også vise hva planen vil medføre av virkninger for berørte parter, interesser og hensyn.

Planbeskrivelsen skal gi en særskilt vurdering og beskrivelse - **konsekvensutredning** - av planens virkninger for miljø og samfunn. Konsekvensutredningen skal utarbeides på grunnlag av fastsatt planprogram, jf. § 4–1. Planforslag med konsekvensutredning skal normalt utgjøre et samlet dokument, men det kan variere hvordan konsekvensutredningen skal presenteres i plandokumentet. Det skal likevel gå klart fram hva som er planens konsekvensutredning. Både enkeltområder, men også planens virknings som helhet skal konsekvensutredes.

3.7.2 Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområdet, eller selv foreta slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§ 11-8 og 12-6. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbyggingen i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap.

3.7.3 Kart

Plankartet skal lages i digitalt format og følge nasjonal standard. Som grunnkart benyttes offentlige kartgrunnlaget per januar 2017. Plangrense mot land vil i utgangspunktet være felles kystkontur fra Kartverket, men endelig plangrense fastsettes i planprogrammet.

Alle kommuner som deltar i prosjektet forplikter seg til å levere alle relevante arealplaner (reguleringsplaner, kommunedelplaner, arealplaner) som digitaliserte filer til prosjektet (SOSI-filer og tekstfiler).

Den enkelte kommune er ansvarlig for å ivareta sammenhengen med andre kommunale planer og vedtak. Det gjelder spesielt overgangen mellom sjø og land for sitt område.

Endelige plankart leveres den enkelte kommune i digitalt format etter SOSI-standard og som PDF i målestokk mellom 1:20 000 og 1:50 000. Plankartet vil omfatte areal innenfor egen kommunegrense.

3.7.4 Bestemmelser

I utgangspunktet utarbeides felles bestemmelser for hele planområdet. Det vil være rom for lokale tilpasninger av planbestemmelser og retningslinjer som kan utarbeides av den enkelte kommune som en del av prosessen.

3.8 Egengodkjenning

Når IKPU har vedtatt endelig planforslag oversendes det til de enkelte kommuner for endelig vedtak i hver kommune.

Den enkelte kommune står så fritt i forhold til å vedta planen, evt. gjøre endringer i planen innenfor sin egen kommunegrense. Gjør kommunen endringer som ikke har vært på høring eller offentlig ettersyn må disse endringene tas opp til ny behandling etter at nye forslag har vært på høring. En ny høringsrunde etter at planen er oversendt kommunen vil bli den enkelte kommunes ansvar og utføres i egen regi. Eventuelle vesentlige endringer i kartet må utføres av egen kommune.

Hver enkelt kommune er ansvarlig for kunngjøring av endelig vedtatt plan. Kommunene er også ansvarlig for å arkivere alle plandokumenter og kartfiler i eget planarkiv.

Hvis planforslaget omfatter områder hvor det er lagt inn innsigelse fra myndighet med innsigelseskompetanse må kommunene be Fylkesmannen om mekling. Det er en fordel at dette gjøres før kommunen fatter planvedtak. Planen vil ikke være gyldig før alle innsigelser er avklart. Et alternativ er å fatte planvedtak hvor områdene med innsigelse utelates fra planen.

Hvis mekling ikke fører frem og kommunen vil opprettholde sitt standpunkt, må kommunen fatte planvedtak før planen sendes over til kommunaldepartementet for avgjørelse.

4 Organisering av Kystplan Midt- og Sør-Troms II

Det er aktuelt å videreføre organiseringsmodellen som ble brukt i forrige runde av Kystplan Midt- og Sør-Troms. Prosjektet var organiser i form av et interkommunalt plansamarbeid i henhold til kapittel 9 i plan og bygningsloven.

Et slikt samarbeid forutsetter at deltakende kommuner delegerer planmyndigheten til et interkommunalt planutvalg med en representant med vara per kommune. Jfr. §§ 9-2

og 9-3. Det interkommunale planutvalget får ansvar for planstart, utarbeide og fastsette felles planprogram og plan. Planutvalget har videre ansvar for offentlig ettersyn, merknadsbehandling og innstillingsmyndighet til de respektive kommunestyrene. Det endelige planvedtaket gjøres i hver enkelt kommune og kun for eget planområde. Det endelige produktet blir sådan ikke en felles plan, men mange enkeltplaner laget over samme mal.

Erfaringer fra andre interkommunale prosjekter viser at denne modellen er mest effektivt i å lede frem til en endelig plan. Det forutsetter i midlertid god lokale forankring.

4.1 Prosjekteier

Siden den praktiske gjennomføringen av prosjektet vil utføres av ansatte ved Lenvik kommune og Harstad kommune foreslås det at eier av prosjektet og ansvarlig for gjennomføring av prosjektet «Kystplan Midt- og Sør-Troms II» er de to kommunene i felleskap.

4.2 Prosjektansvarlig

En prosjektansvarlig skal ha hovedansvar for daglig drift, med personalansvar, personalledelse, økonomisk ansvar, arkivansvar osv. Som prosjektansvarlig foreslås enhetsleder for Areal- og byggesakstjenesten i Harstad Kommune Jan Inge Lakså.

4.3 Prosjektleder og prosjektmedarbeider

Prosjektleder har det daglige ansvaret for gjennomføring og måloppnåelse samt ansvar for økonomien og rapportering. Marin arealplanlegger Inger Andreassen foreslås som prosjektleder for «Kystplan Midt- og Sør-Troms II». Det utnevnes en prosjektmedarbeider fra Harstad kommune som har ansvar for kartproduksjon og skal bistå prosjektleder.

Mandat: Prosjektleder skal koordinere prosjektet, organisere møter og lede arbeidet med fremstilling av planprogram og plan. Prosjektleder har ansvar for varsling av planstart, gjennomføring av høring av planprogram og planforslag. Prosjektleder skal ha daglig ansvar for økonomi og rapportering. Prosjektleder er sekretær for styringsgruppen og interkommunalt planutvalg. Prosjektleder leder arbeidsgruppen. Prosjektleder er kontaktperson i forhold til mediedekning som gjelder oppstart og fremdrift av prosessen og ellers videreformidling av offentlig tilgjengelig informasjon. Øvrig medieansvar tilfaller leder av IKPU.

Prosjektmedarbeider har ansvar for kartproduksjon, plandialog og arkivering.

4.4 Styringsgruppe (SG)

Det er en fordel å skille administrativ styring av prosjektet og det politiske arbeidet med utarbeiding av plan. Det foreslås derfor at det opprettes en styringsgruppe med ansvar for prosjektet. Styringsgruppen velges av de deltakende kommunene i de respektive regionrådene.

Mandat: Styringsgruppen har ansvar for prosjektets progresjon, finansiering og økonomistyring. Styringsgruppen har ansvar for at prosjektet til en hver tid har de nødvendige ressurser for gjennomføring av prosjektet og har ansvar for engasjement av prosjektleder og evt. annet nødvendig personell til prosjektet.

Gruppens medlemmer: Styringsgruppen bør bestå av 4-6 personer, 2-3 fra hver region + prosjektansvarlig. Det vil være en fordel med minimum en rådmann fra hver

region i styringsgruppen som en link til administrativt råd i de to regionene. Andre aktuelle kandidater er daglig leder i regionrådene, ordførere, kommunalledere.

4.5 Interkommunalt planutvalg (IKPU)

Det interkommunale planutvalget (IKPU) er et politisk oppnevnt styre som skal lede planarbeidet jfr. § 9-2 i PBL. De deltakende kommunene må gjennom vedtak overføre myndighet til å treffe vedtak om planprosessen til det interkommunale planutvalget (§ 9-3 i PBL). IKPU har ansvar for å legge politiske føringer for planens mål og innhold. IKPU vedtar forslag til planbeskrivelse, plankart og bestemmelser, gjennomfører offentlig ettersyn og innstiller endelig planforslag til kommunestyrene. Det er kun kommunestyret i den enkelte kommune som kan foreta egengodkjenning av planen.

Loven fastslår at det skal være samme antall representanter fra hver kommune, med mindre kommunene er enige om noe annet.

Mandat: Det interkommunale planutvalget (IKPU) har ansvar for planprosessen fra planoppstart frem til det foreligger forslag om en endelig plan som kan oversendes kommunene for endelig vedtak. Det interkommunale planutvalget får sitt mandat gjennom at deltakende kommuner vedtar å overføre myndighet til å treffe vedtak om planprosessen til det interkommunale planutvalget (§ 9-3 i PBL).

IKPU har ansvar for å utarbeide og vedta felles planprogram, utarbeide plan, vedta planforslag, gjennomføre høring av plan og foreta korrigeringer av planforslag etter høring. Planutvalget har myndighet til å forhandle frem løsninger som kan få sektormyndighetene til å frafalle innsigelser til planen i perioden fra høring til endelig planforslag. IKPU sender så vedtatt planforslag over til kommunene for egengodkjenning. Hvis det ved IKPUs vedtak av endelig planforslag gjenstår innsigelser som ikke er mulig å avklare gjennom dialog sendes disse over til kommunen sammen med endelig planforslag. Det er kun den enkelte kommune som kan be Fylkesmannen om mekling.

Medlemmene i IKPU har ansvar for kommunikasjon med det politiske miljø i egen kommune. Det er viktig at medlemmene i planutvalget diskuterer planarbeidet i relevante kommunale forum (formannskap, planutvalg og kommunestyre) for å ha god forankring og et godt beslutningsgrunnlag for vedtaksprosessene i det interkommunale planutvalget. Dårlig lokal forankring kan føre til at planen blir forkastet når den kommer til endelig vedtak i kommunestyret.

Medlemmene i IKPU har sammen med administrasjonen i egen kommune en sentral rolle i forhold til medvirkningsprosessen. Det betyr deltakelse på lokale folkemøter eller andre medvirkningsprosesser som det legges opp til i planprogrammet.

Leder av IKPU setter dagsorden for møtene i IKPU og leder møtene. Leder av IKPU har ansvar i forhold til uttalelser om politiske prosesser og vedtak i forhold til Kystplan Midt- og Sør-Troms II. Leder IKPU representere planutvalget i møter med sektormyndigheter ol. eller som planutvalget bestemmer.

Gruppens medlemmer: I forbindelse med kommunenes vedtak om og delegering av planmyndigheten velges samtidig en representant med vara til det interkommunale planutvalget. Oppnevnt medlem bør være en sentral politiker f.eks. ordfører, varaordfører eller leder i kommunens planutvalg.

4.6 Arbeidsgruppe

Arbeidsgruppen skal bestå av en administrativ kontaktperson fra hver kommune som skal bistå i den praktiske utformingen av plan. Arbeidsgruppen vil være sentral i

utarbeidelse av de faglige vurderingene i utarbeidelse av planbeskrivelse, konsekvensvurdering og ROS-analyse.

Mandat: Arbeidsgruppen har som oppgave å bringe til veie opplysninger, dokumenter og kartgrunnlag for hver kommune (oversikt over reguleringsplaner i/ eller tilknytning til sjø, strategidokumenter ol.). Arbeidsgruppen skal arbeide konkret med utarbeidelse av planprogram og plan gjennom deltakelse på arbeidsmøter. Arbeidsgruppen skal løse konkrete arbeidsoppgaver som f.eks. å utarbeide konsekvensvurderinger for tiltak i hver enkelt kommune. Kontaktpersonen skal i tillegg ivaretatt kommunikasjon mellom administrasjonen i den enkelte kommune og prosjektet. Kontaktpersonen har sammen med kommunens medlem i IKPU ansvar for lokal medvirkningsprosess. Det betyr ansvar for å arrangere lokale folkemøter eller andre medvirkningsprosesser som det legges opp til i planprogrammet.

Gruppens medlemmer: Oppnevn kontaktperson bør være en som til daglig jobber med planprosesser i kommunen.

4.7 Uenighet

Hvis kommunene ikke blir enig om innholdet i et samlet planforslag, kan planutvalget eller den enkelte kommune anmode fylkesmannen eller regional planmyndighet om å mekle.

En kommune kan med tre måneders skriftlig varsel tre ut av plansamarbeidet. De øvrige kommunene kan fortsette plansamarbeidet for det området de dekker.

5 Handlingsrom

Kystsoneplan er å regne som en kommuneplan for sjøarealene i kommunene og kapitel 11 i plan og bygningsloven setter rammer for planleggingen med hvilke typer formål og bestemmelser som kan gis i planen.

5.1 Arealformål

Plan- og bygningsloven § 11-7 setter rammer for hvilke arealformål som kan vises i kommuneplanens arealdel. Som det fremgår av tabellen er det relativt få arealformål som kan benyttes i sjøarealer. I tillegg kan en del formål knyttet til land være aktuell i forbindelse med områder som ligger i overgangen sjø/land, f.eks. hvor det skal fylles i sjø.

Tabell 1. Utdrag av vedlegg I i kart- og planforskriften. Tabellen viser arealformål som kan vises i KP (kommuneplan)

Nr. 6 Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone	**KP**
Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone	6001
Ferdsel	6100
Farleder	6200
småbåthavn	6230
Fiske	6300
Akvakultur	6400
Drikkevann	6500
Naturområde	6600
Friluftsområde	6700
Kombinerte formål i sjø og vassdrag med eller uten tilhørende strandsone	6800

I tillegg til formål er det mulig å avsette hensynssoner av ulike typer jfr. § 11-8 i PBL for eksempel knyttet til forhold som fare og miljørisiko, krav til infrastruktur, hensyn til friluftsliv, hensyn til natur- eller kulturmiljø.

5.2 Bestemmelser

Hvilke bestemmelser som kan knyttes opp til arealformål reguleres av plan og bygningslovens §§ 11-9 til 11. Det er verd å merke seg at for arealformål knyttet til sjø er det PBL § 11-11 som gjelder. Det er derfor ikke mulig å knytte bestemmelser til fysisk utforming av anlegg som ligger i sjø slik man kan på land ut over det som gis rom for i de generelle bestemmelsene.

§ 11-9 som angir hvilke generelle bestemmelser som kan gis uavhengig av arealformål. § 11-9 nr. 1 gir kommunen anledning til å stille krav om reguleringsplan. I «Kystplan for Midt- og Sør-Troms» ble dette benyttet som et grep for kommunen å kunne avklare forhold som gjaldt rasfare og hvit sektor. Ut over dette er det ikke hensiktsmessig å kreve reguleringsplan for aktiviteter som ikke innebærer faste installasjoner.

Selv om plan og bygningsloven gir anledning til å knytte bestemmelser til miljøkvalitet, miljøoppfølging og – overvåkning (§ 11-9 nr. 6 og 8) vil det ofte være særlover som overstyrer plan og bygningsloven. Et sentralt eksempel på dette er regulering av akvakulturanlegg som styre etter en rekke lover og forskrifter: akvakulturloven m/forskrift, matloven, dyrevelferdsloven, havne- og farvannsloven, forurensningsloven og vannressursloven. I akvakulturloven § 6 er det gitt en kompetansefordeling mellom de ulike sektorlovene og sektormyndighetene. Kommunen som planmyndighet bestemmer hvor det er aktuelt å ha akvakulturanlegg, mens det er opp til fylkeskommunen og relevante sektormyndigheter å avgjøre hvem som skal kunne benytte seg av arealet sammen med omfang og vilkår for driften

Akvakulturloven § 6:

Departementet kan etter søknad gi tillatelse til akvakultur dersom:

a) det er miljømessig forsvarlig,

b) kravene i § 15 om forholdet til arealplaner og vernetiltak er oppfylt,

c) avveiningen av arealinteresser etter § 16 er foretatt, og

d) det er gitt tillatelser som kreves etter:

- *lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet m.v.,*
- *lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensning og om avfall,*
- *lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann, og*
- *lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann.*

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om tildeling av akvakulturtillatelse, herunder krav til søknad og kriterier for innvilgelse av søknad og gi nærmere bestemmelser om hvilke søknader som skal behandles av fylkeskommunene.

Flere kommuner har i plansammenheng prøvd å utfordre dette ved å stille miljøbestemmelser knyttet til akvakulturanlegg. Norconsult beskriver i sin rapport «Analyse av utfordringer for arealplanlegging etter plan- og bygningsloven i kystnære sjøområder» utarbeidet for KMD noen eksempler på dette:

I interkommunal kystsoneplan for Skjervøy og Nordreisa hadde kommunene ønske om å sette bestemmelser om krav til bruk av bestemte lusemidler og lusenivå knyttet til noen av akvakulturområdene. Fiskeridirektoratet fremmet innsigelse til denne bestemmelsen, og argumenterte med at bruk av medikamenter og lusenivå faller inn under fagmyndighetens ansvar med hjemmel i akvakulturloven med forskrifter. Kommunen har dermed ikke kompetanse til å regulere dette med hjemmel i plan og bygningsloven. Bestemmelsen ble trukket.

Karlsøy kommune ønsket å sette miljøkrav til nye akvakulturområder gjennom interkommunal kystsoneplan for Tromsøregionen. Karlsøy kommunestyre vedtok følgende: "Det er en forutsetning at det kun skal være grønne konsesjoner i de nye lokalitetene." Spørsmålet om kommunen kan ta inn slik planbestemmelse ble vurdert og konklusjonen var at Karlsøy kommune ikke har myndighet til å sette krav til

konsesjoner i de nye akvakulturområdene i kystsoneplanen. Det ble isteden tatt inn en planretningslinje i kystsoneplanen som følger: "Framtidige akvakulturområder i Karlsøy kommune bør benyttes til grønne konsesjoner slik som tildelt av staten i 2014, eller konsesjoner med tilsvarende miljøkrav."

Osterøy kommune har i sin «Kommunedelplan for sjø og strandsona» lagt inn et miljøkrav til bestemte akvakulturareal: «For område Skaftå (VA1 og VA2), Blom (VA3), Heldal (VA9), Øyjordsvika (VA7) og Viknabukta (VA4) skal det vera minimalt med utslepp av organiske partiklar til resipienten (PBL § 11-9, nr.6)». Saken er foreløpig ikke avgjort (planene er fortsatt til høring), men Fiskeridirektoratet og Hordaland fylkeskommune har lagt inn innsigelse til dette punktet basert på at dette er forhold som reguleres av forurensningsloven og dermed ikke er innenfor kommunenes kompetanse.

Selv om § 11-9 i PBL åpner for at kommunen kan lage bestemmelser knyttet til f.eks. miljøkvalitet overstyres dette av fagmyndighetenes ansvar knyttet opp til akvakulturloven med forskrifter. Kommunen har derfor i realiteten kun kompetanse til å sette av arealformål til akvakultur og bestemme hvilken artsgruppe eller art som kan oppdrettes innfor dette området.

5.3 Ansvar for bærekraftig utvikling

Det at andre forvaltningsorganer enn kommunen har ansvar for tildeling og drift av akvakulturtillatelser, fratar ikke kommunene ansvar og myndighet når det gjelder å sikre en god og bærekraftig bruk av de arealer som settes av til akvakultur i arealplanene. Målet om bærekraftig utvikling har vært innarbeidet som et overordnet mål for norsk areal- og ressursforvaltning fra tidlig i 1990-årene og fram til i dag. Kommunenes arealplanlegging er grunnleggende for å ivareta de sentrale målene i politikken for bærekraftig utvikling.

Kommunens fremste redskap til å sikre bærekraftig arealbruk er å vurdere hvilke konsekvenser arealutnyttelsen kan ha for miljø, naturressurser og samfunn før man fastsetter arealbruken. "Føre var"-prinsippet og prinsippet om at naturens tålegrenser ikke må overskrides, skal legges til grunn for all forvaltningen. Dette sikres gjennom at kommuneplaner er pålagt å utføre konsekvensutredning og at alle tiltak vurderes i henhold til naturmangfoldloven. Et sentralt formål med denne prosessen er at det foretas avveininger mellom ulike interesser som blir berørt av arealbruken, og at den foreslåtte arealdisponeringen ikke innebærer varige og irreversible konsekvenser for miljø og samfunn.

6 Formål med planarbeidet

Arealplanen skal angi hovedtrekkene i hvordan arealene skal brukes og vernes, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Arealdelen skal utformes i et langsiktig perspektiv. Det innebærer at kystsoneplanen er så fleksibel at det er mulig å innpasse nye behov og muligheter innenfor planens rammer.
Siden Kystplan for Midt- og Sør-Troms er en revidering av gjeldene plan foreslås det at man tar utgangspunkt i forrige plans formål:

Planen skal gi sjøretta næringer mulighet til økt verdiskaping i tråd med prinsippet om bærekraftig utvikling. Eksisterende og fremtidig arealbehov til ulike aktiviteter er i planprosessen veid opp mot

- hverandre
- miljøforhold
- lokale og politiske interesser

- føringer fra myndigheter

Endelig formål vedtas i forbindelse med utarbeidelse av planprogrammet.

7 Aktuelle plantema

Planprogrammet skal redegjøre for hvilke plantema som er aktuelle for planarbeidet og en endelig beskrivelse av plantema besluttes av planutvalget.

7.1 ROS

Plan og bygningsloven krever at det utarbeides risiko- og sårbarhetsanalyser når det utarbeides planer for utbygging jfr. § 4-3. I Sør- og Midt-Troms er utfordringer særlig knyttet til ras som går ut i sjø. Andre aktuelle tema er

- Skipstrafikk
- Klimaendringer og naturulykker
- Fiskesykdommer og oppdrett- ILA og lakselus
- Akutt forurensning

7.2 Landskap, naturmangfold og kulturminne/kulturmiljø

All utbygging påvirker landskapet, naturmiljøet og det eksisterende kulturmiljøet. Det gjelder både selve utbyggingsarealet og områdene rundt. Landskap, natur og kulturminner er også ressurser som kan være grunnlag for verdiskapning og næringsutvikling.

Områder som er vernet på grunn av landskaps-, natur- eller kulturminneverdier og automatisk freda kulturminner skal avsettes i plan som båndlagte områder. Andre områder av verdi for biologisk mangfold, friluftsliv, kulturlandskap eller andre verdifulle areal- og naturressurser i sjø kan avsettes som hensynssoner.

Basert på data fra naturbase.no og andre kjente registreringer ble de viktigste registrerte marine naturområdene satt av enten som formålsområder eller ved hensynsoner. Det er naturlig å føre disse videre i kommende plan. I tilfeller der det er kommet frem nye opplysninger må de vurderes tatt med i ny plan.

Det er dessverre få data knyttet til kulturminner i sjø, og det har derfor vært vanskelig å sette av slike områder. Evt. ny kunnskap bør vurderes i ny planrunde.

Kulturminner på land vil ligge utenfor planområdet, og vil sjelden være fysisk påvirket av tiltak i sjø. Erfaring fra tidligere planprosesser viser at faste installasjoner og anlegg i sjø kan påvirke av opplevelsen av kulturminner og landskap. I den forbindelse kan det være aktuelt med hensynssoner i sjø knyttet til viktige kulturmiljø for eksempel øyvær.

For å kunne vurdere og tilpasse utbygging til det eksisterende landskapet er det nødvendig med metoder som kan visualisere hvordan landskap og kulturmiljø blir påvirket. Troms fylkeskommune kan bidra med metodikk og teknologi for å visualisere hvordan f.eks. oppdrettsanlegg vil være synlig i landskapet.

7.3 Friluftsliv, strandsone

Sjøområdene er viktig som fritids og rekreasjonsområde for lokalbefolkning og tilreisende. Friluftsliv som helsefremmende og trivselsskapende aktivitet skal etter nasjonale føringer vektlegges i arealplanleggingen. Friluftslivets naturgrunnlag og allmennhetens rett til ferdsel og opphold i naturen er sikret gjennom Friluftsloven (Lov

1957-06-28 nr.16) og gjelder i samme grad på land som til sjøs. En del verdifulle arealer for friluftsliv ble avsatt som egne formål eller hensynssoner i forrige plan og bør videreføres. Nye områder av nasjonal og regional verdi kan vurderes tatt inn.

Bevaring av strandsonene er et annet nasjonalt viktig plantema. Landdelen av strandsonen vil ikke være tema for denne planen. Tiltak som i sjø kan likevel være viktig for å redusere presset i strandsonen. Småbåthavner og småbåtanlegg er mindre arealkrevende og et bedre alternativ enn at alle båteiere skal ha eget naust.

7.4 Næringsaktivitet

Marine næringer er et prioritert satsingsområde både nasjonalt og lokalt. Å skape rom for at næringer med marin tilknytning skal få rom for å utvikle seg. Hvilke næringer som vil bli prioritert vil variere fra kommune til kommune.

7.4.1 Fiske

Områder av nasjonal og vesentlig regional betydning for fiskeriene skal synliggjøres i planen. Dette gjelder ikke bare aktive fiskeområder, men også områder som er av betydning for et bærekraftig fiskeri. Viktige gyte- og oppvekstområder er derfor av like stor betydning og bør settes av som fiskeriområder eller naturområder.

Områder satt av i forrige Kystplan var fiske og gyteområder basert på data fra Fiskeridirektoratets kystnære fiskeridata kombinert med tilbakemeldinger og prioriteringer fra fiskeriorganisasjoner. Vurderingen av hvilke områder som var viktige var komplisert. Fiskeri er en dynamisk næring hvor fiske endrer seg fra år til år og verdisetting av viktige fiskeområder mangler gode data. Fiskeridirektoratet har gjennomført ny innsamling av data som vi håper kan være til nytte i ny planprosess.

7.4.2 Akvakultur

Det er nasjonale, regionale og lokale forventninger til fortsatt vekst i oppdrettsnæringen i planområdet. Det er en forutsetning for å ta i bruk et areal til akvakultur at kommunen har satt det av til slik bruk i sin arealplan. Avsetting av nye områder for akvakultur vil derfor være viktig i ny planprosess.

	Lokaliteter for anadrom fisk		Lokaliteter for andre arter	
Kommune	Nye	Eksisterende	Ikke anadrom fisk	Skjell/tare
Harstad	1	9	3	
Kvæfjord	-	5		12
Skånland	-	3		
Ibestad	3	7		
Gratangen	-	4	1	1
Lavangen	-	2		
Salangen	-	3	2	
Sørreisa	1	-		1
Dyrøy	2	4		
Tranøy	1	5	3	
Torsken	4	8		
Berg	1	3	1	
Lenvik	3	8		
Sum	16	62	10	14

Tabell 1 Samleoversikt som viser fordeling av akvakulturlokaliteter i planområdet etter vedtak i alle kommuner av Kystplan Midt- og Sør-Troms.

Laks og ørret

Forrige Kystplan førte til 16 nye lokaliteter for laks og ørret. Av disse lokalitetene var 3 lokaliteter tidligere midlertidige lokaliteter og to lokaliteter var flytting av eksisterende

lokaliteter. Med andre ord er det kun 11 nye lokaliteter. 2-3 ulike søkere pr. lokalitet har vist at de mest attraktive av lokalitetene har vært svært ettertraktet. Det er kun fem av de nye lokalitetene som ikke er tildelt pr. juni 2017. Disse befinner seg i Torsken og Lenvik.
Veksten innenfor oppdrettsnæringen har ikke bare ført til økt etterspørsel etter nye lokaliteter, men også til økt maksimal biomasse pr. lokalitet (MTB). Større biomasse pr. lokalitet setter større krav til lokaliteten. Lokaliteter med større vannutskiftning, sterkere strøm og god dybde er attraktive lokaliteter. Der oppdretterne før prioriterte skjerming for vind og bølger er trenden er at oppdretterne våger seg ut i mer eksponerte områder for å oppnå gode strømforhold.

Regjeringen legger i sitt forslag til nytt vekstsystem for havbruksnæringen opp til 12 produksjonsområder langs kysten. Aktuelt område for Midt- og Sør-Troms strekker seg fra Andfjorden til Malangen. Styring av produksjonskapasitet innenfor dette området vil bli regulert i forhold til miljøindikatorer (lakselus). Område vil vurderes annet hvert år og tillat biomasse i området justeres i forhold miljøstatus. Gode resultat vil gi rom for vekst, dårlige resultat kan føre til reduksjon av produksjonsvolum.

En viktig brikke i forebygging av luseinfeksjon og andre fiskesykdommer er tilgangen på gode lokaliteter med gode strømforhold og god avstand til andre anlegg. Dette aktualiserer både et behov for optimalisering av eksisterende lokalitetene og søking etter nye lokaliteter med mer optimal plassering. Opprettholdelse av dagens produksjonsnivå og fortsatt vekst i oppdrettsnæringen i Midt- og Sør-Troms vil avhenge av at man optimaliserer lokalitetsstrukturen for oppdrett av laks og ørret i fremtiden.

Andre arter
Til tross for at det ble satt av en del områder for andre fiskearter og for skjell og tare var dette ikke et sentralt tema i forrige planleggingsrunde. For å kunne øke verdiskapingen innen hvitfisknæringen er lagring og oppforing av villfanget fisk aktuelt. Det bør derfor være fokus på å finne områder som kan brukes til fangstbasert oppdrett.

Integrert oppdrett (integrert multitrofisk akvakultur)
Anlegg med alger eller skjell som plasseres nært oppdrettsanlegg kan utnytte avfall fra fiskefôringen til vekst. Slike anlegg kan være med på å redusere mengden avfallsprodukter fra anlegg. Det finnes få slike anlegg i Norge i dag, men dette kan bli mer aktuelt i fremtiden. Det bør derfor vurderes hvordan det kan legges til rette for integrert oppdrett på egnede lokaliteter.

7.4.3 Skjellsand

Uttak av skjellsand er ikke en stor næring, men har blitt aktualisert ved at det i løpet av 2017 gjennomføres prøvedrift for å sjekke egnetheten til aktuelle lokaliteter. Pr. i dag er det to lokaliteter innenfor aktuelt planområde hvor det gjøres prøveuttak av korallsand/skjellsand

- Grøtavær, Grytøya (Harstad kommune)
- Hekkingsundet, Hekkingen (Lenvik kommune)

I plan er det mulighet både for å sette av områder for råstoffutvinning på bunn, alternativt hindre uttak ved å sette av formål eller hensynssone med bestemmelser som hindrer uttak.

7.4.4 Turisme

Turistnæringen er en vekstnæring i området. Aktiviteter som turistfiske, hvalsafari, kajakkpadling, havrafting ol. er alle knyttet til sjøarealene. Det finnes ingen egne formål for turistaktiviterer i sjø, men formål som er aktuelt å knytte til slik aktivitet er hensynssoner for friluftsliv, kulturmiljø ol..

7.4.5 Dumpingsområder

I forbindelse med mudring av havner og farleder er det viktig å ha sett av områder som kan brukes til dumping av rene masser. Det vil gjøre det enklere å gjennomføre prosesser knyttet til mudring av havner og farleder.

7.5 Forsvar

Forsvarets skyte- og øvingsområder setter begrensninger for bruk av store deler av sjøarealet i Midt- og Sør-Troms. I forrige planrunde ble forsvaret utfordret på plassering av faste installasjoner i skyte- og øvingsfeltet uten at man fikk gjennomslag for dette. Gitt det store området som beslaglegges er det fortsatt aktuelt å se på muligheten for å oppnå vilkår som gjør det mulig å lokalisere oppdrett innenfor skyte- og øvingsområde.

7.6 Transport, samferdsel, havneanlegg

En av utfordringene som man i stor grad unnlot å ta tak i forrige planrunde var planlegging av småbåthavner og småbåtanlegg.

Småbåthavner og større havneanlegg krever tilknyttet landareal med vei, parkering og areal for andre fasiliteter. Siden landarealer ikke var med i planområdet ble det vanskelig å konsekvensutrede slike store anlegg på en god måte innenfor rammen av kystplan. Forutsatt at kommunen selv sørger for utredning/klarering av landarealene er det aktuelt å vurdere nye områder for havneanlegg.

Mindre småbåtanlegg definert som områder som ligger i tilknytning til eksisterende infrastruktur og bebyggelse på land vil være noe enklere å ta med i plan.

7.7 Sammenheng land sjø

Sammenhengen mellom land og sjø bør være tema for alt kommuneplanarbeid. Det vil bidra til å redusere konflikter i sjø og sjønære områder, og gi en mer forutsigbar utvikling. Industri, nærings-, bo- og hytteområder nær sjø genererer behov for å benytte sjøarealene til avløp, vannforsyning, småbåthavn og ferdsel. Der slike tiltak kommer i eller i nærheten av viktige områder for fiskeri, havbruk eller marint biologiske mangfold kan dette medføre konflikt. I noen tilfeller kan etablering på land medføre konkrete restriksjoner i sjø. Et eksempel er matfiskanlegg for laks som ikke kan etableres nærmer enn 5 km fra lakseslakteri.

8 Samarbeidet med Troms fylkeskommune

En vesentlig forskjell fra forrige planprosess var at den var initiert gjennom Kystplan Troms. Selv om revidering av Kystplan Midt- og Sør-Troms er initiert av kommunene ønsker man at Troms Fylkeskommune vil være en viktig bidragsyter i planprosessen både gjennom finansiering, men også gjennom medvirkning. Troms fylkeskommune har tilgang på betydelige ressurser på analysesiden som vi håper å kunne dra nytte av. Det gjelder både i forhold til konfliktanalyser og 3D-moddelering. Det siste vil være svart aktuelt i forhold til landskapsanalyser.

9 Administrative avklaringer

9.1 Kartfremstilling

Harstad kommune v/planavdeling har ansvar for utarbeidelse av kart og digitalt planinnsyn via Norkarts GISLINE planinnsyn. Harstad kommunes planID blir benyttet i forbindelse med utarbeiding av et felles planforslag og plankart. Etter offentlig ettersyn lages det plankart kommunevis som oversendes respektive kommune for vedtak. Ved

oversendelse til kommunene må hver enkelt kommune sørge for å opprette egen planID.

9.2 Regnskap/Revisjon

Lenvik kommune tar ansvar for regnskap, og Kommrev Nord benyttes som revisor

Hver enkelt kommune har ansvar for å føre timelister over forbrukt tid i tilknytning til prosjektet.

9.3 Arkiv

Harstad kommune har ansvar for arkivering av alle korrespondanse og dokumenter i forbindelse med utarbeidelse av plan.

9.4 Rapporteringsansvar

Prosjektleder har ansvar for all rapportering inkl. sluttrapport og økonomiske rapporter.

10 Fremdriftsplan

Utarbeidelse av planprogram og melding av planstart kan gjøres i desember 2017 forutsatt at de deltakende kommunene gjør vedtak om deltakelse og utnevner medlemmer til interkommunalt planutvalg i løpet av oktober 2017.

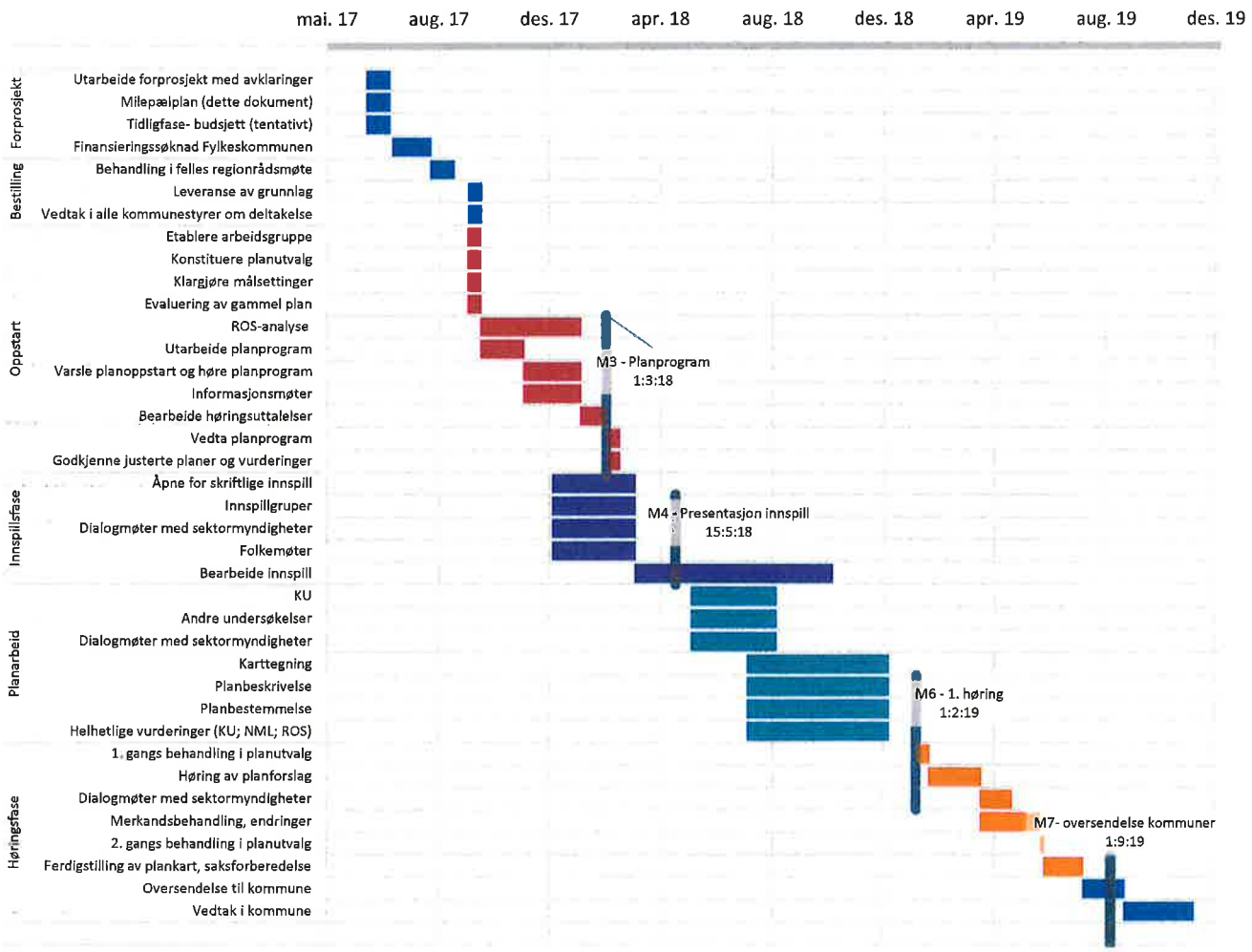

Figur 1 Fremdriftsplan m utvalgte milepæler

Første halvår 2018 vil være preget av arbeid med å få inn innspill fra innspillgrupper og publikum. Det er forventet at man kan presentere det som er kommet inn av innspill i løpet av mai 2018. Bearbeiding av innspill, konsekvensutredning og utforming av første forslag til plan vi prege andre halvår av 2018 og inngangen av 2019. Det er forventet at første forslag til plan kan legges ut på høring våren 2019 og at endelig forslag til plan kan oversendes kommunene i løpet av tidlig høst 2019.

Se vedlagt fremdriftsplan for ytterligere detaljer, inkl. ansvarsfordeling.

11 Økonomi og ressursbruk

Prosjektets finansiering forventes løst som et spleiselag mellom kommunene og fylkeskommunen.

Det forutsettes at det søkes om at 50 % av medgåtte utgifter dekkes av Troms Fylkeskommune.

Kommunene forventes å delta aktivt i planprosessen med egne ansatte, folkevalgte og innbyggere. Det er lagt opp til at det ytes medvirkning tilsvarende 5-10 % stilling administrativt (ca. 300 timer over 2,5 år) og 3-4 % stilling av folkevalgte (120 timer over 2,5 år). Kommunene må selv dekke lønn og godtgjørelse for sine ansatte og folkevalgte.

Hvis fylkeskommunen ikke innvilger omsøkt økonomisk tilskudd kan kommunen vurdere å dekke øvrige utgifter til prosjektleder og prosjektmedarbeider. Dette må avklares før kommunen gjør vedtak om deltakelse.

Tabell 2 Budsjett og finansieringsplan

Budsjett hovedprosjekt Kystplan Midt- og Sør-Troms	**2017**	**2018**	**2019**	**Sum**
Adm.kost vertskommune (kontrokost., data, regnskap, revisjon ol)	50 000	100 000	100 000	**250 000**
Programlisenser/nettside	30 000	30 000	30 000	**90 000**
Kompetansebygging/formidling/reise	60 000	200 000	110 000	**370 000**
Lønn Prosjektleder inkl, sosiale utg.	300 000	570 000	570 000	**1 440 000**
Lønn prosjektmedarbeider inkl. sosiale utg.		325 000	325 000	**650 000**
Kjøp av eksterne tjenester		200 000		**200 000**
Annonsering	50 000	50 000	50 000	**150 000**
Deltakelse i IKPU/styringsgruppe	240000	300000	120000	**660 000**
Deltakelse folkemøter, innspillgrupper ol.	100000	250000	250000	**600 000**
Arbeidsgruppe kommunalt ansatte 14 kommune	360000	1260000	270000	**1 890 000**
SUM utgifter	1 190 000	3 285 000	1 825 000	6 300 000
SUM egeninnsats som inngår i utgifter	700 000	1 810 000	400 000	**3 150 000**

Finansiering				
Tilskudd fylkeskommunen	490 000	1 475 000	1 185 000	3 150 000
Egeninnsats fra kommunene				3 150 000
				6 300 000

Detaljert fremdriftsplan med ansvarsfordeling

U Utfører arbeidet
B Hovedbeslutning
b delbeslutning
a framdriftsansvar
A kompetanseoverføring
R må rådspørres
I må informeres
r kan tilkalles for diskusjon

Nr.	Aktivitet	Start-dato	Slutt-dato	Prosjekteier	Styringsgruppa	Prosjektleder	Prosjektmedarbeider	Arbeidsgruppe	Interkommulat planutv.	Kommunestyrene
M1 Forprosjekt		12.06.2017	07.07.2017	U						
1.1	Utarbeide forprosjekt med avklaringer	12.06.2017	07.07.2017			U				
1.2	Milepælplan (dette dokument)	12.06.2017	07.07.2017			U				
1.3	Tidligfase- budsjett (tentativt)	12.06.2017	07.07.2017			U				
1.4	Finansieringssøknad Fylkeskommunen	10.07.2017			B	U				
M2 Politisk behandling og bestilling av prosjekt										
2.1	Orientering til regionrådene	20.08.2017	15.09.2017							b
2.2	Leveranse beslutningsgrunnlag	20.08.2017				U				
2.3	Vedtak i kommunestyrene om deltakelse	20.08.2017	01.10.2017							B
M3 Oppstart prosjekt										
3.1	Etablere arbeidsgruppe	01.10.2017	15.10.2017			a				
3.2	Konstituere planutvalg	01.10.2017	15.10.2017			a	A		B	
3.3	Utarbeide planprogram	01.10.2017	15.10.2017			a			B	
3.4	Evaluering av gammel plan	01.10.2017	01.04.2017			a		R	R	
3.5	ROS-analyse	15.10.2017	01.02.2018			a		U		
3.6	Utarbeide planprogram	15.10.2017	01.12.2017			U		R	B	
3.7	Varsle planoppstart og høre planprogram	01.12.2017	01.02.2018			a			B	
3.8	Informasjonsmøter	01.12.2017	01.02.2018			a		U	U	
3.9	Bearbeide høringsuttalelser	01.02.2018	01.03.2018			U		r		
3.10	Vedta planprogram	01.03.2018	15.03.2018			a			B	
3.11	Godkjenne justerte planer og vurderinger	01.03.2018	15.03.2018		b	a			B	
M4 Innspillsfase										
4.1	Åpne for skriftlige innspill	01.01.2018	01.04.2018			U		r	R	
4.2	Innspillgruper	01.01.2018	01.04.2018			U		r	R	
4.3	Dialogmøter med sektormyndigheter	01.01.2018	01.04.2018			U		r	R	
4.4	Folkemøter	01.01.2018	01.04.2018			a		U	U	
4.5	Bearbeide innspill	01.04.2018	01.11.2018			U	U			
4.6	Presentasjon av innspill	15.05.2018	15.06.2018			U	U	r	r	
M5 Planarbeid										
5.1	KU	01.08.2018	01.01.2019			a		U		
5.2	Andre undersøkelser	01.08.2018	01.01.2019			U	U			
5.3	Dialogmøter med sektormyndigheter	01.08.2018	01.01.2019			U	U	r	r	
5.4	Karttegning	01.08.2018	01.01.2019			a	U			
5.5	Planbeskrivelse/planbestemmelse	01.08.2018	01.01.2019			U	r	R	B	
5.6	Helhetlige vurderinger (KU; NML; ROS)	01.08.2018	01.01.2019			U	r	R	B	
M6 Høringsfase										
6.1	1. gangs behandling i planutvalg	01.02.2019	15.02.2019			a			B	
6.2	Høring av planforslag	15.02.2019	12.04.2019			U				
6.3	Dialogmøter med sektormyndigheter	12.04.2019	15.05.2019			U	r	r	r	
6.4	Merknadsbehandling, endringer	12.04.2019	15.06.2019			a		R	B	
6.5	2. gangs behandling i planutvalg	15.06.2019	20.06.2019			a		R	B	
6.6	Ferdigstilling av plankart, saksforberedelse	20.06.2019	01.08.2019			U	U	R		
6.7	Oversendelse til kommune	01.08.2019	15.08.2019			U	U			
M7 Politisk behandling i kommunestyrene										
7.1	Egengodkjenning av plan i kommunestyre	01.09.2019	01.12.2019							B
7.2	Kunngjøring av egengodkjent plan							U		
7.3	Evt. avklaring av innsigelser, nye høringer ol.							U		B

SAK 5/18- V4

Forslag til fordeling av kostnader med rullering av Kystplan Midt- og Sør-Troms

Opprinnelig budsjett ser slikt ut:

Budsjett hovedprosjekt Kystplan Midt- og Sør-Troms	2017	2018	2019	Sum
Adm.kost vertskommune (kontrokost., data, regnskap, revisjon ol)	50 000	100 000	100 000	**250 000**
Programlisenser/nettside	30 000	30 000	30 000	**90 000**
Kompetansebygging/formidling/reise	60 000	200 000	110 000	**370 000**
Lønn Prosjektleder inkl, sosiale utg.	300 000	570 000	570 000	**1 440 000**
Lønn prosjektmedarbeider inkl. sosiale utg.		325 000	325 000	**650 000**
Kjøp av eksterne tjenester		200 000		**200 000**
Annonsering	50 000	50 000	50 000	**150 000**
Deltakelse i IKPU/styringsgruppe	240000	300000	120000	**660 000**
Deltakelse folkemøter, innspillgrupper ol.	100000	250000	250000	**600 000**
Arbeidsgruppe kommunalt ansatte 14 kommune	360000	1260000	270000	**1 890 000**
SUM utgifter	1 190 000	3 285 000	1 825 000	6 300 000
SUM egeninnsats som inngår i utgifter	**700 000**	**1 810 000**	**640 000**	**3 150 000**
Finansiering				
Tilskudd fylkeskommunen	490 000	1 475 000	1 185 000	3 150 000
Egeninnsats fra kommunene				3 150 000
				6 300 000

Tabell 1 Budsjett som er grunnlag for søknad til fylkeskommunen.

I dette budsjettet er kommunenes kostnader knyttet egeninnsats:

1. Deltakelse i interkommunalt planutvalg, dvs reisekostnader og møtegodtgjørelse/tapt arbeidsfortjeneste hvis deltakende politiker ikke er frikjøpt.
2. Innsats i arbeidsgruppe, dvs. bruk av arbeidstid til deltakelse i arbeidsmøter, reisekostnader knyttet til reise til arbeidsmøter og arbeidstid på arbeidsplass til saksutredning, lokal medvirkning ol. Stipulert til ca 5% stillingsprosent over to år.

Disse kostnadene vil variere fra kommune til kommune. Egeninnsats knytte til deltagelse på folkemøter, i innspillgrupper, møter med organisasjoner osv. vil i utgangspunktet ikke koste kommunen noe utover egen deltakelse og evt. arrangørkostnader.

Hvis fylkeskommunen ikke dekker mer enn 25 % av kostandene til prosjektet må kommunen bidra med de resterende 1.575.000,-

Forslag til fordelingsnøkkel av

I utgangspunktet kan dette beløpet deles likt på de deltakende kommunene (112 500,- pr kommune forutsatt 14 kommuner). De ulike kommunene har ulik interesse knyttet til kystsoneplanlegging og regionrådet for Midt-Troms har bedt om at man skal se på en eventuell fordelingsnøkkel.

En aktuell fordelingsnøkkel av kostnadene er å forholde seg til kommunenes andel av maksimal tillatt biomasse for laks. Det er mange andre forhold i tillegg til oppdrett som er viktig i forhold til kystsoneplanlegging, men oppdrettsareal er direkte med på å genere inntekt for kommunen. MTB brukes også som utgangspunkt for fordeling av inntekter fra Havbruksfondet. Kommuner med stor MTB kan forvente seg større inntekter enn kommuner med lav MTB og vil ha mer igjen for en eventuell fremtidig vekst. Kommuner med lav MTB vil ha liten inntekt og har i stor grad heller ikke

mulighet for vesentlig vekst i MTB. Å benytte MTB som grunnlag for fordeling av kostnad virker derfor logisk.

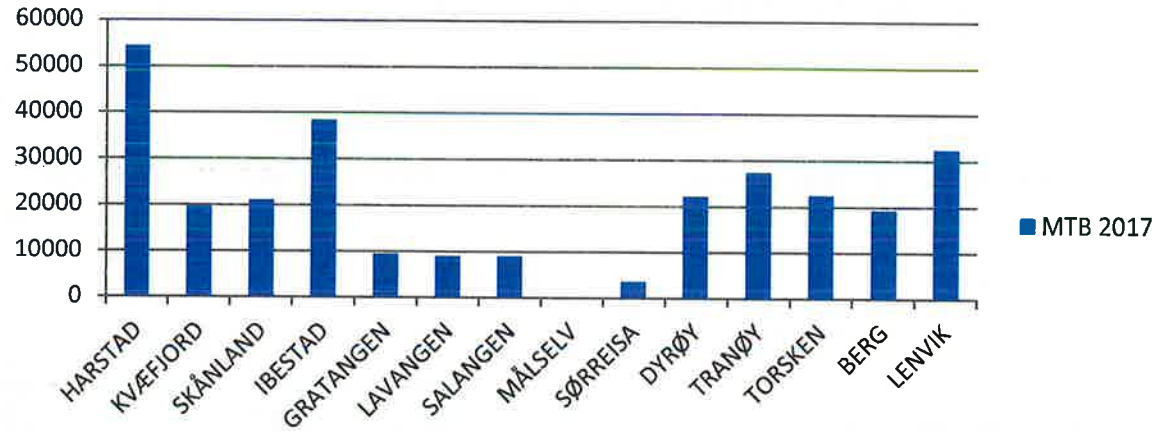

Figur 1 Fordeling av MTB på kommunene i Midt- og Sør-Troms pr 31.10.2017

Harstad kommune har sammen med Ibestad og Lenvik mest MTB. Målselv har ikke noe oppdrett, mens Sørreisa, Gratangen, Salangen og Lavangen har lav MTB.

Kommune	MTB 2017	MTB 2015	Vekst MTB 2015-17	Prosentandel total MTB
HARSTAD	54375	40585	34 %	19 %
KVÆFJORD	19590	19590	0 %	7 %
SKÅNLAND	21000	17000	24 %	7 %
IBESTAD	38400	31200	23 %	13 %
GRATANGEN	9420	9420	0 %	3 %
LAVANGEN	9000	9000	0 %	3 %
SALANGEN	9000	9000	0 %	3 %
MÅLSELV	0	0	0 %	0 %
SØRREISA	3600	3600	0 %	1 %
DYRØY	22195	22135	0 %	8 %
TRANØY	27410	22130	24 %	10 %
TORSKEN	22470	20700	9 %	8 %
BERG	19300	19300	0 %	7 %
LENVIK	32485	24780	31 %	11 %
	288245	248440	16 %	100 %

Tabell 2 MTB i de ulike kommunene i 2015 og 2017

Tabellen under viser beregning av nødvendig bidrag fra hver kommune når grunnbeløpet er satt til 60 000,- og resten er fordelt basert på MTB hvis alle kommuner deltar. Deltakerbeløpet vil variere fra 60 000 til nesten 200 000.

Kommune	Prosentandel	Grunnsum pr kommune	Variabel sum	Total sum pr. kommune
HARSTAD	19 %	60 000	138 652	198 652
KVÆFJORD	7 %	60 000	49 953	109 953
SKÅNLAND	7 %	60 000	53 548	113 548
IBESTAD	13 %	60 000	97 917	157 917
GRATANGEN	3 %	60 000	24 020	84 020
LAVANGEN	3 %	60 000	22 949	82 949
SALANGEN	3 %	60 000	22 949	82 949
MÅLSELV	0 %	60 000	-	60 000
SØRREISA	1 %	60 000	9 180	69 180
DYRØY	8 %	60 000	56 595	116 595
TRANØY	10 %	60 000	69 893	129 893
TORSKEN	8 %	60 000	57 297	117 297
BERG	7 %	60 000	49 213	109 213
LENVIK	11 %	60 000	82 834	142 834
SUM	100 %	840000	735000	1575000

Tabell 3 Eksempel på fordeling av deltakelse hvis alle 14 kommuner deltar og det forutsettes en grunnsum på 60 000

Siden vi ikke enda kjenner tilskuddet fra fylkeskommunen og flere kommuner har tatt forbehold om deltakelse ut fra finansiering er det vanskelig å lage en sikker fordeling av kostnader. Om færre kommuner deltar vil kostnadene til prosjektet ikke gå vesentlig ned. Nedenfor er et eksempel på fordelingen om tre kommuner med lav MTB ikke deltar i prosjektet.

Kommune	Prosentandel	Grunnsum pr kommune	Varlabel sum	Total sum pr. kommune
HARSTAD	23 %	60 000	208 473	268 473
IBESTAD	16 %	60 000	147 225	207 225
GRATANGEN	4 %	60 000	36 116	96 116
SALANGEN	4 %	60 000	34 506	94 506
MÅLSELV	0 %	60 000	-	60 000
SØRREISA	2 %	60 000	13 802	73 802
DYRØY	9 %	60 000	85 095	145 095
TRANØY	11 %	60 000	105 090	165 090
TORSKEN	9 %	60 000	86 150	146 150
BERG	8 %	60 000	73 996	133 996
LENVIK	14 %	60 000	124 547	184 547
	100 %	660000	915000	1575000

Tabell 4 Eksempel på fordeling hvis færre kommuner deltar (Kvæfjord, Skånland og Lavangen er tatt ut)

Lenvik kommune
PLAN OG TEKNISKE TJENESTER

Sak 5/18 - V5

Troms Fylkeskommune
Postboks 6600

9296 TROMSØ

Deres ref.: Vår ref.: 17/1075 - 14322/17 - P11 &85 Dato: 05.07.2017

Søknad om støtte til interkommunal rullering av Kystplan Midt- og Sør-Troms

På vegne av kystkommunene i Midt- og Sør-Troms søker Lenvik kommune og Harstad kommune om støtte til å gjennomføre en interkommunal planprosess for å revidere arealplanene for sjøområdene i regionene.

Bakgrunn
Gjennom et vedtak i Midt-Troms regionråd i desember 2016 ble det tatt initiativ til å starte opp en felles revidering av de kommunale kystsoneplanene. Samtlige kommuner i Midt- og Sør-Troms ble invitert med i prosessen, inkl. Målselv som deltok i Tromsø-regionen i forrige runde.

Alle kommunene har stilt seg positive til deltakelse i en interkommunal prosess, men ønsket en nærmere avklaring av rammevilkår. Det betyr at det kan bli opp til 14 deltakende kommuner i prosjektet.

For å avklare rammevilkårene står Lenvik og Harstad kommune bak utarbeidelse av et forprosjekt som beskriver de nødvendig tekniske, økonomiske, organisatoriske og personalmessige ressurser for å gjennomføre en interkommunal revidering av kommunedelplan for sjø i Midt- og Sør-Troms. Forprosjektet inkl. budsjett er vedlagt søknaden.

Lenvik og Harstad har som de største kommunene i hver sin region ressurser til å stå for den praktiske gjennomføringen av prosjektet. Lenvik kommune og Harstad kommune vil derfor stå som eier av prosjektet og være ansvarlig for gjennomføring av prosjektet «Kystplan Midt- og Sør-Troms II».

I tillegg til å redegjøre for organisering og ansvarsfordeling er hensikten med forprosjektet å lede frem til finansiering og oppstart av interkommunal revidering av «Kystplan for

Lenvik kommune
Postboks 602
9306 Finnsnes
Telefon +47 77 87 10 00
Faks:
Besøk:
Org.nr: 939 807 314
www.lenvik.kommune.no
postmottak@lenvik.kommune.no
BARNEBYEN

Midt- og Sør-Troms». Planen er å starte opp planleggingen i løpet av høst 2017, med mulighet for kommunal egengodkjenning av ny kystplan i de enkelte kommuner før årsskifte 2019. Lenvik kommune og Harstad kommune fremmer derfor på vegne av kystkommunen i Midt- og Sør-Troms søknad om støtte fra Troms fylkeskommune for gjennomføring av en interkommunal planprosess med hensikt å revidere arealplanene for sjøområdene i regionene.

Prosjektet er i tråd med intensjonene i regional planstrategi for Troms. Prosjektets finansiering forventes løst som et spleiselag mellom kommunene og fylkeskommunen hvor 50 % av medgåtte utgifter dekkes av Troms Fylkeskommune.

Kommunene forventes å delta aktivt i planprosessen med egne ansatte, folkevalgte og innbyggere. Kommunene må selv dekke lønn og godtgjørelse for sine ansatte og folkevalgte. Egeninnsatsen fra kommunene utgjør 50% av kostnadene til prosjektet.

Budsjett hovedprosjekt Kystplan Midt- og Sør-Troms	**2017**	**2018**	**2019**	**Sum**
Adm.kost vertskommune (kontrokost., data, regnskap, revisjon ol)	50 000	100 000	100 000	**250 000**
Programlisenser/nettside	30 000	30 000	30 000	**90 000**
Kompetansebygging/formidling/reise	60 000	200 000	110 000	**370 000**
Lønn Prosjektleder inkl, sosiale utg.	300 000	570 000	570 000	**1 440 000**
Lønn prosjektmedarbeider inkl. sosiale utg.		325 000	325 000	**650 000**
Kjøp av eksterne tjenester		200 000		**200 000**
Annonsering	50 000	50 000	50 000	**150 000**
Deltakelse i IKPU/styringsgruppe	240000	300000	120000	**660 000**
Deltakelse folkemøter, innspillgrupper ol.	100000	250000	250000	**600 000**
Arbeidsgruppe kommunalt ansatte 14 kommune	360000	1260000	270000	**1 890 000**
SUM utgifter	1 190 000	3 285 000	1 825 000	6 300 000
SUM egeninnsats som inngår i utgifter	700 000	1 810 000	400 000	**3 150 000**
Finansiering				
Tilskudd fylkeskommunen	490 000	1 475 000	1 185 000	3 150 000
Egeninnsats fra kommunene				3 150 000
				6 300 000

For øvrige detaljer for prosjektet viser vi til den vedlagte rapporten «Forprosjekt for rullering av kystsoneplan for kystkommuner i Midt- og Sør-Troms»
Vi håper på en positiv behandling av vår søknad.

Med hilsen

Geir Inge Sivertsen
ordfører Lenvik kommune

Marianne Bremnes
ordfører Harstad kommune

Margrethe Hagerupsen
rådmann i Lenvik kommune

Hugo Tode Hansen -
rådmann Harstad kommune

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg: Forprosjekt for rullering av kystsoneplan for kystkommuner i Midt- og Sør-Troms

SAK 5/18 - V6

SAKSFREMLEGG

Interkommunalt plansamarbeid om kystsoneplan for Midt- og Sør-Troms. Delegering av myndighet, og valg av representanter til interkommunalt kystsoneplanutvalg.

Vedlegg:
1. Invitasjon
2. Forprosjekt
3. Prosjektsøknad
4. Notat om fordelingsnøkkel

Andre dokumenter (ikke vedlagt):
Kystplan for Midt- og Sør-Troms

Kort sammendrag:
Troms fylkeskommune initierte og finansierte høsten 2011 et treårig prosjekt; Kystplan Troms for å få oppdaterte kystsoneplaner i alle kommuner i Troms. Midt- og Sør-Troms valgte å gå sammen i en felles prosess. Dette ledet frem til at alle kommuner med sjøareal i Midt- og Sør-Troms egengodkjente sine delplaner for sjø høsten 2015 og vinter 2016.

Knapt to år etter vedtak av forrige kystplanprosjekt ser man at planene ikke i tilstrekkelig grad tar høyde for forventet vekst og aktivitet innenfor marine næringen og det er derfor aktuelt å starte en prosess med rullering av planene.

Lenvik kommune tok i desember 2016 initiativ til å starte opp en revidering av kystsoneplanene gjennom et vedtak i Midt-Troms regionråd. Samtlige kommuner i Midt- og Sør-Troms ble invitert med i prosessen, inkl. Målselv som deltok i Tromsø-regionen i forrige runde. De fleste kommunene har stilt seg positiv til å delta i en videre prosess. Det betyr at det kan bli opp til 14 deltakende kommuner i en interkommunal rullering.

Flere kommuner har uttrykt ønske om avklaring av rammevilkår, organisering og prosjektfinansiering før man tar stilling til å delta. Lenvik og Harstad kommune har derfor utarbeidet et forprosjekt med beskrivelse av planprosessen, rammevilkår og organisering. På bakgrunn av forprosjektet er det søkt om støtte fra Troms fylkeskommune til gjennomføring av en rullering. Det legges opp til at de to kommunene Lenvik og Harstad fortsetter som ansvarlige for å gjennomføre hovedprosjektet når det starter opp.

Avklaring av finansiering fra fylkeskommunen har dessverre tatt tid, og saken sendes derfor over til kommunene uten avklaring rundt finansiering. Det er søkt støtte fra Troms fylkeskommune på 3.150.000,- til dekning av prosjektutgifter, vi håper å få innvilget minst 50 %. Basert på prosjektets budsjett og en foreslått

fordelingsnøkkel vil kostnaden for .....kommune ikke overskrive ..... fordelt på to år.

Forprosjektet forutsetter at man viderefører organiseringsmodellen som ble brukt i forrige runde av Kystplan Midt- og Sør-Troms med et interkommunalt plansamarbeid i henhold til kapittel 9 i plan og bygningsloven. Et slikt samarbeid krever at kommunen delegerer planmyndighet for sjøarealene til et interkommunalt planutvalg. Kommunen velger en representant med vara per kommune til planutvalget. Det interkommunale planutvalget har ansvar for utarbeidelse av planoppstart, planprogram, planforslag og gjennomføring av høring. Planutvalget innstiller direkte til kommunestyrene i de deltakende kommunene. Det endelige planvedtaket gjøres i hver enkelt kommune og kun for eget planområde, jf. §§ 9-2 og 9-3. Det endelige produktet blir sådan ikke en felles plan, men mange enkeltplaner laget over samme mal.

Deltakelse i prosjektet og delegering av planmyndighet må tas opp for politisk behandling i kommunestyrene i de aktuelle kommunene og det må gjøres vedtak om:

- deltakelse i prosjektet med de forpliktelser som det innebærer
- delegering av planmyndigheten til et interkommunalt planutvalg
- valg av en representant med vara per kommune til det interkommunale planutvalg
- å utpeke en administrativ person med ansvar for kommunal saksbehandling og deltakelse i arbeidsmøter

Saksopplysninger:
Kommunene har et stort ansvar for å legge grunnlaget for en bærekraftig og langsiktig forvaltning av sjøarealene i sin kommune. Det gjelder ikke bare for oppdrett, men for alle næringer. Oppdaterte og aktuelle arealplaner for sjøareal er en viktig faktor denne forvaltningen. Knapt to år etter vedtak av forrige kystplan ser man at planene ikke i tilstrekkelig grad tar høyde for forventet vekst og aktivitet innenfor marine næringen. Det er flere gode grunner til å gå i gang med en rullering allerede nå:

- Økt aktivitet gir økt potensiale for konflikter. Dagens bruk av sjøarealene spenner over et bredt spekter av aktiviteter og næringer og nye aktiviteter kommer stadig til.
- Arealplaner knyttet til sjøareal har andre og mer dynamiske utfordringer enn arealplaner på land. Ny teknologi, nye typer aktiviteter, ny kunnskap og nye forvaltningsprinsipp gir stadig nye utfordringer og problemstillinger i forhold til forvaltning av sjøarealene.
- Jevnlig rullering av kommuneplanens arealdel er viktig: Samstemmighet om overordnede prinsipper og mål oppnådd gjennom en bred og grundig planprosess har begrenset varighet.

Lenvik kommune tok i desember 2016 initiativ til å starte opp en revidering av kystsoneplanene gjennom et vedtak i Midt-Troms regionråd. Samtlige kommuner i Midt- og Sør-Troms ble invitert med i prosessen, inkl. Målselv som deltok i Tromsø-

regionen i forrige runde. Følgende kommuner stilte seg positive uten forbehold: Dyrøy, Harstad, Lenvik, Målselv, Skånland og Torsken. Det er ikke gjort vedtak i kommunestyrene i alle disse kommunene. Følgende kommuner har stilt seg positive, men med forbehold om endelig vedtak når rammevilkår er endelig avklart: Berg, Gratangen, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Salangen og Tranøy. Sørreisa kommune gav som eneste kommune beskjed om at de ikke ønsker deltakelse i en felles rullering, men har senere omgjort dette. Det betyr at det kan bli opp til 14 deltakende kommuner i en interkommunal rullering.

Flere kommuner har uttrykt ønske om avklaring av rammevilkår, organisering og prosjektfinansiering før man tar stilling til å delta. Lenvik og Harstad kommune har derfor stilt seg i spissen for å utarbeide et forprosjekt som skal lede frem til avklaringer som gjør at man kan realisere en interkommunal revidering av kystsoneplanene i Midt- og Sør-Troms. Forprosjektet gir beskrivelse av faser og oppgaver i planleggingen, organisering, handlingsrom, plantema og forslag til administrative løsninger knyttet til prosjektledelse. Forprosjektet har også fungert som grunnlag for søknad om støtte til finansiering av prosjektet. Forprosjekt og søknad er vedlagt saken.

Det legges opp til at de to kommunene Lenvik og Harstad fortsetter som ansvarlige for å gjennomføre hovedprosjektet når det starter opp. Lenvik kommune vil ha ansvar for prosjektledelse, prosjektadministrasjon, økonomi og rapportering. Harstad kommune vil ha ansvar for kartproduksjon, kartinnsyn, plandialog og arkivering.

Økonomi

Budsjettet for prosjektet er i stor grad basert på erfaringer fra forrige prosjekt.

Budsjett hovedprosjekt Kystplan Midt- og Sør-Troms	2017	2018	2019	Sum
Administrative kostnader vertskommune (kontor, data, regnskap, revisjon ol)	50 000	100 000	100 000	**250 000**
Programlisenser/nettside	30 000	30 000	30 000	**90 000**
Kompetansebygging/formidling/reise	60 000	200 000	110 000	**370 000**
Lønn Prosjektleder inkl, sosiale utg.	300 000	570 000	570 000	**1 440 000**
Lønn prosjektmedarbeider inkl. sosiale utg.		325 000	325 000	**650 000**
Kjøp av eksterne tjenester		200 000		**200 000**
Annonsering	50 000	50 000	50 000	**150 000**
Deltakelse i IKPU/styringsgruppe	240000	300000	120000	**660 000**
Deltakelse folkemøter, innspillgrupper ol.	100000	250000	250000	**600 000**
Arbeidsgruppe kommunalt ansatte 14 kommune	360000	1260000	270000	**1 890 000**
SUM utgifter	1 190 000	3 285 000	1 825 000	6 300 000
SUM egeninnsats som inngår i utgifter	**700 000**	**1 810 000**	**640 000**	**3 150 000**
Finansiering				
Tilskudd fylkeskommunen	490 000	1 475 000	1 185 000	3 150 000
Egeninnsats fra kommunene				3 150 000
				6 300 000

Tabell 1 Budsjett som er grunnlag for søknad til fylkeskommunen.

I budsjettet er kommunenes kostnader knyttet egeninnsats:

1. Deltakelse i interkommunalt planutvalg, dvs reisekostnader og møtegodtgjørelse/tapt arbeidsfortjeneste hvis deltakende politiker ikke er frikjøpt.

2. Innsats i arbeidsgruppe, dvs. bruk av arbeidstid til deltakelse i arbeidsmøter, reisekostnader knyttet til reise til arbeidsmøter og arbeidstid på arbeidsplass til saksutredning, lokal medvirkning ol. Stipulert til ca 5% stillingsprosent over to år.

Disse kostnadene vil variere fra kommune til kommune. Egeninnsats knytte til deltagelse på folkemøter, i innspillgrupper, møter med organisasjoner osv. vil i utgangspunktet ikke koste kommunen noe utover egen deltakelse og evt. arrangørkostnader.

Det er søkt støtte fra Troms fylkeskommune på 3.150.000,- til dekning av prosjektutgifter. Dessverre har saksbehandlingen hos Fylkeskommunen dratt ut til tross for muntlig tilbakemelding om at man ønsker å støtte prosjektet. Det er imidlertid gitt signaler på at man ikke kan dekke hele den omsøkte summen, og at en evt. støtte må komme i flere tilsagn.

Prosjektet har lagt opp til at rullert plan skal være klar for vedtak høsten 2019. Tiden er nå i ferd med å renne ut for en slik tidsplan. Saken oversendes derfor kommunen uten økonomiske avklaring fra fylkeskommunen. Prosjektet vil ikke starte opp før vi har nødvendig økonomisk avklaring, men om kommunen gjør vedtak og velger representanter til interkommunalt planutvalg vil man raskt kunne starte opp arbeidet når en avklaring kommer.

Signalet fra fylkeskommunene er at man ikke vil dekker mer enn 25 % de som er omsøkt. Det betyr at deltakende kommuner må bidra med de resterende 1.575.000,-

I utgangspunktet kan dette beløpet deles likt på de deltakende kommunene (112 500,- pr kommune forutsatt 14 kommuner), men siden kommunene har ulik interesse knyttet til kystsoneplanlegging er det lagt opp til en fordelingsnøkkel basert på maksimal tillatt biomasse for laks i kommunene (MTB).

Oppdrettsareal som er i bruk vil være med på å genere inntekt for kommunen gjennom Havbruksfondet og MTB brukes som utgangspunkt for fordeling av inntekter fra havbruksfondet. Kommuner med stor MTB kan forvente seg større inntekter enn kommuner med lav MTB og vil ha mer igjen for en eventuell fremtidig vekst. Å benytte MTB som grunnlag for fordeling av kostnad virker derfor logisk. For beregningsgrunnlag vises til vedlagt notat.

Tabellen under viser fordeling av kostnadene med et grunnbeløpet på 60 000,- og resterende fordelt basert på MTB hvis alle 14 kommuner deltar. Deltakerbeløpet vil variere fra 60 000 til nesten 200 000.

Kommune	Prosentandel	Grunnsum pr kommune	Variabel sum	Total sum pr. kommune
HARSTAD	19 %	60 000	138 652	198 652
KVÆFJORD	7 %	60 000	49 953	109 953
SKÁNLAND	7 %	60 000	53 548	113 548
IBESTAD	13 %	60 000	97 917	157 917
GRATANGEN	3 %	60 000	24 020	84 020
LAVANGEN	3 %	60 000	22 949	82 949
SALANGEN	3 %	60 000	22 949	82 949

MÅLSELV	0 %	60 000	-	60 000
SØRREISA	1 %	60 000	9 180	69 180
DYRØY	8 %	60 000	56 595	116 595
TRANØY	10 %	60 000	69 893	129 893
TORSKEN	8 %	60 000	57 297	117 297
BERG	7 %	60 000	49 213	109 213
LENVIK	11 %	60 000	82 834	142 834
SUM	100 %	840000	735000	1575000

For .....kommune er kostnadene beregnet til..... Hvis noen kommuner trekker seg kan beløpet bli noe høyere, det vil derfor være klokt å ta høyde for dette i vedtaket.

Rammer for planleggingen

Kystsoneplan er å regne som en del av kommuneplan og gjeldene for sjøarealene i kommunen. Kapitel 11 i plan og bygningsloven setter rammer for planleggingen. En kommunal arealplan skal angi hovedtrekkene i hvordan arealene skal brukes og vernes, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Arealdelen skal utformes i et langsiktig perspektiv og bør være så fleksibel at det er mulig å innpasse nye behov og muligheter innenfor planens rammer (se også kap. 5 i forprosjektet).

Det er relativt få arealformål som kan benyttes i sjøarealer. De mest aktuelle er ferdsel, farled (inkl. havner og småbåthavn), fiske, akvakultur, natur- og friluftsområde. I tillegg kan en del formål knyttet til land være aktuell i forbindelse med områder som ligger i overgangen sjø/land, f.eks. hvor det skal fylles i sjø. Det er verd å merke seg at for arealformål knyttet til sjø er det PBL § 11-11 som gjelder. Det gir ikke samme mulighet til å knytte bestemmelser om f.eks. fysisk utforming av anlegg slik man kan gjøre til anlegg på land (PBL § 11-10).

Plan og bygningsloven gir anledning til å knytte bestemmelser til miljøkvalitet, miljøoppfølging og – overvåkning (PBL § 11-9 nr. 6 og 8), men ofte vil særlover innenfor en sektor overstyrer plan og bygningsloven. Et sentralt eksempel på dette er regulering av akvakulturanlegg som styres etter en rekke lover og forskrifter: akvakulturloven m/forskrift, matloven, dyrevelferdsloven, havne- og farvannsloven, forurensningsloven og vannressursloven. I akvakulturloven § 6 er det gitt en kompetansefordeling mellom de ulike sektorlovene og sektormyndighetene. Kommunen som planmyndighet bestemmer hvor det er aktuelt å ha akvakulturanlegg, mens det er opp til fylkeskommunen og relevante sektormyndigheter å avgjøre hvem som skal kunne benytte seg av arealet sammen med omfang og vilkår for driften. Kommunen har derfor i realiteten kun kompetanse til å sette av arealformål til akvakultur og bestemme hvilken artsgruppe eller art som kan oppdrettes innfor dette området (se kap.5.2 i forprosjektet).

Det at andre forvaltningsorganer enn kommunen har ansvar for tildeling og drift av akvakulturtillatelser, fiskekvoter osv., fratar ikke kommunene ansvar og myndighet når det gjelder å sikre en god og bærekraftig bruk av sine sjøareal. Dette sikres gjennom at kommuneplaner er pålagt å utføre konsekvensutredning i forhold til akvakulturområder og at alle tiltak i arealplan vurderes i henhold til naturmangfoldloven. Avsetting av områder som er viktige gyte- og

oppvekstområder for fisk er med på å sikre at områdene i fremtiden ikke brukes til tiltak som vil være negativ for fiskebestanden.

Planprogrammet vil være førende for planleggingen og skal redegjøre for formålet med planleggingen, medvirkning, hvilke plantemaer som er aktuelle og hvordan konsekvensutredning skal gjennomføres. Planprogrammet skal legges ut til offentlig ettersyn samtidig som planoppstart varsles. Planprogrammet vedtas av planutvalget.

Organisering
Det er aktuelt å videreføre samme organiseringsmodellen som ble brukt i forrige runde av Kystplan Midt- og Sør-Troms. Prosjektet var organisert i form av et interkommunalt plansamarbeid i henhold til kapittel 9 i plan og bygningsloven.

Lovgrunnlaget er i plan og bygningsloven kapittel 9 gjengitt nedfor i kursiv:

Kapittel 9. Interkommunalt plansamarbeid

§ 9-1. Interkommunalt plansamarbeid

To eller flere kommuner bør samarbeide om planlegging etter denne lov når det er hensiktsmessig å samordne planleggingen over kommunegrenser. Samarbeidet kan omfatte alle kommunale plantyper.

Interkommunalt plansamarbeid kan igangsettes som gjennomføring av regional planstrategi. Regional planmyndighet eller statlige myndigheter kan anmode kommunene om å innlede et slikt samarbeid når det anses nødvendig for å ivareta hensyn og løse oppgaver som går ut over den enkelte kommune.

Når det anses nødvendig for å ivareta og løse nasjonale og viktige regionale hensyn og oppgaver, kan departementet pålegge kommuner å inngå i et slikt plansamarbeid. Herunder kan det bestemme organisering av plansamarbeidet, om hvilke oppgaver samarbeidet skal gjelde og om hvilket geografisk område det skal omfatte. Før slike bestemmelser gis, skal vedkommende kommuner ha hatt anledning til å uttale seg.

§ 9-2. Organisering

Planarbeidet ledes av et styre med samme antall representanter fra hver kommune, med mindre kommunene er enige om noe annet. Med mindre annet er vedtatt av kommunene, fastsetter styret selv regler for sitt arbeid og organiserer planarbeidet slik det finner det hensiktsmessig.

Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om organisering av interkommunalt plansamarbeid.

§ 9-3. Planprosess og planinnhold

For planprosess og innhold i planene gjelder reglene for vedkommende plantype, jf. kapittel 11 og 12. Hver kommune har ansvar for at saksbehandlingsreglene følges innenfor sitt område.

De deltakende kommuner kan overføre til styret den myndighet til å treffe vedtak om planprosessen som etter loven er lagt til kommunen.

Hvert kommunestyre treffer endelig planvedtak for sitt område.

Et interkommunalt plansamarbeid forutsetter at deltakende kommuner delegerer planmyndigheten til et interkommunalt planutvalg jf. styre i § 9-2. Alle deltakende kommuner skal være likt representert og det foreslås at det velges en representant

med vara per kommune. Det interkommunale planutvalget får ansvar for planstart, utarbeide og fastsette felles planprogram og plan, jf. § 9-3.

Planutvalget har videre ansvar for offentlig ettersyn, merknadsbehandling og innstillingsmyndighet til de respektive kommunestyrene. Det endelige planvedtaket gjøres i hver enkelt kommune og kun for eget planområde. Det endelige produktet blir sådan ikke en felles plan, men mange enkeltplaner laget over samme mal.

Erfaringer fra andre interkommunale prosjekter viser at denne modellen er mest effektivt i å lede frem til en endelig plan. Det forutsetter i midlertid god lokale forankring. Det er viktig at den enkelte kommune organiserer sitt interne arbeid (innspill/diskusjoner) slik at det blir god involvering hos kommunen. Den representanten som velges til det interkommunale planutvalget bør ha klare retningslinjer for hvem han/hun skal forholde seg til i for- og etterkant av behandlingen i det interkommunale planutvalget. Om dette skal være lokalt planutvalg, formannskap eller andre. For nærmere beskrivelse av organisering og mandat til interkommunalt planutvalg vises til forprosjektet kap. 3.3 og 4.5

Det bør også utpekes en administrativ representant som har ansvar for deltakelse i arbeidsgruppe og for den kommunale saksbehandlingen. For nærmere beskrivelse av oppgaver og organisering av arbeidsgruppe vises til forprosjektet kap. 3.4 og 4.6

Vurdering

Rådmann anbefaler ..... kommune å delta i interkommunalt plansamarbeid om kystsoneplan for Midt- og Sør-Troms, med forslag til organisering og gjennomføring, som beskrevet i dette saksfremlegg og i forprosjekt : Kystplan for Midt- og Sør-Troms II datert 4.7. 2017.

Innstilling:

1. ..... kommune vedtar å slutter seg til å delta i interkommunalt plansamarbeid om kystsoneplan for Midt- og Sør-Troms, med forslag til organisering, som beskrevet i forprosjektet «Kystplan Midt- og Sør-Troms II» datert 4.7.2017.

2. .....kommune bevilger inntil kr.....for å dekke sin andel ved deltakelse i prosjektet.

3. Planmyndighet delegeres i henhold til plan- og bygningslovens §§ 9-1, 9-2 og 9-3, til interkommunalt kystsoneplanutvalg for Midt- og Sør-Troms. Dette utvalg vil da ha myndighet til å varsle planoppstart, vedta planprogram og gjennomføre planprosessen frem til politisk behandling i kommunestyret i ..... kommune.

4. .....kommunestyre vedtar at det interkommunale kystsoneplanutvalgets sammensetning består av en representant med vara fra hver medvirkende kommune godtas.

5. Fra ..... kommune velges:..... med varamedlem ..... til det interkommunale kystsoneplanutvalget. Utvalget konstituerer seg selv i første møte.

6. ..... kommune slutter seg til at ..... er utpekt til kommunens administrative kontaktperson og koordinator for prosessen i .....kommune. Kontaktpersonen skal være bindeledd mellom ..... kommune og prosjektet Kystplan Midt- og Sør-Troms og bidra aktivt i arbeidet med kystsoneplanen.

6/18 Orienteringer, spørsmål m.m. - Kommunestyremøte 08.02.2018

Arkivsak-dok. 18/00033-1
Arkivkode.
Saksbehandler Sonja Johansen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	08.02.2018	6/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Informasjonssaker:

1. Informasjon fra ordfører
2. Spørsmål fra Stig Bruvoll
3. Spørsmål fra Raymond Johnsen
4. Referatsak fra Kontrollutvalget

Vedlegg:
Spørsmål

Vedlegg til sak

VS Spørsmål til kommunestyremøte 0

VS Spørsmål til kommunestyret - Avh

Brev fra Kontrollutvalget

Sonja Johansen

STH 6/18- VI

Fra: Dag Sigurd Brustind
Sendt: 31. januar 2018 11:09
Til: Sonja Johansen
Emne: VS: Spørsmål til kommunestyremøte 08.02.2018. Parkering ved Sørrollnes fergeleie?

Spørsmålet fra Stig Bruvoll må med i innkallingen til kommunestyret. Hele spørsmålet tas med.

Fra: Stig Bruvoll [mailto:lilleaarnes@live.no]
Sendt: 31. januar 2018 00:42
Til: Dag Sigurd Brustind
Emne: Spørsmål til kommunestyremøte 08.02.2018. Parkering ved Sørrollnes fergeleie?

Siden Troms Fylke la om prisene på fergetakstene, har det oppstått parkeringsutfordringer ved Sørrollnes fergeleie. Det er sendt mail til Samferdselsråd Prestbakkmo, men samferdselsrådet har ikke svart på henvendelsen.
Dette har blitt et naturlig resultat etter at personer nå reiser gratis med fergen, og at det ikke er et tilfredsstillende kollektivtilbud med buss i kommune til fergeavganger til/fra Sørrollnes.
For og ytterligere øke parkeringsproblemet, har samferdselsrådet nå øket takstene for personbiler for å finansiere rabatten for bil og henger.
Samferdselsrådet har i tillegg redusert taksten på bussbillett for de mellom 18 og 20 år, og en økning i taksten for de over 20, alle disse tiltakene fører til at flere velger å kjøre med egen bil som igjen fører til mangel på parkering ved Sørrollnes fergeleie.
Gruppen med pendlere merker dette spesielt da de brukere av parkeringsplasser daglig.
Fil 6 på fergeleie som er forbeholt busser, brukes i dag som parkering på mangel av andre alternativ, vil det være mulig å ta denne saken opp med Statens vegvesen og Troms Fylkeskommune slik at vi for en tilstrekkelig parkering?
Kan pendlere sikres parkering?
Vil det bli parkeringsplasser ved Breivoll fergeleie i perioden april-oktober, her er tidligere parkeringsplasser fjernet i forbindelse med opparbeidelsen av Breivoll industriområde?
Mvh
Stig Bruvoll (H)

Sonja Johansen

SAK 6/18- V2

Fra: Dag Sigurd Brustind
Sendt: 31. januar 2018 11:17
Til: Sonja Johansen
Emne: VS: Spørsmål til kommunestyret - Avhending av gamle Hamnvik Fergeleie og andre kaier/bygg

Dette spørsmålet må også med til kommunestyret.

Fra: Raymond Johnsen [mailto:Raymond.Johnsen@sjofartsdir.no]
Sendt: 30. januar 2018 17:12
Til: Dag Sigurd Brustind
Emne: Spørsmål til kommunestyret - Avhending av gamle Hamnvik Fergelele og andre kaier/bygg
God ettermiddag.
Undertegnede har følgende spørsmål til kommunestyret 8. februar 2018.01.30
Det er tidligere i kommunestyret vedtatt at flere av kommunens kaier skulle avhendes.
I den forbindelse har blant annet avhending av gamle Hamnvik fergeleie vært oppe til behandling i kommunestyret.
Det var i dette tilfellet vedtatt at det skulle avklares eiendomsforhold mm i forbindelse med landarealet ved kaien.
Før man gikk til endelig avgjørelse om avhending.
Kan det overfor kommunestyret redegjøres for hvor denne prosessen står pr dags dato?
Er det tilfelle at noen har følt seg urettferdig behandlet av kommunestyret/kommunen i prosessen?
Jeg ønsker også informasjon om hvordan prosessen med avhending av de andre av kommunens kaier og de forskjellige bygg står pr dags dato.
Vennlig hilsen
Raymond Johnsen
Gruppeleder (H)

SAK 6/18 - V3

K-Sekretariatet

Ibestad kommune
ordføreren

Deres ref.:		**Saksbeh.:**	Tage Karlsen	**Telefon:**	**Dato:**
Vår ref.:	436.5.5/3/18/TK	**E-postadr.:**	tage.karlsen@k-sekretariatet.no	77 02 61 66 48 03 83 83	26.1.2018

RAPPORTERER TIL KOMMUNESTYRET

KONTROLLUTVALGETS SAK 22/17: KOMMUNESTYRETS VEDTAK I SAK 8/17 PKT. 6 – BESTILLING TIL KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget protokollerte følgende i møte 29.11.2017 under behandlingen av sak 22/17:

«Innstilling:

1. *Kontrollutvalget orienterer kommunestyret om at kommunestyrets vedtak i sak 8/17 ikke er oversendt til kontrollutvalgets sekretariat. Kontrollutvalget har dermed ikke vært kjent med vedtaket og har ikke fulgt dette opp innen rimelig tid. Kontrollutvalget forutsetter at rådmannen har rutiner for oppfølging av politiske vedtak som sikrer at adressaten for vedtak får underretning innen rimelig tid.*
2. *Kontrollutvalget påpeker at kommunelovens § 77 nr. 6, 1. setning pålegger kontrollutvalget å rapportere til kommunestyret.*
3. *Sekretariatet iverksetter undersøkelse rettet mot de økonomiske sider ved prosjektet Breivoll industriområde og rapporterer om status for undersøkelsen i kontrollutvalgets første møte i 2018.*

Behandling:
Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

1. *Kontrollutvalget orienterer kommunestyret om at kommunestyrets vedtak i sak 8/17 ikke er oversendt til kontrollutvalgets sekretariat. Kontrollutvalget har dermed ikke vært kjent med vedtaket og har ikke fulgt dette opp innen rimelig tid. Kontrollutvalget forutsetter at rådmannen har rutiner for oppfølging av politiske vedtak som sikrer at adressaten for vedtak får underretning innen rimelig tid.*
2. *Kontrollutvalget påpeker at kommunelovens § 77 nr. 6, 1. setning pålegger kontrollutvalget å rapportere til kommunestyret.*
3. *Sekretariatet iverksetter undersøkelse rettet mot de økonomiske sider ved prosjektet Breivoll industriområde og rapporterer om status for undersøkelsen i kontrollutvalgets første møte i 2018.»*

Utskrift av møteprotokollen er oversendt til rådmannen for eventuell uttalelse i henhold til kommunelovens § 77 nr. 6. Rådmannen har ikke benyttet sin adgang til å avgi uttalelse.

Saken oversendes herved til kommunestyret som rapporteringssak uten innstilling til vedtak.

Med vennlig hilsen

Tage Karlsen
seniorrådgiver

K-Sekretariatet

Utvalg:	Saksnummer:	Møtedato:	Saksbehandler:
Kontrollutvalget i Ibestad kommune	22/2017	29.11.2017	Tage Karlsen

KOMMUNESTYRETS VEDTAK I SAK 8/17 PKT. 6 – BESTILLING TIL KONTROLLUTVALGET

Innstilling til vedtak:

1. Kontrollutvalget orienterer kommunestyret om at kommunstyrets vedtak i sak 8/17 ikke er oversendt til kontrollutvalgets sekretariat. Kontrollutvalget har dermed ikke vært kjent med vedtaket og har ikke fulgt dette opp innen rimelig tid. Kontrollutvalget forutsetter at rådmannen har rutiner for oppfølging av politiske vedtak som sikrer at adressaten for vedtak får underretning innen rimelig tid.
2. Kontrollutvalget påpeker at kommunelovens § 77 nr. 6, 1. setning pålegger kontrollutvalget å rapportere til kommunestyret.
3. Sekretariatet iverksetter undersøkelse rettet mot de økonomiske sider ved prosjektet Breivoll industriområde og rapporterer om status for undersøkelsen i kontrollutvalgets første møte i 2018.

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:

Møteprotokoll – kommunestyrets sak 8/17

Saksutredning

Kommunestyret fattet følgende vedtak i møte 21.4.2017 i sak 8/17 (pkt. 6):

«Kommunestyret ber kontrollutvalget se på saken og fremlegge rapport til formannskapet.»

Sekretariatet har ikke mottatt underretning om vedtaket, og var ikke kjent med dette før kontrollutvalgsleder meddelte dette pr. telefon 13.11.2017. Sekretariatet undersøkte deretter vedtaket, og har innhentet saksdokumenter og møteprotokoller for den politiske behandlingen av saken.

Kommunestyrets vedtak er ikke selvforklarende. Sekretariatet har vært i kontakt med ordføreren pr. e-post for å avklare undersøkelsestemaet. Av ordførerens svar fremkommer at det formodes å være de økonomiske forhold ved prosjektet som ønskes undersøkt, herunder kostnadskontroll og bruk av tilskuddsordninger.

Sekretariatet iverksetter gjenomgang av saken, og rapporterer tilbake til kontrollutvalget i første møte i 2018.

Sekretariatet forutsetter at vedtak hvor kommunestyret retter bestillinger til kontrollutvalget oversendes til utvalgets sekretariat i henhold til rådmannens ordinære rutiner for oppfølging av politiske vedtak. Sekretariatet vurderer det som nødvedig å orientere kommunestyret om årsaken til at kommunestyrets vedtak ikke er fulgt opp av kontrollutvalget før nå, syv måneder etter at vedtaket ble fattet.

Sekretariatet vil videre påpeke at kontrollutvalget etter kommunelovens § 77 nr. 6, 1. setning skal rapportere direkte til kommunestyret. Dette har prinsipiell sammenheng med at kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgang. Kommunestyrets vedtak innebærer rapportering til formannskapet, hvilket ikke er i samsvar med denne bestemmelsen.

Harstad, 21.11.2017

Tage Karlsen
seniorrådgiver